

2013-06-26

Ungdomsintegration

Slutrapport

Ungdomsintegration
Diariennr: IF-210-0047
Arbete & tillväxt, Bjuvs kommun
2011-06-01 – 2013-06-30

Finansiering Integrationsfonden:
4 590 458 kr
Medfinansiärer:
Bjuvs kommun

Samverkanspartners:

Föreningarna: Bjuvstorps FF,
Ekeby GIF & Tian Dao Taekwondo

Kultur och
utbildningsförvaltningen,
Bjuvs kommun

Extern utvärdering:

VOK i Västsverige AB
Garvargränden 2-4
523 30 Ulricehamn
Tel: 0321-12105

Peter Johansson, utvärderare
peter.johansson@vok.se

Författare:

Susanne Nilsson, projektledare
susanne.nilsson@hoganas.se

Gabi Djordjevic, brobyggare
0709-55 36 51
gabi.djordjevic@bjuv.se

Tania Bauder, brobyggare

För mer information kontakta:

Claes Jansson, projektansvarig
Projektägare och ordf. i
styrgruppen
042 – 458 5678
claes.jansson@bjuv.se
www.ungdomsintegration.se

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
1. Sammanfattning.....	4
1.1 Viktiga slutsatser	5
1.2 På vilket sätt har projektet lämnat avtryck.....	6
2 Bakgrund.....	8
2.1 Bjuvs kommun	8
2.2 Finansiering och ägande	8
2.3 Projektgrupp	9
2.4 Målgrupperna	9
2.5 Begreppsdefinition	10
2.5.1 Nyanlända tredjelandsmedborgare.....	10
2.5.2 Integrations begreppet.....	10
2.5.3 Projektets målgrupper	11
2.5.4 Utländsk bakgrund.....	11
2.5.5 Pilotprojekt	11
2.5.6 Aktiviteter	11
2.5.7 Föreningsrepresentanter	12
2.6 Projektidé	12
2.7 Föreningslivets roll.....	13
2.8 Svårigheter med projektidén	14
3 Genomförande	15
3.1 Kartläggning.....	15
3.1.1 Ungdomar	15
3.1.2 Skol- och fritidspersonal.....	16
3.1.3 Föreningslivet.....	17
3.1.4 Sammanfattning.....	17
3.2 Aktivitetsfas.....	18

3.2.1	Utbildningar	18
3.2.2	Övriga aktiviteter.....	20
3.2.3	Bjuvsföreningars samorganisation (BFSO)	24
3.2.4	Ungdomsråd	25
3.2.5	Hur har vi försökt att nå integrationsfondens målgrupp till ungdomsrådet?	26
4	Problem och hinder	28
4.1	Summering av problem och hinder.....	31
5	Hur har vi arbetat med uppföljning och utvärdering.....	32
5.1	Extern utvärdering	32
5.2	Kvalitativa och kvantitativa mål.....	33
5.2.1	Delmål och mål med projektet	33
5.2.2	Mätbara mål	34
6	Resultat	35
6.1	Uppföljning mätbara mål.....	36
6.2	Uppföljning vision och kvantitativa mål.....	41
6.2.1	Redovisning av aktiviteter med utvärderingsresultat	42
6.2.2	Resultat från extern utvärderare	45
6.3	Särskild prioritering – dialog	46
7	Implementering.....	47
7.1	Projektgruppens förslag.....	47
7.2	Vad finns kvar i Bjuv efter projektet	51
8	Transnationellt utbyte/samarbete	54
9	Spridning.....	55
10	Summering	56

Ungdomsintegration

Slutrapport

1. Sammanfattning

Projektet Ungdomsintegration har haft för syfte att genom en rad olika aktiviteter och åtgärder, underlätta för nyanlända tredjelandsmedborgare i åldrarna 13-25 år, bosatta i Bjuvs kommun, att känna sig behövda och delaktiga i samhället. Idén bygger på att via brobyggare, identifiera den unga målgruppen och också hitta vägen in till de vuxna i de ungas närhet för att på så vis engagera föräldrarna och andra i det fortsatta arbetet. Det är av yttersta vikt att framförallt de unga kommer in i samhället och får hjälp och stöd att etablera sig. För att möjliggöra detta måste broar byggas och kunskaperna öka hos både anställda och invånare. Projekt idén bygger på att både ungdomar med svensk och med utländsk härkomst, fritidsgårdar, skolan och föreningslivet är inkluderade i arbetet.

Denna ”breda” syn på integrationsarbetet med flera olika samarbetspartner är beskrivet i ansökan om projektmedel som beviljats av Integrationsfonden. Detta förhållningssätt har präglat projektets arbete under hela projektiden. Projektet stödjer sig på EU:s elva grundprinciper om integration. I dessa beskrivs bl. a att integration ska vara en dynamisk dubbelriktad process med ömsesidigt tillmötesgående mellan alla invandrare och invånare i medlemsstaterna. Ungdomar som är nyanlända tredjelandsmedborgare är målgruppen, men till de aktiviteter som skapats i projektet har alla ungdomar i Bjuvs kommun bjudits in.

Den övergripande målsättningen är att identifiera behov och därefter lösningar på hur kommunen kan integrera ungdomar som är nyanlända tredjelandsmedborgare. Arbetet ska utmynna i en handlingsplan/modell för integrationsarbete i kommunen.

Projektet har varit indelat i tre faser, kartläggnings-, analys- och aktivitetsfas. Första fasen innehöll kartläggning av ungdomar som är nyanlända tredjelandsmedborgare och andra ungdomar men även av vuxna som kommer i kontakt med ungdomarna privat eller i sitt arbete. Kartläggningen genomfördes med intervjuer, enkäter, observationer och workshops (se bilaga 1). Efter kartläggningen följde en

analys av materialet. Analysen låg till grund för planeringen av aktivitetsfasen. Det var projektägarens intention att skapa aktiviteter som bygger på målgruppens beskrivning av sin situation och sina önskemål. Syftet med att göra en omfattande kartläggning var även för att få kunskap om vilka områden inom kommunens verksamheter som hade luckor eller brister som behövdes förbättras. Utifrån kartläggningsmaterialet synliggjordes tre förbättringsområden (se bilaga 2). Dessa var 1:a utbildning, 2:a information och 3:e aktiviteter för ökad delaktighet.

Behov av utbildning har dels framkommit utifrån önskemål från de lärare som deltog i kartläggningen men även utifrån de behov som projektets analys har kunnat peka på. De fem ämnen där fortbildningsbehov kunde utrönas var följande; mänskliga rättigheter, interkulturella möten, psykologi, jämställdhet samt tillgänglighet.

När det gäller information, framkom det i intervjuer med ungdomar att kommunens hemsida behöver bli bättre när det gäller information om vad som finns att göra. Informationen behöver uppdateras oftare, ha bättre sökfunktion och innehålla ett uppdaterat föreningsregister. Intervjupersonerna har övervägande svårt att skaffa information om vad som händer i kommunen på fritiden. Facebook är en föreslagen lösning utöver förbättring på kommunens hemsida. Även föreningsrepresentanter uttryckte att brist på information och kommunikation var ett tydligt problem och som försvårade för nyanlända tredjelandsmedborgare och andra invånare i Bjuvs kommun att vara delaktiga i föreningslivet.

När det gäller delaktighet i sin vardag svarade majoriteten av ungdomarna att det inte vet hur de ska göra för att påverka sin fritid; vem de ska vända sig till och om deras idéer är av något värde för andra. Majoriteten av ungdomarna upplever även att man inte blivit tillfrågad av annan vuxen vad man tycker om sin egen fritid.

1.1 Viktiga slutsatser

En av de viktigaste slutsatser som projektgruppen gjort är att information har en avgörande betydelse för om invånare som är nyanlända tredjelandsmedborgare kan vara delaktiga eller inte. Då tänker vi inte i första hand på informationen som ges till alla via samhällsinformationen, utan information som har betydelse i lokalsamhället. Den information som personer som är födda i kommunen känner till utan att aktivt söka upp den eller den som man via sitt kontaktnät lätt kan ta reda på.

Efter vår kartläggning av fritidsgårdarna i kommunen, kurator och skolsköterska på skola med språkförberedande klass kunde vi konstatera att det inte fanns några särskilda riktlinjer som berörde arbetet med ungdomar som är nyanlända tredjelandsmedborgare. Personal på fritidsgårdarna berättade att de inte har många besökare som är nyanlända tredjelandsmedborgare och att andelen ungdomar

med annan utländsk bakgrund varierar högt beroende på vilken fritidsgård man tittar på i kommunen. Oavsett besökare så ansåg man att det inte fanns behov utav särskilda riktlinjer. Dock uppgav man att man såg ett behov utav fortbildning avseende ”andra kulturer, seder och bruk”.

Även många föreningar (idrotts- och kulturelaterade) beskriver att de saknar medlemmar som är nyanlända till Sverige, men att de gärna vill öka detta antal. En viktig frågeställning är då vad det beror på att nyanlända invånare inte finns representerade på samma sätt som invånare som bott längre tid i kommunen. Vad är lösningen på att få fler nyanlända invånare att besöka fritidsgårdarna och att bli eventuellt bli medlemmar i en förening?

Vår analys ger oss flera svar på detta. En faktor är avsaknad av tillgänglig information som vi nämnt tidigare. Men även om informationen förbättras, är det också avgörande vilka normer som är styrande i verksamheten. Om verksamheten eller föreningen styrs av traditionella normer som är formade utifrån deltagare med icke utländsk bakgrund påverkar detta självklart på vilket sätt och om en nyanländ ungdom känner sig välkommen. Om man vill ha en verksamhet eller förening med deltagare eller medlemmar med olika bakgrund måste man således ha en öppenhet och lyhördhet för att försöka förstå individer med andra tolkningsmönster än våra egna. Man måste också vara beredd på att ompröva sina egna normer och tolkningsmönster och anpassa verksamheten efter detta. Vår analys visade att detta förhållningssätt inte var allmänt vedertaget, utan fanns hos vissa individer med en högre grad av engagemang, s.k. eldsjälar.

1.2 På vilket sätt har projektet lämnat avtryck

Projektgruppen har haft ett medvetet tillvägagångssätt när det gäller genomförandet av aktiviteter. De flesta aktiviteter har gjort i samarbete med personal i ordinarie verksamheter. Vår tyngdpunkt har legat på att se över kommunens ordinarie verksamheter och gemensamt försöka ta fram konkreta förslag på vilka förändringar som bör göras för att verksamheten ska vara välkomnande för alla. Detta har medfört att befintlig personal har varit i med i diskussionerna och planeringen av att göra aktiviteterna tillgängliga även för nyanlända tredjelandsmedborgare. Vi har även haft löpande utvärderingssamtal och blanketter för att reflektera över vad som fungerat bra och vad som behöver förändras. På detta sätt har projektet lämnat avtryck på en individuell nivå, genom att dessa personer har förändrat sitt arbetssätt till ett mer inkluderande. Ett exempel på detta är var och hur verksamheterna sprider information om sina aktiviteter. Det sätt som gett mest effekt för att få med även nyanlända tredjelandsmedborgare är muntlig information samt att använda nätverk som har kontakt med nyanlända tredjelandsmedborgare så som SFI lärare och BVC sköterska. Projektet har främst arbetat med personal från fritidsgårdar, bibliotek och familjecentral. Framgången med personliga möten lyfts

även fram i enkäterna från skolpersonal som övervägande anser att personliga möten är det bästa sättet att föra fram information på.

Utöver detta har några verksamheter beslutat att fortsätta med vissa aktiviteter och projektets styrgrupp har beslutat om att ytterligare några insatser ska övertas. Biblioteket kommer att fortsätta skapa mötesplatser genom Kulturafton, "Torsdagar på bibblan", och Augustikvällar i Tivolikvällar. Fritidsgården kommer fortsätta ha gårdsråd, för att verksamheten ska fortsätta bygga på ungdomarnas delaktighet och de kommer att satsa på tydligare information till nyanlända familjer. Familjecentralen kommer fortsätta göra familjeutflykter med utökad marknadsföring för att även få med nyanlända familjer och andra familjer med utländsk bakgrund.

Styrgruppen har beslutat om att kommunen ska överta samordningsansvaret för föreningsskola och coaching för föreningar men genomförandet kommer ske i samverkan med BFSO (Bjuvs föreningars samorganisation).

RUD (Rådet för ungdomars ökade delaktighet) har styrgruppen beslutat att ska implementeras, i skrivandets stund är det dock inte klart vilken verksamhet som ska ha ansvar för samordning och uppföljning.

2 Bakgrund

2.1 Bjuvs kommun

Bjuvs kommun har strax under 15 000 invånare. Kommunen består av tre kommundelar, Bjuv, Billesholm och Ekeby. Samtliga kommundelar har fram till 1970 talet varit egna kommuner. Fortfarande finns en viss informell konkurrens mellan invånarna i de olika kommundelarna. Bjuv är den kommundel som har mest invånare och här finns kommunhus, Arbetsförmedling och kontor för flera av kommunens verksamheter. Bjuvs kommun är uppbyggd runt om kring kolgruvor. Bjuv är fortfarande en arbetarkommun, med låg utbildningsnivå och det är få ungdomar som läser vidare på högskola och universitet. Det finns en bostadssegregation i kommunen som gör att de allra flesta nyanlända tredjelandsmedborgare och andra invånare med utländsk bakgrund, eller som är socioekonomiskt utsatta bor samlade i ett område med hyreshus i Bjuv och Billesholm. I Ekeby bor i stort sett inga tredjelandsmedborgare eller personer med annan utländsk bakgrund.

2.2 Finansiering och ägande

Projektet har medfinansierats av Bjuvs kommun, ¹enheten för arbete och tillväxt. Samarbetspartner har varit Kultur- och utbildningsförvaltningen.

¹ Enhet inom Bjuvs kommun som ansvarar för arbetsmarknadsfrågor, socialtjänst för vuxna och kommunal vuxenutbildning

2.3 Projektgrupp

Totalt har nio personer haft anställning i projekt Ungdomsintegration. Projektledaren har varit anställd under hela projektperioden. En ungdomsbibliotekarie har haft 25 % anställning i projektet under drygt ett år. Resterande projektpersonal har haft titel brobyggare, enligt projektansökan. Två av brobyggarna har varit anställda under 22 av totalt 25 månader i projektet. Övriga fyra brobyggare har haft anställning mellan 5 och 7 månader. Det har funnits en ansvarsfördelning utifrån olika grupper eller aktiviteter. Ansvarsfördelningen har sett ut som följer; Föreningslivet och skol- och fritidspersonal, ungdomar, ansvar för ungdomsråd, aktivitetsledare för musikrummet och aktivitetsledare för basketträning.

2.4 Målgrupperna

När projektansökan skrevs ihop av arbetsgruppen i Bjuvs kommun, var den i första hand riktad till Migrationsfonden. Migrationsfonden avslag ansökan, men uppmanade Bjuvs kommun att skicka den vidare till Integrationsfonden. Integrationsfonden beviljade ansökan. I och med detta fick det ske viss förflyttning av fokus på målgrupp, då Integrationsfondens målgrupp är nyanlända tredjelandsmedborgare. Projektansökan till Ungdomsintegration bygger på ett arbete med flera målgrupper, vars attityd och arbetsinsats har betydelse för hur väl invånare i Bjuvs kommun blir integrerade. Förutom ungdomar 13-25 år som är nyanlända tredjelandsmedborgare har även, ungdomar 13-25 år med annan bakgrund än från tredjeland, skol- och fritidspersonal som kommer i kontakt med nämnda ungdomar, föräldrar till ungdomarna samt föreningslivet varit grupper som projektet arbetat med.

Det är viktigt att komma ihåg när man läser slutrapporten att de insatser och aktiviteter som gjorts under projektet har haft nyanlända tredjelandsmedborgare i fokus, både de som i dagsläget finns i kommunen men även de som kommer i framtiden.

Projektets arbete är uppbyggt på att utifrån resultat från kartläggning, testa varierade insatser och aktiviteter. För att i slutändan kunna rekommendera vad som har mest effekt på integrationsprocessen. Detta betyder att vi i förväg inte har kunnat veta, vad som har effekt för ungdomar som är nyanlända tredjelandsmedborgare och vad som inte har det. Inget har dock genomförts enbart för nyanlända tredjelandsmedborgare, då projektets synsätt har utgått ifrån att det inte är en homogen grupp med särpräglade intressen.

2.5 Begreppsdefinition

I projektets slutrapport används en del begrepp som vi vill förtydliga för att läsaren ska känna till vilken betydelse projektgruppen lagt i orden.

2.5.1 Nyanlända tredjelandsmedborgare

Integrationsfondens målgrupp är nyanlända tredjelandsmedborgare vilket är medborgare från länder utanför EU och EES som bor i Sverige och dessutom är;

- Anhöriginvandrare (dock inte anhöriga till flyktingar eller skyddsbehövande inom den s.k. 2-årsramen), eller
- Personer som fått uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter och anhöriga till dessa, eller
- Arbetskraftsinvandrare

2.5.2 Integrations begreppet

Vi i projektet Ungdomsintegration har valt att se på integrationsarbetet i enlighet med ”De elva europeiska grundprinciperna för integration” där man beskriver integration under första punkten som;

”... en dynamisk dubbelriktad process med ömsesidigt tillmötesgående mellan alla invandrare och invånare i medlemsstaterna”.

Detta har inneburit att vi i så hög utsträckning som möjligt försökt att skapa just sådana dubbelriktade processer när vi planerat och utfört aktiviteter i projektets regi. Vi hade tidigt i projektets inledning diskussioner kring integrationspolitik och hur man lätt kan hamna i ”assimileringsfällan” där man istället pratar om hur en grupp individer (minoritet) ska anpassas in i en annan större (majoritet). Vi arbetade utifrån tankesättet att integration inte innebär att ge upp sitt sätt att vara och sin identitetsbild utan snarare stärka sin rätt att vara precis den som man själv anser sig vara och trots detta kunna delta på samma grunder i samhället som vem som helst.

Vi har därmed i huvudsak haft fokus på att vår målgrupp ska kunna tillgodose sig information på samma villkor som resten av invånarna i kommunen och delta i av kommunen anordnade aktiviteter, på samma premisser som vem som helst. Utöver det har vi som projekt inte försökt att anordna speciella aktiviteter utifrån tanken att målgruppen skulle ha säregna intressen. Som nämnts tidigare så anser vi att nyanlända inte är en homogen grupp som nödvändigtvis delar intressen med varandra.

För att kunna öka den sociala sammanhållningen och förståelsen kommuninvånare emellan, menar vi att man måste ha en bredare syn på integration och se processen som ett arbete för ett helt samhälle. En viktig del i projektet har därför varit att även arbeta med vuxna som träffar ungdomar som är nyanlända tredjelandsmedborgare i sitt arbete eller på sin fritid.

2.5.3 Projektets målgrupper

Integrationsfondens målgrupp är nyanlända tredjelandsmedborgare. Projekt Ungdomsintegrations målgrupp är ungdomar mellan 13-25 år som är nyanlända tredjelandsmedborgare. Projektidén bygger dock på ett förändringsarbete med flera målgrupper för att nå det slutgiltiga målet som är en förbättrad integration. Vi vill förtydliga att projektet har en primär målgrupp och den är nyanlända tredjelandsmedborgare 13-25 år. I slutrapporten refererar vi även till projektets andra målgrupper, så som föreningsrepresentanter, skol- och fritidspersonal och föräldrar samt ungdomar mellan 13-25 år som inte är nyanlända tredjelandsmedborgare. Detta projektupplägg har varit tydligt från början och är det unika med projekt Ungdomsintegration.

2.5.4 Utländsk bakgrund

I projektansökan används uttrycket utländsk bakgrund som en beskrivning av en grupp ungdomar som påträffades ute på kvällar och nätter. Uttrycket utländsk bakgrund förekommer också i slutrapporten. Projektgruppens definition på begreppet är en person som själv är född i annat land än Sverige eller som har en eller båda föräldrar som är födda i ett annat land än Sverige.

2.5.5 Pilotprojekt

Pilotprojekt är något som projektet skapat för att få ungdomar som är nyanlända tredjelandsmedborgare och andra ungdomar delaktiga i sitt fritidsliv och visa på att de kan vara med och påverka. Vi har även vänt oss till föreningar och kommunala verksamheter. Idén bygger på testa integrationsfrämjande insatser som bygger på idéer och initiativ från andra aktörer.

2.5.6 Aktiviteter

I slutrapporten används två begrepp när det gäller att beskriva insatser som projektet gjort. Det ena är aktiviteter och det andra är utbildning. Med aktiviteter avser vi något som projektgruppen eller en samarbetspartner har genomfört i enlighet med den projektbeskrivning som ligger till grund för projektets arbete. Aktiviteten kan vara riktad till en sluten grupp eller öppen för vem som helst i Bjuvs kommun. Den kan vara både något som varit återkommande varje vecka eller arrangerats vid ett

tillfälle.

2.5.7 Föreningsrepresentanter

I slutrapporten används begreppet föreningsrepresentanter vid flera tillfällen. Med detta begrepp avser vi personer som är aktiva i en förening, både med och utan styrelseuppdrag i sin förening. I kontakten med projekt Ungdomsintegration under kartläggningsfasen och under deltagande i aktiviteter har dessa personer varit representanter för en förening och inte enbart som privatpersoner.

2.6 Projektidé

Bakgrunden till projektidén är att Bjuvs kommun under några år drabbades av återkommande skadegörelse, klotter och bränder. Polisen identifierade många ungdomar som vistades ute på gator och torg på olika tidpunkter på dygnet. Av de ungdomar som syntes ute, hade många utländsk bakgrund. Inget styrkte att det var dessa ungdomar som begick brotten, men de fick många gånger klä skott för detta ändå. Projektansökan bygger på en teori om att ungdomar med utländsk bakgrund har svårare, jämfört med svensk födda ungdomar att etablera sig och känna delaktighet i kommunens utbud av fritidsaktiviteter. Teorin avses inte att provas och utvärderas i projektet. Projektgruppen utgår från att denna teori stämmer.

Utifrån denna teori ville Bjuvs kommun satsa på att alla ungdomar, oavsett härkomst skulle bli delaktiga och komma in i samhället. I Ungdomsintegration har fokus varit fritidsaktiviteter för ungdomar som är nyanlända tredjelandsmedborgare.

Redan under våren 2010 bildades en arbetsgrupp som tillsammans arbetade fram en projekt beskrivning. Arbetsgruppen bestod av tjänstemän från enheten för Arbete och tillväxt samt Kultur och utbildningsförvaltningen. Idén grundade sig på att om ungdomar oavsett bakgrund blev integrerade i samhället genom en aktiv fritid, skulle skadegörelsen i kommunen minska.

Ett första utkast på en projektansökan skickades till Migrationsverket, som tyvärr inte kunde stödja den idén som presenterades. Bjuvs kommun uppmanades istället att söka pengar hos Integrationsfonden.

Projektansökan skickades in och under våren samt hösten 2010 var turerna många – men i mitten av maj månad 2011, fick Bjuvs kommun beskedet att projektet kunde startas upp 1 juni, 2011. I samband med detta bildades en styrgrupp bestående av tjänstemän anställda i Bjuvs kommun samt

representanter från föreningslivet. Från början var en fotbollsförening representerad, efter 6 månader ingick ytterligare två föreningar och under det sista året var en representant från en nybildad samorganisation BFSO (Bjuvs föreningsars samorganisation) med. Rekryteringen av föreningar som ingått i projektets styrgrupp gick till på olika sätt. De två första föreningarna, Bjuvstorp FF och Ekeby GIF blev tillfrågade av projektägarna. Dessa båda föreningar tillhör de största i Bjuvs kommun och anledningen till att de blev valda bygger på att det fanns kännedom om dessa föreningar sedan tidigare. Tillsättningen av styrgruppen skulle avklaras på kort varsel, vilket gjorde att projektägarna inte hade utrymme tidsmässigt med att gå ut med förfrågan till samtliga föreningar i Bjuvs kommun. Den tredje föreningen, Tian Dao som fick plats i styrgruppen, gjorde en egen förfrågan efter att projektgruppen haft kontakt i samband med kartläggningen. Deras förfrågan byggde på att det fanns ett intresse för projektets frågor i föreningen sedan tidigare. Förening nummer fyra, BFSO var en samorganisation som startats upp i projektets regi. Ingen av föreningarna som haft plats i styrgruppen var representerade i arbetsgruppen som tog fram projektansökan till ESF-rådet.

2.7 Föreningslivets roll

Idén med att ha föreningslivet som en aktiv målgrupp bygger på en teori om att fler förebilder med utländsk bakgrund i föreningslivet skulle verka främjande för antalet aktiva ungdomar med utländsk bakgrund. Kopplat till det hälsofrämjande perspektivet kan inträde i föreningslivet vara en skyddsfaktor genom att generera ett ökat socialt kapital och en känsla av ökad delaktighet i samhällslivet. Katterwes (2006) har i sin uppsats intervjuat personer med utländsk bakgrund som menar att integrationsprocessen brister gällande den sociala kontakten med svenskar. Katterwes (2006) slutsats är att en stor del av svenska sociala livet sker inom föreningslivet. Ett aktivt föreningsliv kan öka kontakten mellan svenskar och personer med utländsk bakgrund. Katterwes (2006) styrker projektets teori om att föreningslivet kan vara befrämjande för integrationsprocessen. Medlemskap i en förening kan inte bara berika en individs fritidsliv, utan kan även ge en känsla av gemenskap med andra föreningsmedlemmar. Det kan också leda till andra sociala kontakter och till och med skapar kontakter som kan leda till arbete.

Förutom att projektet skulle använda föreningslivet som en arena för att öka delaktigheten för ungdomar med utländsk bakgrund, bygger projektidén på att ökad kompetens och förståelse hos vuxna i skola och på fritidsgård samt andra föräldrar skulle förbättra villkoren för lyckad integration.

2.8 Svårigheter med projekttiden

Problembilden som finns beskriven i projektansökan, bygger på att det skedde en ökad skadegörelse i Bjuvs kommun. Samtidigt möter polisen fler ungdomar ute på kvällar och nätter. Polisen gör ett antagande att många av ungdomarna som de möter har utländsk bakgrund, utan att för den delen ha det styrkt att det är dessa ungdomar som begår de kriminella handlingarna. Med detta som bakgrund föds idén till att driva ett projekt som ska fokusera på att få fler ungdomar med utländsk bakgrund delaktiga i samhället och aktiva på sin fritid. Det som saknas i projektansökan är en djupare förstudie kring vilka ungdomar det var man mötte ute på gatorna och hur deras sociala situation såg ut. Även om man i ansökan skriver att det inte var bekräftat att ungdomarna med utländsk bakgrund som gjorde skadegörelsen, så fick de klä skott för detta. Problembilden var att ungdomar med utländsk bakgrund vistades ute på kvällar och nätter och arbetsgruppens teori bygger på att ungdomarna gjorde detta för att de inte kände sig delaktiga i samhället och att de saknade en aktiv fritid. Denna oro för ungdomsgrupper är inget nytt fenomen. Masoud Kamali skriver i ”*Varken familjen eller samhället, 2005*”:

”I Sverige uppmärksammade man ungdomsproblematiken redan i samband med de strukturförändringar som följde på industrialiseringen under senare delen av 1800-talet. Den ökade migrationen från landsbygden till städerna ökade trycket på den urbana infrastrukturen och ledde till rotlöshet och segregering av städernas nykomlingar”. (...) ”Den socialtrygghet som präglade jordbrukssamhället försvann och ersattes med krafter utanför individens och familjens kontroll”.

Projektgruppen har fortsatt att arbeta utifrån teorin om att det i Bjuvs kommun finns nyanlända tredjelandsmedborgare och andra ungdomar som ofrivilligt inte känner sig delaktiga i samhället och som saknar något att göra på sin fritid.

Utöver ungdomar som är nyanlända tredjelandsmedborgare och andra ungdomar har projektet byggt på ytterligare målgrupper som består av personal inom skola och fritids samt föreningsrepresentanter. Med facit i hand har detta varit projektets styrka men också dess svaghet. Styrka om man har för avsikt att arbeta med integration som en dubbelriktad process mellan alla individer som finns i samhället. Svaghet utifrån att man under en begränsad projekttid inte hinner gå på djupet med målgrupperna och mycket tid går till nätverkande.

3 Genomförande

I avsnitten som följer görs en beskrivning av projektets olika delar.

3.1 Kartläggning

En stor del av projektidén bygger på att det är målgruppernas egna tankar, behov och erfarenheter som ska vara avgörande för planeringen av aktiviteter och insatser av projektet. Kartläggning har skett av samtliga målgrupper som är berörda av projektet. Metoden för kartläggning har skiftat, beroende på målgrupp. De metoder som har använts är djupintervjuer, enkäter som har lämnats till skol och fritidspersonal, enkäter som slumpvist har skickats ut till föräldrar via post, workshops, gruppsamtal samt genom uppsökande verksamhet ute på fältet.

3.1.1 Ungdomar

Totalt genomfördes 10 semistrukturerade intervjuer med ungdomar med olika bakgrund. Frågorna som ställdes under intervjun handlade om, mobbning, föreningsliv/fritidsliv, information, delaktighet på fritiden, integration, diskriminering, fördomar, rasism, trygghet, umgängesmönster och övrigt. Ungdomarna har svarat på följande sätt; Majoriteten av de som gått i grundskola i Bjuvs kommun påtalar att de inte känner till att skolan har något aktivt arbete mot mobbning, diskriminering, fördomar och rasism. De känner inte heller till att man pratar om integration. Vid enstaka tillfällen utifrån en händelse eller utifrån en enskild lärares intresseområde. Några av ungdomarna uppger att det förekommande med fördomar baserade på invandring, kultur och etnisk bakgrund.

När det gäller ungdomarnas fritidsliv varierar det hur aktiva ungdomarna är, men det är övervägande lågt. Ett fåtal är återkommande besökare på fritidsgården och de upplever det som positivt. Något som efterfrågas när det gäller fritidsgårdarna är fräschare lokaler och längre öppethållande. Majoriteten vet inte hur de ska göra för att påverka sin fritid, vem man ska vända sig till och om deras idéer har något

värde för andra. Majoriteten upplever att de inte blivit tillfrågad av någon vuxen om vad man tycker om sin egen fritid. När det gäller information tycker majoriteten att kommunens hemsida behöver bli bättre. Ungdomarna har övervägande svårt att skaffa information om vad som händer i kommunen på fritiden. Det är en jämn fördelning mellan ungdomar som umgås med personer som har samma bakgrund som de själva och de som uppger att de mest umgås med personer med annan bakgrund än de själva. Samtliga ungdomar påpekar att de är villiga att skaffa kompisar som har annan bakgrund än de själva, då de ser det som berikande.

Vart man befinner sig i den socioekonomiska hierarkin i samhället som man bor i framträder tydligare än nödvändigtvis vilket land man kommer ifrån eller hur länge man vistats var. Självklart så är vi i projektet medvetna om att etableringstiden för nyanlända i Sverige är lång och att det finns särskilda förhållanden som försvårar för nyanlända att på kort tid "komma in" i samhället, så som högre arbetslöshet och hög psykisk ohälsa (Allwood, C. Franzén, E. 2008). Men vi menar att detta snarare har att göra med det faktum att man är lägre ner i den socioekonomiska hierarkin, som majoritetssamhället sätter ramar och regler för, än med kulturell eller etnisk tillhörighet.

Så, när vi konstaterade att "gruppen" nyanlända tredjelandsmedborgare är lika mycket en heterogen grupp som vilken annan grupp i samhället i övrigt vad gäller intresse kopplat till fritidsaktiviteter, så gällde det att hitta vilka gemensamma parametrar som vi fortsättningsvis skulle arbeta utifrån. Det hela landade i enskilda intresseområden som kunde tänkas delas av flera individer och integrera kommuninvånarna med varandra, där kulturtillhörighet och etnicitet inte skulle stå i fokus.

3.1.2 Skol- och fritidspersonal

Kommunen har fyra grundskolor med högstadium, samtliga fick utdelat enkäter med inriktning på tre olika områden, fokus på barn/ungdom och deras familj, fokus på kompetens och fokus på information och kommunikation. Svarsfrekvensen var från de olika skolorna, Jens Billeskolan 6 st., Forsärlans miljöskola 7 st., Varagårdsskolan 14 st., 3 svar från Ekeby skola inkom efter att svarstiden gått ut, så de är inte med i sammanställningen. Kartläggning av skolpersonal bygger alltså på svar från 27 högstadielärare.

Av svaren som var mest framträdande är behovet av kompetenshöjande utbildning. 26 av 27 lärare som svarat på enkäterna ansåg att de var i behov kompetenshöjande utbildning. Ämnet som flest ansåg att de hade behov av var kulturkompetens/interkulturell kommunikation. Därefter kom psykologi/grupp psykologi.

En fråga handlade om på vilket sett som är mest effektivt för att kommunicera med föräldrar. Av 26 lärare som svarade anser 25 att det personliga mötet är mest effektivt.

3.1.3 Föreningslivet

I Bjuvs kommun finns ca 100 registrerade föreningar, varav ca 50 är aktiva. Av dessa deltog ca 30 föreningar i kartläggningen. Kartläggningen bestod av intervjuer med föreningsrepresentanter. Det som framkom i majoriteten av intervjuerna var en beskrivning av bristen av och svårigheterna med att kommunikation med kommunen. De upplevde att det saknades en kontaktperson som har ansvar och intresse för föreningslivet. Flera representanter lyfter också ett missnöje över kommunens hemsida, som innehåller för lite föreningsinformation eller felaktig. Om mer information om föreningar och dess aktiviteter skulle nå ut till invånarna skulle också fler kunna delta. Likaså skulle möjligheten att få prova på föreningsaktiviteter locka medlemmar. När det gäller ungdomar med utländsk bakgrund, framkom varierade synpunkter. En del föreningar uttryckte att de gärna ville ha fler medlemmar med utländskt bakgrund, men det var ingen av dessa som hade gjort en aktiv insats för att nå dessa personer. Någon förening tyckte att de var svåra att nå, framför allt när de kommit nya till kommunen. Det framkom även synpunkter om att nyanlända inte får tillräckligt med information och att det saknas vana av att vara aktiv i föreningsliv. Det finns också de föreningar som lägger ansvaret på de nyanlända, genom påståendet som att de saknar intresse och att invandrare håller sig för sig själva. Det kom även fram en del tankar om varför tjejer med utländsk bakgrund inte deltar i föreningslivet på samma sätt som killar.

3.1.4 Sammanfattning

Detta är korta utdrag från kartläggningen och som legat till grund för planering av aktiviteter. Utifrån analysen av kartläggningen, gjorde vi en avgränsning till tre förbättringsområden, **utbildning, information och aktiviteter för att öka delaktighet**.

Bristande information var gemensamt för alla målgrupper. Genom projektets insatser ville vi; öka dialog mellan kommun och invånare, öka tillfällena för informationsspridning och att utforma lättillgänglig information.

Utbildning var något som skol- och fritidspersonal själva uttryckte behov av. Ämnena som efterfrågades och som vi kunde se ett behov av var; psykologiska processer, kultur, fördomar, religion och betingade beteende. Vi kunde se ett behov hos föreningsrepresentanter om utbildning och ökad kompetens kring marknadsföring för att nå önskade målgrupper och ekonomihantering (optimering).

Aktiviteter för ökade delaktighet skulle bygga på dels att öka utbudet av fritidsaktiviteter, men även att uppmuntra ungdomars initiativ och inflytande och att det ska finnas rutiner i kommunen för att kunna ta emot dessa.

3.2 Aktivitetsfas

Fas i projektet där aktiviteter prövats utifrån de resultat som framkommit i kartläggnings och analysfaserna.

3.2.1 Utbildningar

Vintern/våren 2012 gick projektet in i sin andra fas, aktivitetsfasen. Vi gjorde ett program för utbildningar med start våren 2012. Ämnena för utbildningarna var hämtade från kartläggningen. Dels fanns det konkreta önskemål från målgrupperna, men några ämnen fann projektgruppen att det fanns en brist utifrån en analys av kartläggningsmaterialet. Vi ville nå så många av projektets målgrupper som möjligt till vårens utbildningar. Utbildningarna var öppna på så vis att vi gjorde marknadsföring på offentliga platser i kommunen, men vi skickade även inbjudningar direkt till anställd personal inom kommunen. Utbildningarna var förlagda till kvällstid. Följande utbildningar genomfördes:

- **Marknadsföring.** I första hand var denna utbildning riktad till föreningsrepresentanter. Syftet med utbildningen var att ge tips och råd om på vilket sätt man kan anpassa föreningens marknadsföring utifrån vilken målgrupp man vill nå. På detta sätt ville vi ge tips till de föreningar som ville rikta sig till nyanlända tredjelandsmedborgare och andra individer med utländsk bakgrund.
- **Mänskliga rättigheter.** En teaterförening (Arken) spelade upp föreställningen, Du & Jag, med fokus på mänskliga rättigheter. Till denna föreställning ville vi nå alla projektets målgrupper. Efter föreställningen var det diskussioner mellan deltagare och skådespelare som medverkat.
- **Kommunikation oss människor i mellan** (Lotte Eidskrem). Marknadsföring av detta utbildningstillfälle gjordes till alla målgrupper i projektet. Syftet med detta ämne var att göra deltagarna medvetna om vilka signaler vi ger, bortsett från det sagda ordet. På denna

föreläsning diskuterades också vilka antagande omgivningen gör utifrån ditt utseende och att detta bygger till stor del på var och ens tidigare erfarenheter och tolkningsmönster.

- **Interkulturell kommunikation** (Kjell Kampe). Tyvärr fick föreläsningen ställas in, p.g.a. för få anmällda, men genomfördes istället på dagtid december samma år.

Det visade sig vara svårare än vi trodde att få anställda och boende i Bjuvs kommun att komma på föreläsning på kvällstid. Först under höstterminen 2012 fick vi möjlighet att anordna utbildningsdagar på arbetstid för skol- fritids- och bibliotekspersonal. Ämnena på utbildningarna var då;

- **Ungdomar med särskilda behov (neuropsykiatriska funktionshinder)** Utbildningens tema var ungdomar med särskilda behov. Vad har då detta ämne för koppling till nyanlända tredjelandsmedborgare mellan 13-25 år? Svaret ligger i att nyanlända ungdomar inte är en homogengrupp som bara behöver bemötas med kunskap om hur det är att ha invandrat till ett nytt land. Även inom gruppen nyanlända tredjelandsmedborgare 13-25 år finns det personer som har neuropsykiatriska funktionshinder. Dessa personer kan dessutom ha svårigheter med det svenska språket, vilket kan göra att det tar längre tid att uppmärksamma funktionshinder. Vuxna som möter dessa ungdomar måste vara ännu mer vaksamma över vilken problematik som ligger bakom ett beteende, för att kunna bemöta på rätt sätt. Under utbildningen fanns det också utrymme för diskussion med koppling till deltagarnas egen verksamhet. Det blev också ett utbyte av erfarenheter mellan de olika verksamheterna. En del personal upplevde att de saknade kunskap för att bemöta ungdomar med detta funktionshinder.
- **Jämställdhet** (Birgitta Andersson) Ämnet på föreläsningen var jämställdhet och jämlikhet. Anledningen till att vi valde detta ämne var att vi hade uppmärksammat under kartläggningen att ovan nämnda verksamheter inte hade ett medvetet strategiskt arbete kring att anpassa sin verksamhet till sina besökare. Ungdomarna som besöker dessa verksamheter idag har delvis förändrats jämfört med för 10 år sedan. Idag är antalet ungdomar med utländsk bakgrund i kommunen betydligt högre. Vi anser att om alla ungdomar, oavsett bakgrund ska känna sig välkomna måste det ske löpande utvärdering av verksamheten och av vilka besökarna är. Föreläsningens koppling till arbetet med integrationsfondens målgrupp är att ungdomsverksamheterna i kommunen inte bara ska vara anpassade utifrån den traditionella normen i Bjuv, d.v.s. infödda Bjuvsbor. Personalen måste beakta önskemål och behov från nyanlända tredjelandsmedborgare och andra ungdomar med utländsk bakgrund. Diskussionerna under utbildningen var inte bara kopplat till genus, utan även till vad som anses som norm på ett medvetet eller omedvetet plan. Vems behov prioriteras när budgeten

för verksamheterna fastställs? Vi anser att en viktig del i arbetet med att nå alla ungdomar är på vilket sätt informationsspridning görs. Använder man alltid samma informationskanaler, eller vad händer om man sprider ut information direkt till språkförberedande klasser eller på SFI?

- **Interkulturell kommunikation** (Kjell Kampe) Ungdomsintegration anordnade föreläsning/workshop för personal som arbetar på fritidsgård, bibliotek och badanläggning i Bjuvs kommun samt lärare på alla kommunens högstadieskolor. Ämnet för dagen var interkulturell kommunikation och gästföreläsare var Kjell Kampe. Titeln på föreläsningen/workshopen var – Tänk om du måste fly från Tadzmeistan. Syftet med föreläsningen var att personalen skulle få reflektera över hur det skulle vara att behöva fly till ett annat land och uppleva allt vad det innebär. Förutom en inknäppningsövning om att se sin hemort sprängas i sönder, så fick deltagarna känna på hur svårt det kan vara att lära sig ett nytt språk som inte är besläktat med ens modersmål. Föreläsaren gav också exempel på kulturella drag som generellt är vanliga i Sverige och generella skillnader i barnuppfostran.

3.2.2 Övriga aktiviteter

Under våren 2012 planerade vi även in gruppverksamheter för både vuxna och ungdomar. Aktiviteternas syfte var att skapa nya mötesplatser och öka kommunikation mellan nyanlända tredjelandsmedborgare och andra Bjuvs invånare. Eftersom det fanns utrymme både ute och inne i våra projektlokaler, valde vi att skapa mötesplatsen där. Inriktningen var ”Gröna fingrar” gruppen, ”Filosofika”, och ”Fotografering”. Vi marknadsförde våra aktiviteter på offentliga platser så som bibliotek, fritidsgård och skola, på projektets hemsida samt genom personligt besök på Futurum². Trots marknadsföring lyckades vi inte få deltagare till våra aktiviteter. Efter ett par månaders försök beslutade vi att avbryta och istället satsa på att använda oss av befintliga mötesplatser som redan är kända för invånarna så som bibliotek. Troligtvis hade så småningom deltagare kommit till vår projektlokal när aktiviteterna spridit sig tillräckligt mycket, men eftersom vi visste att projektlokalen

² Kommunal vuxenutbildning som ansvarar för undervisning i svenska för invandrare (SFI).

var en tillfällig mötesplats valde vi att rikta uppmärksamheten till mötesplatser som skulle finnas kvar efter projektiden.

Under sommaren 2012 genomförde projektet i samarbete med personal från bibliotek och fritidsgård samt några föreningar en aktivitet som fick namnet **"Augustikvällar i Tivoliparken"**. Syftet med Augustikvällar i Tivoliparken var att skapa en mötesplats utomhus som är tillgänglig för alla som inte är kopplad till något särskilt segregerat område. Aktiviteten var i första hand skapad för nyanlända ungdomar, men projektgruppen såg det som en nödvändighet att den skulle vara öppen för alla ungdomar och även vuxna. Det var också viktigt att de nyanlända ungdomarna skulle vara delaktiga i innehållet. Aktiviteten skulle vara kostnadsfri, för att det inte skulle vara en ekonomisk fråga om de nyanlända ungdomarna kunde delta eller inte. Aktiviteten skulle också upprepas vid flera tillfällen, då vi vet att det tar tid för nya evenemang att sprida sig. Föreningar var inbjudna att visa sin verksamhet. Personal från fritidsgårdarna och bibliotek i kommunen deltog också. Veckorna innan första tillfället av evenemanget annonserade projektet efter ungdomar som ville uppträda på scen. Då inte tillräckligt med ungdomar anmält intresse innan, bokade projektet även in ett band och stå upp komiker. Under sista tillfället i parken, kom det ungdomar som ville uppträda, men pga tidsbrist hann inte alla uppträda. Besökarna som deltog i evenemanget var i blandade åldrar, men övervägande ungdomar i åldern 13-20 år. Ungdomarna var nyanlända tredjelandsmedborgare, men även ungdomar som varit i Sverige längre tid och ungdomar som är födda i Sverige. Just denna mix av invånare som träffades var en stor vinst med aktiviteten. Att skapa mötesplats som inte är kopplad till ett särskilt bostadsområde och där alla deltar på samma villkor. En förutsättning för lyckad integration är att invånarna i kommunen ges möjlighet till att träffas med ett gemensamt syfte.

(Artikel i Helsingborgs dagblad 21 augusti 2012)

En annan aktivitet som planerats och startats under september 2012 är **"Dramatimme"** på SFI. Detta är ett samarbete med en närliggande folkhögskola som driver dramapedagogutbildning. Upplägget var att dramapedagogstudenterna kom till Futurum, som är kommunens vuxenutbildning och där nyanlända läser SFI eller går i språkförberedande klasser. Ett tjugotal elever från SFI (svenska för invandrare) och språkförberedande klasser anmälde sitt intresse vid första tillfället. Dramatimmen startade i september och pågick under hela höstterminen 2012 och vårterminen 2013. Syftet med "Dramatimmen" för nyanlända elever var att eleverna skulle ges möjlighet att uttrycka sig, även för de som har svårigheter med svenska språket. Idén bygger också på att deltagarna själva ska få styra innehållet utifrån deras egen historia och även ges möjlighet att bearbeta svårigheter som de stött på i hemlandet eller sedan de kom till Sverige. Målet är inte bara att de nyanlända eleverna ska få ha provat på drama, utan även att deltagandet ska vara början till en förändringsprocess. När höstterminen

var avslutad, gjordes en utvärdering. Efter utvärderingen togs beslut om att fortsätta aktiviteten under vårterminen 2013, men att "dramatimmen" då skulle vara förlagd på schemalagd tid för eleverna.

Kulturafton på biblioteket anordnades i oktober 2012 i samarbete med personal på biblioteket. Huvudsyftet med Kulturafton var att skapa en **gemensam mötesplats** för nyanlända ungdomar, deras familjer och alla andra invånare i Bjuvs kommun. På biblioteket finns information om kulturevenemang men det är också en plats, där man som invånare kan söka och hitta all typ av information. Inbjudan till Kulturafton översattes till 12 olika språk och delades ut på biblioteken, vuxenskolan Futurum och Familjecentralen. SFI lärare och elever informerades under ett "Språkcafé" som hölls på biblioteket ett par veckor i förväg. Det var viktigt att alla skulle känna sig **delaktiga** i denna aktivitet. Tanken var att besökarna skulle ta med sig något "ätbart" från sitt hemland/kultur för att låta andra smaka på detta. Besökarna hade också möjlighet att ta med sig instrument och spela under kvällen. Ungdomsintegration stod för att grundutbud av tilltugg och som skulle representera svensk matkultur.

"Torsdagar på bibblan" var en aktivitet vars målgrupp var ungdomar (nyanlända och andra) 13-25 år. Åtta torsdagskvällar med start den 18 oktober, arrangerade personal från Ungdomsintegration (som också har anställning på biblioteket) olika aktiviteter så som tv-spel, filmvisning och lära sig teckna. Syftet med denna aktivitet var på samma sätt som kulturafton att skapa en **mötesplats**. Många ungdomar vistas i och utanför biblioteket utan att ha någon direkt sysselsättning när de är där. Detta är ungdomar som inte besöker fritidsgården, då den ligger i andra änden av centrum av Bjuv.

Prova på mässa anordnades vid två tillfällen under projektiden. Under höstlovet 2012 och under sportlovet 2013. Prova på mässa har genomförts i samarbete med BFSO och andra föreningar i Bjuvs kommun. Syftet med denna aktivitet var att öka spridningen av information om vilka föreningar som finns i kommunen och därmed öka antalet nyanlända ungdomar som väljer att vara aktiva i en förening på sin fritid. Att vara aktiv i en förening är ett sätt att öka integrationen mellan människor med olika bakgrund samt en möjlighet för nyanlända att ingå i nya sociala sammanhang. Metoden för detta var att samla ett antal föreningar i en idrottshall och låta besökarna prova olika föreningsaktiviteter. I samband med detta kunde besökarna också få information om kostnader och träningstider för de olika föreningarna. Denna aktivitet kommer att ingå som en del av den metod för förbättrad integration som projektarbetet ska utmynna i. Prova på mässa är ett konkret exempel på hur nyanlända tredjelandsmedborgare kan få en introduktion till föreningslivet i sin hemkommun utan att behöva söka information på var och en förenings hemsida.

Ung Vision är en aktivitet som pågick från augusti 2012 till maj 2013. Aktiviteten var indelad i två delar. Den första delen då ungdomarna skapade filmer och andra delen, då filmerna visades på kommunens bibliotek och på ett dialogmöte. Syftet med Ung Vision är att skapa en metod som gör det möjligt för nyanlända ungdomar att få inflytande och känna sig delaktiga. Metoden bygger på att varje ungdom får göra sin egen kort film (s.k. digital story telling). I Ung Vision är politiker i kommunen mottagare och det var därför viktigt att få aktiviteten förankrad hos dem. Förankringen gjordes genom ett informationsärendet till kommunfullmäktige i augusti 2012. Förankringen innehöll också information om ett avslutande dialogmöte som skulle ske mellan politiker och ungdomar då filmerna skulle visas. Ungdomarnas filmer bestod av två delar, en del då ungdomarna kort får berätta om sin vardag och en del där ungdomarna får berätta om hur de ser på sin kommun och vad som behöver förändras.

Dialogmöte var avslutning av aktiviteten Ung vision. Ungdomar som gjort filmer, berörda tjänstemän och politiker var inbjudna till ett möte då innehållet i filmerna skulle diskuteras. Under mötet klargjordes också hur ungdomarna kan gå tillväga om de vill påverka sitt fritidsliv i Bjuvs kommun. (Artikel i Helsingborgs dagblad 20 maj 2013)

Brobyggare på badet Under sommaren 2012 var "brobyggare" från Ungdomsintegration varit placerad på kommunens Friluftsbad. Syftet med detta är att dels fortsätta att ha kommunikation med nyanlända ungdomar men också att få kunskap om i vilka situationer det uppstår konflikter mellan ungdomar och personal på badet. Personalen på friluftsbadet har beskrivit att de har erfarenhet av att det tidigare uppstått konflikter mellan dem och ungdomar och att dessa försvåras då det varit språksvårigheter dem emellan. Badpersonalen har även beskrivit att konflikterna bottnar i olika kulturell bakgrund och värderingar. Genom att ha personal på friluftsbadet vill Ungdomsintegration kartlägga när konflikterna uppstår och hur kommunikationen ser ut mellan personal och besökare. Syftet är också att skapa en ökad förståelse mellan dessa. För att därefter komma med förslag till förändringar som kan främja integrationen för alla grupper. Personalen på friluftsbadet kommer bl a att få utbildning i interkulturell kommunikation under hösten. Ytterligare ett syfte är att utöka aktiviteterna på badet. Dessa aktiviteter har mål på olika nivåer. Personliga mål för ungdomarna, så som att lära sig ett bra bemötande, stärkt identitet och större självförtroende. Men även mål som att öka antalet ungdomar som är aktiva på sin fritid genom t.ex. föreningslivet och att de kan se sin egen möjlighet att styra sin fritid och i övrigt sina villkor i samhället.

Basketträning är ytterligare en aktivitet som har handlat om att bredda utbudet av fritidsaktiviteter för ungdomar som är nyanlända tredjelandsmedborgare och andra ungdomar i kommunen. Detta är en

aktivitet som ungdomarna själva efterfrågat under projektet gång. Projektet fick kontakt med en baskettränare från en närliggande kommun som var positiv till att börja träna ungdomar i Bjuv. Aktiviteten var pågående under våren 2013 och nådde den målgrupp som det var tänkt. Det är en mix av ungdomar som är nyanlända tredjelandsmedborgare, ungdomar med utländsk bakgrund men som bott längre tid i Sverige och ungdomar med svensk bakgrund. Flertalet av de ungdomar som deltar är inte engagerad i en förening sedan tidigare. Målet är att aktiviteten ska kunna fortleva efter projektets slut, genom att tränaren tillsammans med deltagarna startar upp en basketförening. (Artikel i Helsingborgs dagblad 19 mars 2013)

Musikrummet. Projektets kartläggning visade att fritidsgårdarna i kommunen inte var besökta av nyanlända tredjelandsmedborgare. Samordnaren för fritidsgårdarna berättade att det inte gavs information om dess existens i samband med att det kom nyanlända familjer till kommunen som hade barn i grundskoleåldern. Brist på information kan därmed vara en faktor till att nyanlända ungdomar inte går till fritidsgården. Projektarbetsgruppen kan också se att ytterligare ett skäl kan vara att verksamheten behöver förändras i takt med att målgruppen förändras och förnyas. I samarbete med bl.a. fritidsgårdarna har vi försökt att skapa aktiviteter som har efterfrågats från nyanlända ungdomar. Som ett led i detta startade projektet i samarbete med personal på fritidsgården en aktivitet som kallas Musikrummet. Fritidsgården i Bjuv har ett rum som är utrustat med instrument, men som varit stängt under en längre tid. För att starta upp aktiviteten anställdes en brobyggare med musikkompetens i projektet. Hans uppdrag är att vara på plats i musikrummet en dag i veckan. Marknadsföring av "Musikrummet" har gjorts direkt på SFI och i språkförberedande klasser. Syftet med denna spridning var att även tydligt inkludera ungdomar som är nyanlända till fritidsgårdens verksamhet. Om nyanlända ungdomar lockas till denna aktivitet, blir det samtidigt en introduktion till fritidsgårdens ordinarie verksamhet. Aktivitetens inriktning som är musik är en universell aktivitet, då språket inte är det väsentliga. Om man varit duktig på att spela ett instrument i sitt hemland, är man det oavsett i vilket land man bor. Musik kan också fungera bra som "brobyggare", då ungdomar kan spela tillsammans oberoende av vilken bakgrund eller språktillhörighet de har. "Musikrummet" kan också skapa förståelse och kunskap om varandras bakgrund samt vara grogrund för nya sociala nätverk för deltagarna. (Artikel i Helsingborgs dagblad 5 maj 2013)

3.2.3 Bjuvsföreningars samorganisation (BFSO)

Bjuvs föreningars samorganisation är en produkt av det som föreningarna berättade under projektets kartläggning. Anledningen till att projektet valde att göra denna satsning är att vi tror att det kan

främja integrationen om etablerade föreningar går samman och arbetar för ett öppet och inkluderande klimat även om deras huvudsyfte inte är att åstadkomma integration. I jämförelse med en ”invandrarförening”, tror vi att det kan ge större effekter om ett antal föreningar gör ett medvetet val om att vara tillgängliga för alla kommuninvånare. Under första verksamhetsåret har BFSO:s styrelse haft en representant från Ungdomsintegration samt fyra föreningar med säte i Bjuvs kommun. BFSO har regelbundna styrelsemöte och planeringsmöte. BFSO kommer att ta över genomförandet av vissa arrangemang som varit lyckade under projekttiden så som Prova på mässa och ”Augustikvällar i Tivoliparken”. Enligt projektarbetsgruppens implementerings förslag kommer BFSO även att vara involverade i ”Föreningsskola”.

3.2.4 Ungdomsråd

I ansökan till Integrationsfonden finns beskrivit att projektet ska bilda ett ungdomsråd. Arbetsgruppen som skrivit ansökan hade en tanke att ungdomsrådet skulle vara en remissinstans för aktiviteter och beslut som ligger inom ungdomarnas vardag. Tanken med ungdomsrådet var att dess deltagare skulle vara en mix av ungdomar som sedan tidigare är aktiva på sin fritid och ungdomar som inte är aktiva sedan tidigare. För att hitta dessa ungdomar var projektpersonal ute på skolor och fritidsgårdar. Projektpersonalen som hade samordningsansvar för ungdomsrådet rekryterade några från den förening som han var aktiv i. Svårigheten med att rekrytera ungdomar som inte sedan tidigare är aktiva är att detta kan vara en val de gjort och behöver inte enbart bero på att de inte vet vad alternativet skulle vara. Det är inte bara svårt att rekrytera dessa ungdomar, utan det finns även svårigheter med att få de engagerade i uppgiften så att de fortsätter att komma på träffar. Syftet med Ungdomsrådet är att skapa ett forum för ungdomar som är nyanlända tredjelandsmedborgare och ungdomar som är födda i Sverige eller bott i Sverige en längre tid, som vill tillgodose sig ny kunskap och bli ambassadörer. Ambassadörskapet innebär att ungdomarna tar med sig den kunskap de förvärvat genom deltagande i rådet och dess utbildningar, vidare till sina föreningar och nätverk.

Ungdomsrådet som plattform har också ytterligare syften och funktioner nämligen att öka delaktighet och diskussion. Ungdomsrådet ska innehålla både ungdomar som redan är föreningsaktiva och de som ännu inte är det. Tanken är att föreningsdeltagandet ökar genom nätverkande ungdomar emellan och genom goda exempel.

I beskrivningen av Ungdomsrådet står att deltagarna ska få ny kunskap och bli ambassadörer i sitt egna nätverk. I projektansökan står att projektet har en önskan om att antalet föreningsledare och förebilder med invandrarbakgrund ska öka. Som ett led i att nå dessa två mål anordnades ungdomsledarutbildning för Ungdomsrådet. Deltagandet i Ungdomsrådet var frivilligt och så även

ungdomsledarutbildningen. Sex ungdomar från Ungdomsrådet valde att delta i utbildningen. Av dessa var en nyanländ tredjelandsmedborgare. Antalet ungdomar som är nyanlända tredjelandsmedborgare som deltog, kunde Ungdomsintegration inte påverka förutom att se till att informationen om aktiviteten var tillgänglig för alla. Åter igen är det viktigt att komma ihåg närverket runt omkring en individ som också blir påverkat. Syftet med ungdomsledarutbildningen var delvis att öka antalet föreningsledare och förebilder med invandrarbakgrund. Genom ungdomsledarutbildningen gav vi ungdomar som är nyanlända tredjelandsmedborgare möjligheten bli både delar, för många andra ungdomar som är nyanlända tredjelandsmedborgare. Vi kan dock inte ge garantier för att projektets aktiviteter når önskade mål i samtliga fall, eller att de skapar just de effekter som vi tror. Målet med hela projektet Ungdomsintegration är att ta fram en handlingsplan/metod för förbättrad integration för ungdomar som är nyanlända tredjelandsmedborgare. För att få fram detta, ska projektet forma aktiviteter utifrån bakgrund till projektet, kartläggning och tidigare erfarenheter. Aktiviteterna ska sedan testas för att ge svar på om de har effekter på integration för nyanlända tredjelandsmedborgare. Varje aktivitet utvärderas och de som uppfattas som lyckade kommer att finnas med i handlingsplanen/metoden.

3.2.5 Hur har vi försökt att nå integrationsfondens målgrupp till ungdomsrådet?

Marknadsföringen av Ungdomsrådet skedde via Facebook, via annons i lokaltidning och via direkt kontakt med ungdomar på SFI (Svenska för invandrare) och språkförberedande klass. Några ungdomar blev också tillfrågade i sin förening, då en av brobyggarna även var tränare i en förening. Deltagande i Ungdomsrådet var en frivillig aktivitet som var förlagd efter skoltid och på helger. Detta gjorde att en del ungdomar anmälde sitt intresse, men som sedan inte kom på träffarna. Att aktiviteten var frivillig gjorde också att projektet inte kunde styra vilka som skulle delta. Vi marknadsförde på olika arenor och på högstadieskolor i samtliga kommunalar för att nå ungdomar med olika bakgrund. Vi hade en förhoppning om att detta skulle avspegla sig i hur Ungdomsrådet blev sammansatt. Även om vi vände marknadsföring direkt till nyanlända tredjelandsmedborgare, så var inte syftet att skapa en grupp bestående av bara nyanlända tredjelandsmedborgare. Precis som i punkt 1, ur EU:s grundprinciper för integration så ser projektets styrgrupp och arbetsgrupp att dubbelriktade processer är en förutsättning för att få ett integrerat samhälle.

Vid uppstartsmötet för Ungdomsrådet deltog elva ungdomar, varav två var ungdomar som var nyanlända tredjelandsmedborgare. Bland de andra fanns ungdomar med utlandsfödda föräldrar och med föräldrar som var födda i Sverige. Några av ungdomarna var aktiva i en förening och några hade ingen fritidsaktivitet. Som finns beskrivit i projektansökan (utdrag finns i texten ovan) vill projektet

åstadkomma genom brobyggare att ungdomsgrupper ska närma sig varandra kulturellt och få förståelse för varandras olika värderingar.

Det är också viktigt att beakta, när man bedömer hur många från integrationsfondens målgrupp som nås i en aktivitet, att påverkan sker också på nätverket runt de medverkande nyanlända tredjelandsmedborgarna. Påverkan sker alltså inte bara på den person som deltar i en aktivitet, utan även på personer som deltagaren har i sitt nätverk.

4 Problem och hinder

I projektets samlade erfarenheter ingår naturligtvis en del problem och hinder. De kommer att beskrivas i kronologisk ordning utifrån när de inträffat. Därefter sker en summering av vilka lärdomar vi som projektgrupp och styrgrupp tar med sig till framtiden.

Projektansökan är skriven av en tvärsektionell arbetsgrupp, vars ansvarsområden kommer i kontakt med nyanlända tredjelandsmedborgare. Detta är en styrka sett utifrån projektets målbildsbeskrivning. Dock upplever projektgruppen att förankringen av projektidén ner i verksamheterna var bristfällig. Detta gäller framförallt skolpersonal som har varit en av målgrupperna som projektet skulle arbeta med. Skolans organisation och planering bygger på starka strukturer med lång framförhållning med små möjligheter att planera in aktiviteter med kort varsel. Detta blev ett hinder för projektgruppen från början. Projektet började sitt arbete med kartläggning av samtliga målgrupper. En omfattande enkät färdigställdes och lämnades ut till skolpersonal. Vi hade svårt att få in svaren och det krävdes flera påminnelser. Vi upplevde inte heller att vi fick stöd av skolledningen. I denna situation måste vi också rannsaka oss själva och vad vi kunde gjort annorlunda. Till att börja med var enkäterna omfattande, innehållande tre block. Denna omfattning kan upplevas som skrämmande och extremt tidskrävande. Utifrån skolpersonalens arbetssituation som beskrivs som högt belastad, kan vi se att det kändes som en börda. Eftersom förankringen av syftet var bristfällig från början, kan det ha varit svårt att se vinsterna och de långsiktiga konsekvenserna av deras deltagande i kartläggningen. Eftersom projektets förankring var bristfällig, hade det varit en fördel om vi som projektgrupp hade lagt ner med tid tillsammans med lärarna för att beskriva vårt uppdrag och vårt syfte med frågorna. När kartläggningen var avslutad och vi gjort en analys av materialet framkom både behov och önskemål om utbildning inom vissa områden. Då stod vi inför nästa hinder som var att vi inte fick möjlighet att anordna utbildning för skolpersonalen på deras arbetstid under första halvåret 2012. Planering för studiedagar var redan gjord för hela läsåret. För att inte förlora för mycket tid planerade vi in utbildning på kvällstid, utanför arbetstid. Detta visade sig inte fungera för att nå skolpersonal, då ingen av dem dök upp. Första och enda utbildningstillfället som vi fick möjlighet att anordna på skolpersonalens arbetstid var i december 2012, då det var en inplanerad studiedag.

En annan målgrupp som skulle kartläggas hösten 2011 var ungdomar 13-25 år. Åldersgruppen 13-16 var inget större problem med att hitta, då de finns på kommunens grundskolor och på fritidsgårdar. Däremot åldersgruppen 17-25 år var svårare, då kommunen inte har någon egen gymnasieskola. Vi bestämde oss för att skicka ut en enkät med frågor om deras fritidsvanor till slumpvist utvalda ungdomar. Målgruppens stora åldersspann var ett problem isig då det kan vara väsentliga skillnader mellan en 13 åring och en 25 åring avseende hur deras fritidsliv ser ut.

Under våren 2012 började vi rekrytera ungdomar till ett ungdomsråd. Projektet anställde två brobyggare vars ansvarsområde skulle vara att samordna ungdomsrådet. Dessa båda samordnare hade sitt egna kontaktnät och att rekrytera från detta gick bra, men de hade svårt att få med deltagare från alla kommundelar. Svårigheterna med att få ungdomar från de olika kommundelarna att umgås med varandra kände vi till sedan tidigare och det var inget brobyggarna till ungdomsrådet lyckades förändra när det gällde rekryteringen till ungdomsrådet. Många av deltagarna kände varandra sedan innan, då de var rekryterade från samma kontaktnät.

Det visade sig också vara oväntat svårt att få till en stabilgrupp, där alla deltog på de träffar som planerades in. Ungdomsrådet startade upp strax innan sommarlovet, vilket gjorde att det inte hann bli en stabilgrupp innan, deltagare hade olika planer för sitt sommarlov. Brobyggarna lyckades inte förmedla ett tydligt syfte med ungdomsrådet, vilket också visade sig i utvärderingen som extern utvärderare gjorde. Det visade sig att de yngre deltagarna 13-14 år hade sett mötena med ungdomsrådet som ett alternativ till fritidsgården, att det handlade om att ha något att göra på kvällar och helger. Att ungdomsrådet hade varit en satsning inom ramen för hela projektet, var inte tydligt för de yngre ungdomarna. Aktiviteterna som erbjöds för deltagarna i ungdomsrådet sågs mer som spontana aktiviteter och inte som ett led till att stärka ungdomars delaktighet och integration. De beskriver dock att det varit roligt att få vara med och planera aktiviteter. Det fanns också en osäkerhet hur deras synpunkter och tankar om vad som kan förbättras i Bjuv skulle användas. Något positivt som lyftes fram var dock att de hade fått ett större kompisnätverk.

De äldre deltagarna kunde tydligare beskriva att det funnits ett särskilt syfte med ungdomsrådet och att de medvetet valt att gå med för att få information om hur de kan påverka. De har kommit med idéer för hur Bjuv kan förbättras men det kan inte återge vad som skulle ske med förslag som de lämnar ifrån sig. Detta ger oss en viktig lärdom om dilemmat med att efterfråga ungdomars delaktighet, utan att ha en tydlig plan för hur strategisk påverkan ska ske. Syftet med ungdomsrådet var att få riktlinjer på hur projektets aktiviteter skulle utformas. Dock har projektet en begränsad påverkans möjlighet på ordinarie kommunala verksamheter. Ett förslag på förbättring som samtliga ungdomar var överens om projektpersonalen fört vidare till berörda chefer och politiker, men det som har missats är en återkoppling till ungdomarna om var frågan avgörs. Projektgruppen har lämnat ifrån sig ett förslag på

en annan form av ungdomsråd med en tydligare struktur. I denna beskrivning är också syftet tydligare i form av strategisk påverkan och kan i denna form inte förväxlas med att vara en mötesplats. Att flera av de yngre deltagarna har sett ungdomsrådet som en mötesplats, är talande i sig själv och talar för sig själv om efterfrågan av mötesplatser på helgerna. En av slutsatserna som vi kan göra av intervjun med ungdomsrådet är att det är att föredra att dela på renodlade mötesplatser och mötesplatser för strategisk påverkan. Framför allt om det gäller ungdomar som nyligen har kommit till Sverige och håller på att lära sig språket.

En svårighet som har följt projektets arbete är deltagandet i styrgruppen. Som nämnts tidigare har styrgruppen bestått av representanter från kultur- och biblioteksverksamheten, barn- och utbildningsförvaltningen, enheten för arbete och tillväxt samt samhällsutvecklingsenheten. Utöver tjänstemän från kommunen har representanter från föreningslivet varit invalda. Under första året var tre föreningar med och sedan hösten 2012 valdes ytterligare en förening in. Av mer eller mindre kända anledningar har deltagandet från föreningslivet varit lågt. Ett känt problem från en förening har varit att styrgruppsmötena har varit förlagda på dagtid, vilket under halvan under projektet har krockat med representantens förvärvsarbete. De andra två föreningarna har uteblivit vid flera tillfällen utan att meddela skäl till detta. I avslutningsfasen för projektet har extern utvärderare gjort intervjuer med styrgruppens medlemmar och då har föreningarna som haft hög frånvaro uttryckt en besvikelse över att projektet inte blivit som man hade förväntat sig. Som skäl till detta uppgav man att man hade förväntningar på att deltagandet i projektet skulle generera fler medlemmar till sin förening, vilket inte hade uppfyllts. Sett ur projektgruppens synvinkel finns det motsättningar i detta resonemang. Syftet med att ge föreningarna en plats i styrgruppen var att ge föreningarna möjlighet att påverka projektets aktiviteter och genomförande. Av de föreningar som inte varit representerade i styrgruppen, men som valt att delta i projektets aktiviteter som t. ex prova på mässa har flera föreningar fått ökade antal medlemmar. Denna möjlighet att delta har även föreningarna i styrgruppen haft, men som de valt bort.

Projektgruppen har även stött på svårigheter när det gäller implementeringsfasen. Projektgruppen har under hela projektiden arbetat utifrån att aktiviteterna som genomförs ska vara kostnadseffektiva och rimliga att genomföra även efter projektiden. Sett ur vår synvinkel handlar det i första hand om en omfördelning av resurser istället för tillsättning av extra resurser. Ett undantag från detta gäller ett synliggjort behov av utökning av kommunens resurser som gäller samordning av förenings- och fritidsliv. Om strategierna och strukturen som projektgruppen upprättat under projektiden ska kunna vidhållas behövs extra resurser. Utöver detta handlar implementeringsförslagen om att omfördela resurser. Trots detta har svårigheter uppstått. Vi tror oss finna anledningen till detta, återigen i förankringen av projektet. I samband med att projektansökan skickades in, saknades en diskussion om att projektresultatet kunde innebära att kommunen skulle behöva tillsätta resurser eller göra en omfördelning av resurser för att kunna vidhålla ett förbättrat integrationsarbete.

4.1 Summering av problem och hinder

De flesta av svårigheterna som projektet stött på kan härledas till förankringen av projektet innan det startade upp. Det fanns en förankring på ledningsnivå i de förvaltningar som skulle vara samarbetspartners i projektet, men förankringen ner i verksamheterna saknades. Det saknades också en förankring av och beredskap för att projektresultaten skulle innebära en omfördelning av resurser. Styrgruppen engagemang och prioritering av projektets frågor har också präglat projektets utveckling. Projektgruppen kan se tendenser till att styrgruppens medlemmar har kopplat sitt uppdrag till att enbart delta på styrgruppsmötena. Däremellan har man sett sig mer eller mindre frikopplad från projektet och inte som den ”ambassadör” som hade varit önskvärt för spridningen. I detta sammanhang bör nämnas att det finns medlemmar i styrgruppen som i vissa frågor inneburit stöttning för projektgruppen.

5 Hur har vi arbetat med uppföljning och utvärdering

I projektansökan står att projektet ska utvärderas från dag ett. Detta ska ske på flera olika sätt. Projektgruppen ska rapportera till styrgruppen regelbundet och ekonomiuppföljning ska ske regelbundet av en ekonom. I projektansökan finns även beskrivit en intention om att ungdomar från målgruppen ska vara delaktiga i utvärderingen av det fortlöpande arbetet.

5.1 Extern utvärdering

Utöver utvärdering inom projektet och kommunen ville man ha en extern utvärderare. För att få fram detta gick projektägarna, ut med anbudsförfrågan enligt ³(LOU). Företaget VOK AB vann anbudsförfarandet och har sedan november 2011 varit kopplade till projektet. Utvärderingen skulle bygga på en lärande utvärderings ansats och skulle innehålla följande:

- Utvärderingen skall innebära att projektdeltagarna i hög grad deltar.
- Granskning av måluppfyllelse och projektets organisatoriska förutsättningar för att nå slutmålet. Återföring ska ske till projektorganisationen
- Strategisk påverkan: Efter utvärdering skall spridning av resultatet ske genom rapporter som tydliggör vad som är generella lärdomar av projektet. Utvärderingen ska också visa på till vilka resultatet ska spridas.

³ Lag om offentlig upphandling 2007:1091

För att förtydliga projektets målsättningar tog utvärderaren tillsammans med projektgrupp och styrgrupp fram en projektlogik och en vision för projektet (se bilaga 3). Gemensamt togs även mätbara mål fram. Uppföljning och utvärdering av uppsatta mål skulle ske både på kvantitativa och kvalitativ väg. För den kvantitativa uppföljningen framtogs enkäter att använda vid aktiviteter och utbildningar. Dessa har löpande sammanställts av projektgruppen. Den kvalitativa utvärderingen skulle bygga på intervjuer av deltagare och styrgrupp.

5.2 Kvalitativa och kvantitativa mål

Styr- och projektarbetsgruppen tog tillsammans med extern utvärderare fram en vision för projekt Ungdomsintegration:

Ett öppet och respektfullt samhälle där alla individer oavsett bakgrund ses som en resurs.

5.2.1 Delmål och mål med projektet

- ❖ Kartlägga de behov som existerar hos målgrupperna
- ❖ Skapa och utföra aktiviteter och åtgärder baserade på framkommen information under kartläggningsfasen
- ❖ Skapa en metod för lyckat integrationsarbete
- ❖ Tillsammans med styrgrupp, arbeta för att metoden implementeras i befintliga verksamheter och organisationer

5.2.2 Mätbara mål

Delaktighet

- Genomföra 12 stycken pilotprojekt
- 10 % av kommunens ungdomar mellan 13-25 år ska direkt omfattas av projektets insatser

Utbildning

- 75% av skol- och fritidspersonal som arbetar med projektets målgrupp, ska medverka vid minst 1 utbildningstillfälle som projektet anordnar
- 90% av deltagarna från samtliga målgrupper ska vid utbildningstillfällena uppleva att föreläsningarna har varit kompetenshöjande

Information

- Producera eller förse 4 källor med lättillgänglig och/eller anpassad information (Med lättillgänglig och anpassad information avser vi information som är skriven på lättläst svenska, är översatt på flertal språk och anpassad för funktionshindrade. Källorna är skriftliga, muntliga, digital och pressen)

6 Resultat

Visionen för Ungdomsintegration är: Ett öppet och tolerant samhälle där alla individer ses som en resurs oavsett bakgrund. Det övergripande målet var att skapa en handlingsplan/metod för förbättrad integration. Hur ser då resultatet ut? Har samhällsklimatet i Bjuvs kommun förändrats, kan vi säga att ungdomar är bättre integrerade och har vi lyckats ta fram en handlingsplan som beskriver vårt arbete för förbättrad integration?

Handlingsplanen skulle syfta till att befrämja integrationen för ungdomar som är nyanlända tredjelandsmedborgare. Författarna till projektansökan har en teori som bygger på att integrationen ökar genom att ungdomar blir mer delaktiga i samhället generellt och i föreningslivet specifikt. Projektet har inte tagit fram någon metod för att mäta en förändring av ungdomars integration. Detta innebär att vi inte kan redovisa siffror över hur många ungdomar mellan 13-25 år som har fått en ökad grad av integration efter projektet jämfört med innan. Detta ingick inte heller i projektets uppdrag. Projektgruppen har valt att beskriva integration som en process som är ständigt pågående och som påverkas av flera olika faktorer. Det är därför svårt att mäta förändring i integration, enbart kopplat till insatser från ett integrationsprojekt när individen samtidigt påverkas av andra faktorer.

Projekt Ungdomsintegration har tagit fram en handlingsplan som består av tre delar som beskriver integrationsarbete på olika nivåer. Individ-, verksamhets/organisations- och samhällsnivå. (Se bilaga 7). Detta speglar återigen projektets synsätt på vilka förutsättningar som måste till för att det ska ske positiva förändringar i integrationsprocessen. Att bara utföra insatser på en nivå, t. ex individnivå kan göra skillnad för enskilda individer på kort sikt, men om man som kommun är ute efter långsiktiga förändringar krävs insatser även på verksamhets- och samhällsnivå. Ett exempel är RUD (rådet för ungdomars ökade delaktighet). RUD bygger på att göra nyanlända ungdomar och andra ungdomar delaktiga i den verksamhet där de är aktiva. Men om de frågor som ungdomarna lyfter i RUD inte har någon mottagare, d.v.s. beslutsfattare som har mandat att besluta om förändringar blir aktiviteten meningslös.

Vi kommer vidare att redovisa projektets resultat genom måluppfyllelse av mätbara mål. Vi kommer även att göra en koppling mellan resultat från kartläggning och de aktiviteter som vi genomfört. Aktiviteter som genomförts med andra kommunala verksamheter har utvärderats gemensamt och underlaget till detta ger oss också vissa indikationer på resultat. Det har även gjorts intervjuer med personer från styrgrupp och andra samarbetspartner, som beskriver påverkan på den egna verksamheten. Redovisning av resultat kommer även att ske med extern utvärderares slutrapport.

6.1 Uppföljning mätbara mål

Delaktighet

1. Genomföra 12 stycken pilotprojekt

Projektet hade som mål att genomföra 12 pilotprojekt. Tanken med pilotprojekt var att ungdomar eller andra personer på ett eller annat sätt verksam i kommunen skulle få möjlighet att testa aktiviteter som inte gjorts tidigare. Idén kommer från kartläggningen, då intervjuade ungdomar inte visste var de skulle vända sig om de hade en idé de ville genomföra. Några beskrev också att de inte blivit tillfrågade av någon vuxen om vad de önskade sig på sin fritid. Förutom att vi efterfrågade ungdomarnas idéer och förslag, var vi också intresserade av att få personal inom kommunens egna verksamheter att testa nya aktiviteter för att nå nya målgrupper.

Projektet har medverkat i 13 pilotprojekt och därmed är målet uppnått. Det har varit en blandning mellan ungdomars egna initiativ och kommunala verksamheters vilja att testa. Följande pilotprojekt har genomförts:

Redovisning av pilotprojekt med syfte att utöka utbudet av fritidsaktiviteter för att nå nya målgrupper

1. Tjejgrupp	Syftet var att stärka tjejers självkänsla/självförtroende och att få dem att växa som enskilda individer. Tjejgruppen genomfördes på fritidsgården i Bjuv av personal från fritidsgården.
2. Stolprojektet	Syfte att samla deltagare från de olika kommundelarna till att uttrycka sig genom konst och att skapa något eget och därefter visa upp sitt resultat på biblioteken i de olika kommundelarna. Genomfördes av personal på fritidsgården i Ekeby samt konstnärlig handledare.
3. Mangakväll	Kartlägga hur stort intresse det finns, om det finns underlag för att starta en förening
4. Badboken	Kartlägga hur stort intresse det finns, om det finns underlag för att starta en förening. Att främja och underlätta läsning för ungdomar som är på utomhusbadet i Bjuv. Genom detta locka de till att fortsätta att låna böcker på biblioteket.
5. Graffitimålning	Utöka utbudet av aktiviteter inom kost och kultur för att på så vis nå nya målgrupper.

Redovisning av pilotprojekt med syfte att öka ungdomars delaktighet i fritidsverksamheter

<p>6. Gårdsråd</p>	<p>Syfte att öka ungdomars inflytande och medverkan på fritidsgården i Bjuv. Genomfördes av personal på fritidsgården. Tillvägagångssättet var att bilda en grupp av unga som är med och påverkar och har inflytande på verksamheten, så som regler, värderingar och aktiviteter som ska gälla.</p>
<p>7. Lektimmar för gamla som små</p>	<p>Syfte att samordna aktiviteter i grupp för att utöka utbudet av fritidsaktiviteter på ungdomars egna initiativ. Pilotprojektet anordnades av ungdomar i Bjuv och målgruppen för aktiviteten var barn och ungdomar oavsett bakgrund. Tanken är att det ska vara en återkommande utomhus aktivitet.</p>

Redovisning av pilotprojekt med syfte att skapa nya mötesplatser för att öka förståelse mellan kommuninvånare

<p>8+9. Familjeutflykt</p>	<p>Integrera ungdomar med unga föräldrar och barn. Två utflykter med buss till hembygdsparken i Ängelholm samt till Lekoseum i Osby med gemensamma aktiviteter som leder till ökad ömsesidig förståelse och motverka utanförskap. Främja bättre kommunikation mellan olika grupper i Bjuv. Utökad marknadsföring för att nå nya deltagare.</p>
<p>10. Kulturafton</p>	<p>Skapa mötesplats på biblioteket, med fokus på vad vi bär med oss från vår bakgrund i form av mat- och musikkultur.</p>
<p>11. Jullovskonsert</p>	<p>Skapa tillfälle för nyanlända ungdomar och andra ungdomar som sysslar med kulturaktiviteter att visa upp sig på scen. Det gemensamma uppdraget är viktigare än vilket land eller kommun del man kommer ifrån.</p>
<p>12. Saken är Bjuv</p>	<p>Syfte att främja Bjuv som samhälle och skapa möte för ökad förståelse och minskade fördomar.</p> <p>Aktiviteten ägde rum på biblioteket i Bjuv och genomförandet gick ut på att alla deltagare skulle ta med sig en personlig sak och berätta om den under några minuter. Inbjudan gick ut till allmänheten, men elever på SFI undervisningen, politiker och någon förening fick en</p>

	personlig inbjudan.
13. Kick off för BFSO, (Bjuvs föreningars samorganisation)	Att skapa ett tillfälle för föreningar att mötas och lära känna varandra, för att inleda och underlätta samarbete och kommunikation. Att lyfta föreningslivet och därigenom självkänsla och mervärde av engagemang och involvering i föreningsliv.

2. 10 % av kommunens ungdomar i ålder 13-25 år ska ha direkt omfattats av projektets insatser.

I Bjuvs kommun finns totalt ca 2500 ungdomar i åldern 13-25 år. Av dessa har 279 unika ungdomar deltagit i någon eller några av projektets aktiviteter. Detta betyder att målet är uppfyllt. Hur många av dessa ungdomar som är nyanlända tredjelandsmedborgare finns inte statistik på och det har inte heller varit projektets mål att rikta aktiviteter till enbart denna grupp. Det vi vet är att ungdomar som är nyanlända tredjelandsmedborgare har deltagit i aktiviteter. Anledningen till att projektgrupp och styrgrupp valde att inte sätta ett mätbart mål på hur många nyanlända ungdomar som deltagit, var att detta skulle vara svårt att följa upp, då ingen aktivitet är riktad bara till denna grupp. Att i närvarolistor registrera härkomst var något som vi inte ville göra. Ytterligare ett skäl är att det inte finns exakt statistik över hur många nyanlända tredjelandsmedborgare som finns i kommun, vilket skulle innebära att registreringen inte skulle gå att jämföra med något.

Utbildning

3. 75 % av skol- och fritidspersonal som arbetar med projektets målgrupp, ska medverka vid minst 1 utbildningstillfälle som projektet anordnar

Projektet har totalt anordnat 7 utbildningstillfällen, varav ett ställdes in med kort varsel pga sjukdom hos föreläsaren. Av dessa har 3 utbildningstillfälle varit förlagda på arbetstid och deltagandet har varit förankrat hos arbetsledare. Inbjudna till dessa utbildningar har varit personal från högstadieskolor, bibliotek, fritidsgård och badanläggning. Detta innebär att målet är uppnått.

4. 90 % av deltagarna från samtliga målgrupper ska vid utbildningstillfällena uppleva att föreläsningarna har varit kompetenshöjande

Vid samtliga utbildningar har utvärderingsenkäter lämnats ut. Sammanställning av utvärderingsenkäter visar att samtliga tre utbildningstillfällen får 4 poäng eller högre av 6 möjliga när det gäller om deltagarna tyckte att utbildningen/föreläsningen var kompetenshöjande, vilket får anses vara godkänt och därmed är målet uppfyllt.

Information

5. Producera eller förse 4 källor med lättillgänglig och/eller anpassad information (Med lättillgänglig och anpassad information avser vi information som är skriven på lättläst svenska, är översatt på flertal språk och anpassad för funktionshindrade.) Källorna är skriftliga, muntliga, digital och pressen)

Följande fyra källor har översatts eller försetts med lättillgänglig information. **1.** startsidan på Ungdomsintegrations hemsida är översatt till engelska med hänvisning till vem kan kontakta om man vill ha mer information, **2.** en broschyr om projektets ungdomsråd har översatts till två språk förutom svenska samt **3.** inbjudan till Kulturnafton har översatts till 12 språk. **4.** Bjuvs kommuns hemsida, övergripande text som anses som nödvändig information för nyinflyttade till kommunen har översatts till de fyra mest förekommande språken i Bjuv samt till engelska.

Samtliga av de mätbara målen för projektet är uppnådda.

6.2 Uppföljning vision och kvantitativa mål

Som beskrivits tidigare i slutrapporten har tillvägagångssättet varit att projektet genomfört en rad olika aktiviteter, utifrån de förbättringsområden som framkommit under kartläggningen. Förbättringsområdena är: utbildning, aktiviteter för ökad delaktighet och information. Majoriteten av projektets aktiviteter och utbildningar har utvärderats av de individer som deltagit. Sammanställning har gjorts för var aktivitet och utbildning samt alla gemensamt. Generellt sett har aktiviteterna fått poäng över 4 på en poängskala mellan 1-6 där 6 är högsta poäng. Projektgruppens slutsats av detta är

att aktiviteterna är skapade utifrån ett befintligt behov som har synliggjorts hos målgruppen. Nedan följer en redovisning av utvärdering av några av projektets aktiviteter och utbildningar.

Utvärderingsblanketten till projektaktiviteter innehöll följande påstående

1. Jag tycker att aktiviteten har varit givande och innehållsrik
2. Jag tycker att aktiviteten har speglat mina intressen d.v.s., legat i linje med vad jag är intresserad av
3. Aktivitetens upplägg/utformning (t.ex. grupparbete, praktiska insatser etc.) har varit bra
- 4.Handledarna har varit engagerade och kunniga inom området/aktiviteten
5. Som helhet vill jag ge aktiviteten följande omdöme

Hela blanketten för utbildning och aktiviteter, se bilaga 4 & 5

6.2.1 Redovisning av aktiviteter med utvärderingsresultat

- **Familjeutflykt** är ett pilotprojekt som genomförts vid två tillfällen, juni 2012 och december 2012.

Påstående	1	2	3	4	5	Genomsnitt
Man:	5,00	4,67	5,00	5,50	5,00	5,03
Kvinna:	4,76	4,95	4,62	4,95	4,95	4,85
Totalt:	4,79	4,92	4,67	5,00	4,96	4,87

Kommentar från deltagare

– Det vore bättre om samma aktivitet skulle fortsätta. Roligaste var att invandrare och svenskar var med. Det skulle vara bättre att mobilisera flera killar (10-25 år) nästa gång. Finns andra platser där man kan åka och lära sig massor saker!

- **Augustikvällar i Tivoliparken** var en aktivitet som genomfördes sommaren 2012. Aktiviteten byggde på samverkan mellan olika verksamheter i kommunen samt föreningslivet. Projektets intention var att ungdomar i kommunen skulle vara delaktiga genom att de fick anmäla intresse för att uppträda på scen som fanns tillgänglig. Ungdomar från projektets ungdomsråd hjälpte till med organiseringen och genomförandet. Resultatet blev en mötesplats över generationsgränserna och för invånare med olika bakgrund.

Sammanställning av utvärdering av Augustikväll 130802

Påstående	1	2	3	4	5	Genomsnitt
Man:	5,36	5,47	5,13	5,38	5,60	5,39
Kvinna:	5,30	5,04	5,11	5,30	5,11	5,17
Totalt:	5,32	5,20	5,12	5,33	5,29	5,25

Kommentarer från deltagare

- Det är ett väldigt bra initiativ för våra ungdomar. Synd bara att inte fler ungdomar kommer när det väl ordnas någonting
- En underbar gemenskap som är viktig för samhället
- Bra att det görs något i kommunen där ungdomarna får delta och visa att de behövs
- Tycker absolut att det borde vara mer av detta i framtiden

- **SISU utbildning till ungdomsrådet.** Deltagarna i ungdomsrådet erbjöds en ungdomsledarutbildning, med syfte att öka antalet nyanlända ungdomar och andra ungdomar som är aktiva ledare i föreningslivet. Dessa ungdomar skulle också agera som förebilder och inspiratörer för andra ungdomar.

Påstående	Undervisning/Innehåll			Engagemang/Kunskap			Arbetsmiljö			Helhetsbedömning		Genomsnitt
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	
Man	6,00	5,00	6,00	6,00	5,50	6,00	5,50	5,50	5,00	6,00	5,50	5,64
Kvinna	6,00	5,67	6,00	6,00	6,00	6,00	5,67	6,00	6,00	6,00	5,67	5,91
Totalt	6,00	5,40	6,00	6,00	5,80	6,00	5,60	5,80	5,60	6,00	5,60	5,80

Kommentar från deltagare

- Allt var mycket bra och lärorikt. Och även om jag inte blir en ledare så kommer jag ha nytta av denna kurs i mitt vardagliga liv

- **Musikrummet.** En aktivitet som genomfördes på Bjuvs fritidsgård för att utöka utbudet av fritidsaktiviteter samt sprida information om fritidsgårdens verksamhet.

Påstående	1	2	3	4	5	Genomsnitt
Man:	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00
Kvinna:	5,50	6,00	5,25	6,00	5,50	5,65
Totalt:	5,78	6,00	5,67	6,00	5,78	5,84

Kommentarer från deltagare:

– *Detta är livet*

– *Jag älskar musik*

– *Jag tycker om att spela musik*

- **Prova på mässa 121028.** Prova på mässa genomfördes i samarbete med föreningslivet i kommunen med syfte att sprida information och öka antalet nyanlända ungdomar som är aktiva i föreningslivet.

Påstående	1	2	3	4	5	Genomsnitt
Man:	5,16	5,00	5,21	5,35	5,16	5,18
Kvinna:	5,44	5,39	5,17	5,61	5,17	5,36
Totalt:	5,30	5,19	5,19	5,49	5,16	5,26

Kommentarer från deltagare

- *Jag tyckte det var riktigt kul och det hjälpte oss mycket*
- *Jätte bra initiativ med prova på mässa. Till nästa gång vet vi vad vi vill utveckla inom vårt område. Tycker jag är nöjd med denna eftermiddag. Tack Tania, du är duktig*

- **Föreningsskola 121128.**

Påstående	1	2	3	4	5	Genomsnitt
Man:	2,00	2,00	5,00	#####	2,00	#####
Kvinna:	5,50	4,71	5,64	5,55	5,43	5,37
Totalt:	5,27	4,53	5,60	5,55	5,20	5,23

Kommentarer från deltagare

- *Mycket intressant*
- *Ja, jag är intresserad*

Detta är alltså ett urval av de aktiviteter som genomförts. Några av de aktiviteter som vi valt att redovisa kommer också att finnas kvar efter projektet. Det är viktigt att komma ihåg att det finns ett värde i att aktiviteterna har genomförts även om de inte kommer att upprepas efter projektet. På

individnivå kan aktiviteten haft ett värde och på verksamhetsnivå har personalen fått möjlighet att testa något nytt och fått bevisat att det går att genomföra vilket ger självförtroende till att utveckla och behövs anpassa sin verksamhet.

6.2.2 Resultat från extern utvärderare

Nedan följer utdrag från slutrapport från extern utvärderare:

Projekt Ungdomsintegrations utveckling på individnivå har följts med stöd av kvantitativa och kvalitativa utvärderingsinsatser. Enkäter har använts för att samla in ett brett underlag för att kunna bedöma de olika aktiviteterna. Mer omfattande insatser, som t.ex. inrättandet av ett ungdomsråd, har följts upp och utvärderats med stöd av intervjuer.

Resultatet och effekterna på individen varierar. Önskvärda effekter som att ungdomarna ska uppleva sig att de blir sedda och att deras åsikter tas i beaktande, att de bidrar till att forma samhället m.fl. har varit svåra att mäta. Samtidigt som det uttrycks ett samtycke om att aktiviteterna har varit intresseranta, roliga och varierande ges det utifrån intervjuerna inte några klara tecken på om de faktiska önskvärda effekterna har uppnåtts. Vad gäller t.ex. ungdomsrådet erhåll extern utvärderare en varierad syn på vad det faktiskt har haft för påverkan på individen. En betydande majoritet av de intervjuade angav att de gick med för att träffa vänner och umgås än för att vara med och kunna påverka utvecklingen för ungdomarna i Bjuvs kommun.

De önskvärda effekterna på kommun- och regionalnivå handlar bl.a. om att intressenter, kommunal personal m.fl. ska genom projektets aktiviteter uppleva sig ha fått tydligare vetskap om interkultur och ungdomars behov, det ska ha tillkommit ett nätverk bestående av föräldrar/vuxna inom föreningslivet som arbetar med integrationsfrågor, ett ungdomsråd som agerar som brobyggare för framtida generationer m.fl.

För att kunna följa upp och utvärdera ovanstående har det genomförts intervjuer med de personer som har blivit invalda i projektets styrgrupp. Syftet har också varit att få en indikation på vad som kommer att implementeras i ordinarie verksamhet.

Bland styrgruppsrepresentanterna ges en varierad bild av projektet och dess insatser. För de kommunala förvaltningarna och projektägaren upplevs projektet framgångsrikt medan hos de ideella krafterna, föreningslivet, ges det uttryck för en viss besvikelse. Förklaringen härleds till hur förankringsprocessen inför projektet har genomförts. Extern utvärderare har genom intervjuerna kunnat få information om att alla representanter i styrgruppen inte riktigt har densamma

uppfattningen om vad projektet egentligen har haft som syfte. För föreningarna uttrycks det att de hade önskat fler medlemmar till sina föreningar, vilket det inte har blivit medan representanterna inom kommunen beskriver projektet mer i enlighet med den fastställda projektansökan. Projektet har därmed bidragit till att skapa nya metoder inom den kommunala sektorn men föreningarna ger en önskan om att det skulle ha hänt mer.

6.3 Särskild prioritering - dialog

Samtliga av projektets aktiviteter har sitt ursprung i kartläggningen som var den inledande fasen av projektet. Merparten av aktiviteterna har haft som syfte att skapa mötesplatser och därmed ge förutsättningar för dialog mellan nyanlända och majoritetsbefolkningen. Projektet har drivits med en övertygelse om att dialog som genererar ökad förståelse är en förutsättning för att integrationsprocessen ska ”snurra på”. Vi har försökt att skapa förutsättningar för dialog mellan ungdomar med olika bakgrund, men också mellan nyanlända ungdomar, anställda och politiker inom kommunen. För att kunna ta beslut om målsättningar i den kommunala verksamheten som ska främja integrationen, måste det ske med underlag av vilket behov som finns. Detta behov kan variera över tid, beroende på vilka individer som finns i samhället, därför måste dialogen vara ständigt levande. I det strategiska påverkans arbetet som projektgruppen försökt bedriva med styrande politiker i kommunen har vi förespråkat dialog på individnivå i motsats till att skapa insatser utifrån generella fördomar som finns om nyanlända och andra med utländsk bakgrund.

Aktiviteten Ung vision bygger på en modell som ger nyanlända ungdomar och andra ungdomar möjlighet att göra sin röst hörd i ett format som tilltalar de flesta ungdomar. Projektgruppen har även tagit fram en modell (RUD) som bygger på en regelbunden dialog mellan ungdomar och tjänstemän. Enligt denna modell ska det också finnas möjlighet att lyfta frågor vidare till styrande politiker om det gäller beslut som ligger på kommunövergripande nivå. Integrationsprocessen har ingen början och inget slut, varpå det är viktigt att skapa strukturer för att underlätta förebyggande arbete utifrån behov hos nyanlända. Projektansökan till Ungdomsintegration bygger på en problembeskrivning, men projektgruppen har arbetat med avsikt att hitta metoder för att förhindra att problem uppstår genom ständigt pågående dialog med målgruppen.

7 Implementering

7.1 Projektgruppens förslag

Samtliga aktiviteter som hade genomförts till och med december 2012 sammanställdes i ett dokument till styrgruppen, varpå styrgruppen gjorde en prioritering över vilka aktiviteter som skulle implementeras (se bilaga 6). Därefter tog projektgruppen fram förslag på hur aktiviteterna skulle kunna organiseras. Styrgruppen beslutade även att en "lathund" skulle tas fram för vad som är viktigt att tänka på när det gäller planering och genomförande av aktiviteter för nyanlända ungdomar och andra ungdomar. Syftet var att denna skulle spridas till kommunens verksamheter samt till andra organisationer som är berörda.

Som bakgrund till lathunden bör man belysa det faktum att nyanlända ungdomar har större utmaningar och andra förutsättningar för att medverka i av kommunen anordnade aktiviteter. Den största utmaningen är språket och förmågan att tillgodose sig relevant information. Det finns även andra svårigheter och skillnader mellan nyanlända ungdomar och de ungdomar som är födda eller som har bott i Sverige sedan tidig ålder, så som utbildningsnivå och ekonomiska förutsättningar. Dock vill projektet poängtera att ungdomar överlag (oavsett härkomst och tid i landet) är en heterogen grupp, som i många avseenden inte delar mer med varandra än just benämningen "ungdomar" och deras ålder (tonåren). Med andra ord, oavsett vilken målgrupp man som verksamhet har i åtanke när man utformar en viss aktivitet, bör man bära med sig just det perspektivet att ungdomar, oavsett kön, klass eller bakgrund, kan skilja sig stort när det kommer till vad man tycker om att göra på sin fritid. Därför krävs en god förkunskap om just de enskilda individerna som man avser nå med sin aktivitet, för att få den högsta träffsäkerheten.

Projektets styrgrupp efterfrågar tydliga förslag på hur en rad olika prövade aktiviteter och organisationer ska utformas efter projekttidens slut. Förslagen ligger på olika nivåer, dels som primärt förebyggande arbete (universella insatser/samhällsnivå), som sekundärt förebyggande arbete (selektiva insatser/gruppnivå) och som tertiärt förebyggande arbete (indikerande insatser/individnivå).

Nedan följer förslagen i kort punktform sorterat efter nivå på insats.

- *Primärt förebyggande arbete:* Tillsättning av ny tjänst/tjänster på SU-enheten som ansvarar för fritidslivet i kommunen.
- *Primärt förebyggande arbete:* Skapande av en arbetsgrupp "Rådet för ungdomars ökade delaktighet" bestående av kommunanställda, föreningsrepresentanter och ungdomar.
- *Sekundärt förebyggande arbete:* Skapandet av 7 gårds/ungdomsråd; tre på respektive fritidsgård, ett på biblioteket, ett på ÖVC med fältarbetarna, ett på Futurum i IM-klass och ett i BFSO. Gruppverksamhet för vuxna med syfte att ge nyanlända både känna och att ha faktisk möjlighet till delaktighet. Föreningsskola med generell föreningskunskap.
- *Tertiärt förebyggande arbete:* Detta ser vi utvecklas indirekt genom att man som ansvarig ledare för respektive gårdsråd snappar upp enskilda individer och arbetar mer individuellt med dessa eller lotsar de vidare till rätt instans så som ÖVC eller socialtjänsten. Föreningsskola med individuell matchning.

Nedanför kan ni läsa projektets förslag i utförlig form under respektive rubrik.

"Coaching för föreningar och Föreningsskola i ett"

Projektets förslag för en efterlevnad av de två aktiviteter som projektet kallat Coaching för föreningar och Föreningsskola är att dessa slås ihop och anordnas/drivs utav en huvudman. Projektgruppen anser att den huvudman bör vara kommunen, då många risker finns med att lägga ett sådant ansvar på ideella krafter, så som att brist av tid och resurser är större samt att risken för att ansvarande personer byts ut är större.

Kommunen bör därmed avsätta resurser för att en tjänst med huvudansvar för förenings – och fritidslivet ska finnas i kommunen (en kontaktperson för föreningar). Denna person/personer ska ha som huvuduppgifter att 1) hålla regelbunden kontakt med föreningslivet och övriga fritidsaktiviteter i kommunen, så som att medverka på BFSO:s styrelsemöten, 2) att ansvara för uppdatering av förenings- och fritidsinformation, 3) driva föreningsskolan med BFSO, genom att regelbundet besöka skolklasser och ha föreläsningar i ämnet, 4) finnas som en kontaktperson och resurs i kommunen för föreningar samt 5) finnas som en kontaktperson och resurs i kommunen för nystartade föreningar som behöver information om lokaler, föreningsbidrag m.m.

Tjänsten bör organisatoriskt ligga under enheten för Samhällsutveckling och den anställde bör ha regelbunden kontakt med kommunikatören i kommunen och den som ansvarar för utbetalning av

föreningsbidrag och bokning av lokaler (alternativt att även detta inkorporeras i tjänsten). Som en sammanfattning kan man säga att projektgruppen ser ett behov utav att allt ifrån informationsspridning, samarbete med föreningslivet och coachning för föreningar bör *samordnas till en alt. två tjänster*.

BFSO ska därmed endast fungera som ett bollplank gentemot kommunen och som en extra resurs vid behov. Skulle ett fullt utarbetat samarbete uppstå, där BFSO tillsammans med kontaktpersonen i kommunen anordnar och utför aktiviteter så är det ett väldigt stort framsteg som kan leda till många goda synergieffekter. Dock vågar projektet inte utgå ifrån att detta kommer att ske och vill därför via förslaget om att tillsätta en ny tjänst med fokus på fritidsaktiviteter, säkra kommunens arbete mot föreningslivet.

Ungdomsrådet

Ungdomsrådet har under projekttiden ändrat form två gånger. Vid första försöket skulle gruppen vara en stabil grupp som skulle erbjudas kunskap inom en rad områden av projektets ungdomssamordnare, värvas till föreningslivet om de stod utanför det och utbildas till ambassadörer i kommunen för att locka fler ungdomar till föreningslivet. Resultatet av försök ett har varit tvetydigt. Å ena sidan har man lyckats så till vida att ett tjugotal ungdomar har direkt eller indirekt tack vare rådet, blivit medlemmar i en förening i kommunen. Å andra sidan har man misslyckats med uppdraget då rådet inte varit en stor stabil grupp ungdomar som följts åt under månaderna.

Under andra försöket har Ungdomsrådet blivit en testgrupp för Ung Vision 2020, där ungdomarna fått göra vars en egen kortfilm om sig själva. Syftet med detta är att använda digitala medier för att öka medborgardialogen i kommunen. Utvärdering av detta kommer att ske under november månad.

Hur ungdomsrådet fram över ska se ut, beror på vilket syfte man har med rådet. Ska det vara en organisation eller en organisering för och med ungdomar? Utifrån de resultat projektgruppen har fått, verkar en organisering snarare än en organisation vara mer lämpad för denna målgrupp då individer ofta kan komma att bytas ut. Därför är det viktigt att det finns en struktur som en ordinarie verksamhet ansvarar för, med tydligt mål och mening med organiseringen.

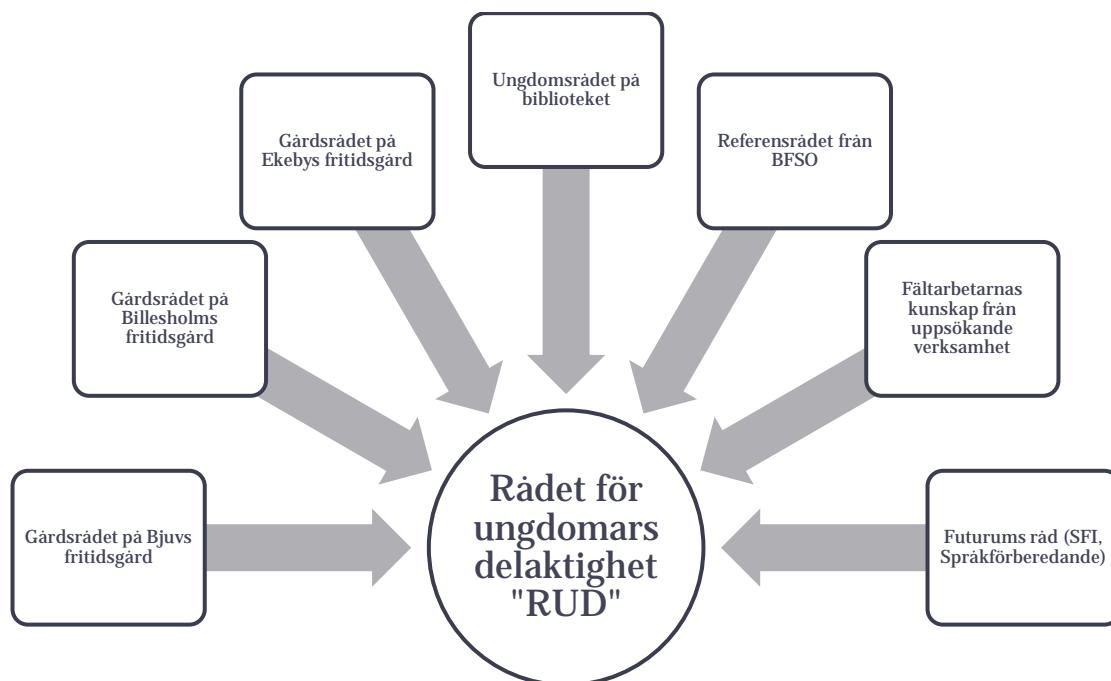
Styrgruppen lyfter biblioteket som förslag på ansvarig verksamhet för att tillkalla möte och att deltagarna kan bestå av ungdomar från fritidsgårdarnas gårdsråd.

Om vi utgår ifrån att huvudsyftet med den tilltänkta sammanslutningen är att lyfta frågor och ge en "annars tyst grupp" utrymme att påverka sin fritid, alltså öka medborgardialogen och inflytandet så är det i nästa steg viktigt att bestämma vem som ansvarar för vad och exakt vilken grupp individer som är aktuella.

Vi vet utifrån vår kartläggning och utvärdering av Ungdomsrådet, att de ungdomar som regelbundet närvarar på fritidsgårdarna inte är samma ungdomar som regelbundet närvarar i och utanför Bjuvs bibliotek. Att få en grupp ungdomar att förflyttas från fritidsgårdarna till biblioteket och vice versa kan därmed bli problematiskt då det måste bygga på väldigt mycket egenintresse från ungdomarnas sida. Risken med det är att man tappar just de individer som man försökt att nå. Man måste med andra ord möta ungdomarna där de är.

Ett förslag som bygger på det som projektgruppen sett under projekttiden är att Ungdomsrådet snarare blir ett koncept än en enskild grupp. Alltså, det bör finnas flera ungdomsråd i kommunen och varje råd bör behandla de frågor som är intressanta för just den gruppen verksamheten har. Fritidsgårdarnas gårdsråd är just ett sådant exempel på en grupp som träffas på plats och diskuterar för gruppen relevanta frågor, det vill säga vad man vill ha på sin fritidsgård. Biblioteket bör starta sitt eget ungdomsråd för att diskutera och ge ungdomarna inflytande över bibliotekets utformning. BFSO bör ha ett referensråd i framtiden, bestående av ungdomar från de olika föreningarna (detta kan dröja, då organisationen är nystartad). Fältarbetarna i kommunen bör utforma sitt eget ungdomsråd alt. samla information på plats, och på ett mer uppsökande sätt arbeta med de ungdomar som inte tar sig till fritidsgårdarna och biblioteket. Futurum bör skapa en grupp med ungdomar från SFI och Språkförberedande klassen för att kontinuerligt lyfta frågan kring vad man som nyanländ vill ha på sin fritid och hur man vill få sin information.

Hur samordnas då alla de olika råden i kommunen? Ansvariga ledare för råden i respektive verksamhet bör träffas regelbundet (1 gång/varannan månad minst) och dela erfarenheter från dem olika gård/ungdomsråden samt upparbeta strategier för att skapa större rörlighet mellan verksamheterna. Respektive ledare bör ha minst en ungdom med sig till dessa sammanträden. Rådet som vi kan kalla "*Rådet för ungdomars ökade delaktighet - RUD*" blir på så vis ett "råd" i sig med en blandning av alla de berörda verksamheterna och ungdomar. Ett organisationsschema över detta:

Styrkan i att arbeta på ett sådant sätt som presenteras ovan och inte med endast en grupp ungdomar i kommunen, är att hela arbetet inte havererar om en av de berörda verksamheternas råd inte fungerar. Istället kan man få råd och tips från "RUD" och det blir ett övergripande helhetstänk kring alla ungdomars delaktighet i kommunen.

7.2 Vad finns kvar i Bjuv efter projektet

I enlighet med vad styrgruppen beslutat kommer **föreningsskola** och **coaching** för föreningar att finnas kvar efter projektiden. Enligt förslaget som är framtaget av projektgruppen skulle det behövas en utökning av resurser för att insatserna skulle kunna drivas vidare på samma sätt som under projektiden. Som läget ser ut i slutfasen av projektet kommer inga extra resurser att tillsättas. Det mest troliga resultatet är att samorganisationen kommer kommunen att ansvara för, men utförandet kommer att göras av BFSO.

När det gäller RUD finns det inget klart beslut om vilken verksamhet inom kommunen som ska ansvara för samorganisation och uppföljning. Att det inte finns ett slutgiltigt beslut om implementering kan delvis förklaras med att det skett ett skifte av förvaltningschef inom barn- och

utbildningsförvaltningen samt att den enhet som fram tills nu har ansvarat för kultur och fritidsfrågor kommer att omorganiseras efter sommaren.

När det gäller aktiviteter för att utöka fritidsaktiviteter för ungdomar som är nyanlända tredjelandsmedborgare och andra ungdomar samt att skapa mötesplatser för ökad förståelse mellan kommunens invånare har kultur- och bibliotekschefen (även medlem i projektets styrgrupp) beslutat att implementera några av dessa i ordinarie verksamhet. Följande aktiviteter kommer att finnas kvar:

- **Kulturafton på biblioteket.** Enligt verksamhetsplan ska en kulturafton genomföras i oktober 2013.
- **Torsdagar på bibblan.** Den ungdomsbibliotekarie som haft anställning i Ungdomsintegration har under våren 2013 fortsatt att driva denna aktivitet som testades under hösten 2012 i projektets regi.
- **Augustikvällar i Tivoliparken.** Bibliotekets verksamhet i samarbete med BFSO och fritidsgårdens verksamhet kommer att genomföra denna aktivitet som genomfördes under sommaren 2013 i projektets regi.

Biblioteket har förutom att vara delaktiga i planering och genomförande av aktiviteter, arbetat med arbetsgruppens värderingar och förhållningssätt till invånare med annan bakgrund än svensk. Kultur- och bibliotekschefen beskriver att arbetsgruppen har lärt sig att se integrationen i ett större sammanhang än tidigare.

- *Vi har gått från att tala om "problem" och påfrestningar till att fundera över vad vi kan göra annorlunda.*

Inom fritidsgårdens verksamhet har ett flertal pilotprojekt genomförts. Gårdsråd är ett av pilotprojekten som numera finns inskrivet i verksamhetens mål om vad som ska genomföras. Ungdomsintegration har även drivit aktiviteten "musikrummet" i fritidsgårdens lokaler. För att denna verksamhet ska kunna drivas vidare i nuvarande utförande, krävs utökning av resurser i form av tjänster, då befintlig personal saknar den kompetens. Dessa resurser finns inte att tillgå i verksamheten, varför projektgruppen har undersökt andra lösningar för att "musikrummet" ska kunna drivas vidare till hösten. Nuvarande förslag är ett samarbete mellan kommun och ideella sektorn i form av ett studieförbund och Rädda barnen. Ett första möte mellan berörda parter har ägt rum, men beslut är inte fattat.

Basketträningen är en aktivitet som bedrivits av projektet under våren 2013. Redan från början, har målet varit att denna aktivitet ska drivas vidare efter projektet genom att en förening startas upp.

Ansvarig brobyggare kan konstatera att det finns ett tillräckligt underlag med ungdomar som är aktiva, och med högsta sannolikhet kommer en förening ska startas upp till hösten.

Dramatimme på SFI har fått bra respons av både deltagare och lärare som varit delaktiga i aktiviteten. Enligt förslag från berörda lärare kommer aktiviteten att fortsätta till hösten 2013. Lärarna efterfrågar även ett utökat samarbete mellan Futurum och folkhögskolan som utbildar dramapedagogeleverna.

Bjuvs föreningars samorganisation (BFSO) är en ideell förening som kommer att finnas kvar efter projektet. De kommer att samarbeta med kommunen när det gäller att genomföra vissa aktiviteter, så som föreningsskola, coaching för föreningar och Augustikvällar i tivoliparken. Prova på mässa kommer BFSO att driva på egen hand.

8 Transnationellt utbyte/samarbete

Något transnationellt utbyte har inte varit aktuellt, då detta inte var en prioritet i projektansökan för projekt Ungdomsintegration. Projektet har samarbetat och utbytt erfarenheter med andra EU finansierade projekt dock utan att vara samarbetspartners eller på annat sätt ekonomiskt bidragit till dessa projekt.

9 Spridning

För att synliggöra projektet och därmed sprida information om projektets existens, vision och mål samt resultat av respektive steg har bland annat en Facebook sida (länk) skapats utifrån förningen om att projektets primära målgrupp, ungdomarna, använder sig av denna plattform i stor utsträckning. Det ger också möjlighet att påminna om aktiviteter och man kan även få kommentarer tillbaka från ungdomarna. Fördelen med Facebook är också att man når personer som inte redan är besökare på bibliotek och fritidsgårdar, där man annars kan sätta upp affischer.

Utöver sociala medier har projektet annonserat händelser i den lokala tidningen, varit tillgängliga för journalister, varit och presenterat sig i en rad olika verksamheter i kommunen samt tagit hjälp av kontaktpersoner ute i verksamheterna. När det gäller responsen från dagspressen upplever vi den som god. Vid flertalet tillfällen har Helsingborgs dagblad gjort reportage om aktiviteter, så som 21/8 2012 – Lyckad satsning på ungas musik i Tivoliparken, 11/1 2013 Satsning gav bättre integration, 5/5 2013 Ungas filmer väckte lust till dialog.

Vår erfarenhet av att sprida information är att den i första hand måste anpassas till målgruppen. Om man vill nå deltagare från flera olika målgrupper t. ex ungdomar, äldre, personer med utländsk bakgrund och tjänstemän, måste spridningen ske på olika sätt. Man kan inte sätta in en annons i dagstidningen och tro att alla invånare tar del av denna. Under kartläggningsfasen skickade projektet ut en enkät som innehöll en fråga om var ifrån man får sin information. 59 % av de svarande (totalt 59 personer) angav Lokaltidningen, som delas ut gratis till alla hushåll i kommunen.

För att sprida projektet arbete har vi även bjudit in våra samarbetspartners både i och utanför kommunen till vad vi kallar för nätverkslunch (120524) och höstkonferens (121009). Vi har även medverkat vid flera nämndssammanträden samt chefs- och ordförande konferens för att ge information om projektets pågående arbete.

I samband med att projektet avslutas har vi tryckt upp en skrift bestående av intervjuer samt en redovisning av projektets handlingsplan i tre delar. Denna skrift kommer att spridas i och utanför kommunen.

10 Summering

Projektbeskrivningen för projekt Ungdomsintegration bygger på ett integrationsarbete på en bred front. Förutom att insatserna skulle gynna integrationen för nyanlända tredjelandsmedborgare, beskriver ansökan att det ska ske ett förändringsarbete med flera andra målgrupper i Bjuvs kommun. Detta har varit projektets styrka, för att inte säga en förutsättning för att det ska ske en varaktig skillnad för nyanlända tredjelandsmedborgare som kommer till Sverige och till Bjuv. Sett ur projektgruppens perspektiv och våra förutsättningar för att få ett genomslag hos samtliga målgrupper har det inneburit en del svårigheter och hinder. För att ett förändringsarbete ska få bärkraft krävs en stark förankring och vilja att förändra. Det är också viktigt att de verksamheter och individer som är berörda av förändringen ser ett behov av att det ska ske. Projektansökan är skriven av en arbetsgrupp bestående av ledare från olika förvaltningar och behovet från deras sida var tydligt, dock var behovet inte lika förankrat ner i organisationerna. Detta har gjort att vi som projektgrupp har fått lägga ner mycket tid och arbete för att förklara projektets syfte, för vissa av våra samarbetspartners. Vår räddning är de "eldsjälar" som vi träffat på och som med en gång blivit delaktiga och som haft både viljan och sett behov av förändring för att få alla ungdomar delaktiga i vårt samhälle. Dessa eldsjälar får ett tungt ansvar att driva vidare förändringsarbetet när projektet är avslutat.

När det gäller arbetet med att förändra strukturer måste politiker och tjänstemän på ledande poster leda arbetet vidare. Här har vi stora förhoppningar på att detta kommer ske. Utifrån diskussioner och samtal mellan projektgrupp och politiker under projekts gång, kan vi skönja en viss förändring även här. Från att haft en målbild som sett olika ut, är den i skrivandet stund mer enad, där det förebyggande arbetet har fått en större roll, åtminstone i samtalen. I en intervju inför avslutningen av projektet säger en ledande politiker på frågan: hur du själv kan påverka? "Genom att ta upp frågorna på dagordningen varje dag..." Vi måste våga samtalet för att bryta ner motstånd och rädslor.

Under projekttiden har vi stött på många fördomar från både vuxna och ungdomar, som används som skäl till att se på varandra som vi och dem. Projektgruppens åsikt är att fördomar för det mesta handlar om rädsla och okunskap och enda sättet att "råda bot" på detta är kunskap samt att skapa förståelse för

varandra. Som politikern nämner i sin intervju är samtal en bra utgångspunkt för detta. Förutom dialog är vårt förslag även regelrätt kompetensutveckling i diskrimineringsgrunderna och för att öka förståelsen för andra normer och tolkningsmönster. Under projektiden har vi genomfört sju utbildningstillfällen för olika grupper i Bjuvs kommun. Vi vill att utbildning ska vara återkommande för anställda och invånare och gärna tvärssektoriellt.

Projektet hade också som mål att öka utbudet av fritidsaktiviteter för ungdomar som är nyanlända tredjelandsmedborgare och för andra ungdomar. Vi har utgått ifrån att försöka skapa aktiviteter som ska leda till ungdomars ökade delaktighet. Vi tycker att vi har lyckats bra med detta, utifrån att flera av aktiviteterna har nått den målgrupp som vi var ute efter, d.v.s. de som inte var aktiva sedan innan. Utgångspunkten i aktiviteterna har varit att de skulle bygga på ungdomarnas egna önskemål och behov. Därutöver har det varit viktigt för oss att ha medvetna strategier för hur marknadsföringen ska ske. För att kunna vara delaktig är information en förutsättning. Vi har använt oss av muntlig information direkt till nyanlända tredjelandsmedborgare kombinerat med skriftlig information. Vi har även översatt någon inbjudan, vilket vi också märkte av effekter på. När det gäller information till ungdomar har vi använt oss av Facebook och på så vis kunnat nå stora grupper på kort tid. När man anordnar aktiviteter för nyanlända ungdomar bör man ha med sig vetskapen om att de har större utmaningar och andra förutsättningar för att medverka i av kommunen anordnade aktiviteter. Den största utmaningen är språket och förmågan att tillgodose sig relevant information. Med andra ord, oavsett vilken målgrupp man som verksamhet har i åtanke när man utformar en viss aktivitet, bör man bära med sig just det perspektivet att ungdomar, oavsett kön, klass eller bakgrund, kan skilja sig stort när det kommer till vad man tycker om att göra på sin fritid. Därför krävs en god förkunskap om just de enskilda individerna som man avser nå med sin aktivitet, för att få den högsta träffsäkerheten. Som en del av vår metod för att öka ungdomars delaktighet har vi tagit fram en lathund för planering av aktiviteter. Vi vill att man ska använda denna som en kom ihåg lista och påminnelse på hur man når just den målgrupp man är ute efter. Det kan vara värdefullt att ägna tid åt planering och förberedelser innan man startar upp en aktivitet.

I ansökan finns också beskrivit att föreningslivet skulle användas som en plattform för att få nyanlända ungdomar aktiva och delaktiga på sin fritid och på så vis även öka integrationen i samhället. Att samarbeta med föreningslivet är lättare sagt än gjort. Föreningslivet bygger till stor del på "eldsjälar" och engagerade människor, vilket i sig är en bra förutsättning. Problemet är att eldsjälarna redan lägger ner mycket tid och engagemang i sin förening. För att kunna begära att de ska lägga ner än mer, måste vinsterna med detta vara tydliga och de behöver även få någon form av uppmuntran. Projektet har lyckats med att starta upp en samorganisation för föreningar i Bjuvs kommun (BFSO), vars syfte är att föreningar ska kunna stärka och stödja varandra. Syftet är också att BFSO ska bli en part i samarbetet med kommunen i det fortsatta arbetet med att få föreningslivet i Bjuvs kommun, mer

inkluderande för alla invånare. Vi har goda förhoppningar om att BFSO kommer att fortsätta att växa i takt med att föreningarna kan se vinsterna med att vara med. En förutsättning är dock att kommunen kan stå för uppmuntran och att det tydligt framgår att kommunen värdesätter deras arbete.

Vi har valt att utforma vår handlingsplan i tre delar som alla är nödvändiga för att integrationsprocessen ska få en positiv utveckling. Våra erfarenheter talar emot att integrationsfrågorna ska vara samlade i en särskild kommunal verksamhet. Vi anser att ett bättre alternativ är att denna fråga ska finnas på dagordningen inom samtliga verksamheter. Däremot bör ett uppföljningsansvar ligga på en specifik verksamhet. Om det ska ske en ökad integration för ungdomar i Bjuvs kommun och i andra liknande kommuner, måste det skapas medvetna strategier för hur alla individer ska vara delaktiga och ses som en resurs. Detta måste ske på flera olika plan. Allt ifrån vilken prioritet ungdomsfrågor har i budget och målarbetet till hur bemötandet av nyanlända ungdomar och deras familjer är när de flyttar till kommunen. Vi måste också "utbilda bort" fördomar som cirkulerar runt och blir till sanningar. För att skapa förståelse för varandra måste vi också ges möjlighet att träffas och då måste kommunen hjälpa till att skapa naturliga mötesplatser dit man går för att man bor i Bjuvs kommun och inte för att man har en viss bakgrund eller etnisk tillhörighet. Vi måste också se till att alla invånare får nödvändig information, så att alla har samma möjlighet att göra val utifrån sin egen situation. Det finns en del hinder, men det finns betydligt fler möjligheter. Som en kommunpolitiker uttryckte det;

– Det måste upp på dagordningen varje dag.

Referenser

Katterwe, Björn (2006) Invandrares upplevda integration. Mittuniversitetet institution för socialt arbete

Allwood, Martin Carl & Franzén, Elsie C (red) (2008) Tvärkulturella möten. Natur & kultur

Kamali, Masoud (1999) Varken familjen eller samhället. Carlsson Bokförlag

EU:s elva grundprinciper för europeisk integration, 2004

Artiklar i pressen om UNGDOMSINTEGRATION

Helsingborgs dagblad 19 mars 2013, <http://hd.se/bjuv/2013/03/19/basketmastare-lar-unga-i-bjuv/>

Helsingborgs dagblad 5 maj 2013

<http://hd.se/bjuv/2013/05/05/man-ska-inte-behova-sla-knut-pa-fa/>

Helsingborgs dagblad 21 augusti 2012 <http://hd.se/bjuv/2012/08/21/lyckad-satsning-pa-unga/>

Helsingborgs dagblad 20 maj 2013 <http://hd.se/bjuv/2013/05/19/ungas-filmer-vackte-lust-till/>

Helsingborgs dagblad 11 januari 2013 [Satsning gav bättre integration - hd.se](http://hd.se/bjuv/2013/01/11/satsning-gav-bättre-integration)

VISON 27 november 2012 <http://www.tidningenvision.se/reportage/de-gor-film-att-paverka-politiken>

Helsingborgs Dagblad 18 mars 2012 <http://hd.se/bjuv/2012/03/16/ungdomsprojekt-in-i-nasta-fas/?from=rss>

Bilagor

1. Redogörelse för metodanvändning vid informationsinsamling
2. Vision och mål
3. Förhandsutvärdering/Avstämning & preliminärt utvärderingsupplägg
4. Utvärderingsblankett för utbildningar
5. Utvärderingsblankett för aktiviteter
6. Förslag på utformning för aktiviteter 121220
7. Process pågår

A. Aktivitet/delprojekt för avgränsad grupp av deltagare	Antal deltagare							Kommentarer och förtydliganden
	TOT	varav (exempel)						
		Män	Kv	Män	Kv	Män	Kv	
Beskriv kortfattat typ av aktivitet, målgrupp, omfattning och tidsperiod (ex:”10 x 3 timmar samhällsinformation och medborgarkunskap för deltagare i alfabetiseringsundervisning, sept.-nov 2009)								
Ungdomsråd	20	13	7					Råd och mötesplats för ungdomar mellan 13-25 år i syfte att öka föreningslivsdeltagandet + Ung Vision
Kvinnoresurs, 26 x 3 timmar	14		14					
SISU Ledarskapsutbildning, maj 2012, 2 x 8 timmar	6	2	4					Ledarskapsutbildning för deltagare i Ungdomsrådet med syfte att öka kunskap om att leda och inspirera andra (ex. ambassadörskap)
Tjejgrupp på Bjuvs fritidsgård, jan – jun 2012, 6 tillfällen	7		7					Grupp för att stärka tjejers självkänsla och självförtroende samt öka deras delaktighet i fritidsgårdens verksamhet och försöka behålla nyförvärvade tjejer
Dramagrupp på SFI Sept. 2012-maj 2013	45	15	30					Elever från Sundsgårdens dramapedagogprogram närvarade i klasser på SFI med syfte att hjälpa eleverna/personalen på SFI att hitta nya sätt att lära sig språket och uttrycka sig
Ung Vision i Språkförberedande klass på Varagårdsskolan	6	2	4					
Våga fatta utbildning, okt 2012, 1 x 4 timmar Fortbildning för personal i kommunen i frågor rörande neuropsykiatriska funktionsnedsättningar	19	4	15					
Ung Vision utbildning, okt 2012 1 x 3 timmar Fortbildning för lärare på Jens Billeskolan i storytelling och att använda verktyget Windows Movie Maker med anledning av aktiviteten Ung Vision	8	1	7					

Föreningsskola på Futurum Utbildning om hur föreningslivet är uppbyggt generellt och specifikt i Bjuv Maj 2012 2x3 tim	20	3	17					För elever som läser SFI
Föreningsskola AME Som ovan November 2012 1x3 tim	6	4	2					För deltagare på arbetsmarknadsenhet, både nyanlända och andra invånare
Dialogmöte För inbjudna ungdomar, tjänstemän och politiker Maj 2013	58	25	33					Avslutningsmöte för aktiviteten Ung vision. Diskussion kring filmerna som ungdomarna skapat.
BFSO styrelse- och medlemsmöte 16 x 2 tim under perioden mars 2012- juni 2013	132	63	69					BFSO=Bjuvs föreningars samorganisation som startats upp i projektets regi.

<p>B. "Öppna" projektaktiviteter (se instruktionen)</p> <p>Beskriv kortfattat typ av aktivitet, syfte och målgrupp (ex: "dialogseminarier som inslag i lärarutbildning")</p>	<p>Antal deltagare (ca)</p>	<p>Kommentarer och förtydliganden</p> <p>(Ex: "Medverkande från 7 olika tillfällen. Sammanlagt 140 inbjudna varav 89 infann sig. Stor uppskattning från de flesta deltagare.")</p>
<p>Saken är Bjuv, maj 2013, 1 x 2 timmar</p> <p>Möte på biblioteket för SFI elever och allmänheten, där man utifrån en sak skulle berätta en/sin historia</p>	<p>19</p>	<p>Öppet för allmänheten, ej specifika inbjudna</p>
<p>Musikrummet, jan – maj 2013, 19 x 3 timmar</p> <p>Öppet musikrum på fritidsgården i Bjuv där ungdomar kunde komma och spela med handledning.</p>	<p>112</p>	<p>Öppet för alla ungdomar, särskild information om aktiviteten gavs till nyanlända tredjelandsmedborgare. Fick stor genomslagskraft inom denna målgrupp. Antalet deltagare är totalt på alla tillfällen och inte unika deltagare.</p>
<p>Basketträning, feb – maj 2013, 34 x 2 tim</p>	<p>332</p>	<p>Öppet för alla ungdomar, särskild information om aktiviteten gavs till nyanlända tredjelandsmedborgare. Fick stor genomslagskraft inom denna målgrupp. Antalet deltagare är totalt på alla tillfällen och inte unika deltagare.</p>
<p>Du & Jag, april 2012, 1 x ca 3 timmar, utbildning/föreläsning om mänskliga rättigheter, målgrupp personal i kommunen, ungdomar, föreningslivsrepresentanter m.fl.</p>	<p>29</p>	<p>Öppet för allmänheten, 29 besvarade enkäter</p>
<p>Kommunikationsföreläsning, juni 2012, 1 x 3 timmar</p> <p>Fortbildning kring kommunikation och kommunikationsmönster</p>	<p>15</p>	<p>Öppen för alla projektets målgrupper</p>

Jämställdhetsutbildning, nov 2012, 1 x 3 timmar Fortbildning kring jämställdhetsfrågor	21	Öppen för alla projektets målgrupper
Nätverkslunch, maj 2012, 1 x 3 timmar Nätverkslunch för att öka samverkan verksamheter emellan	22	Öppen för föreningslivsrepresentanter, andra projekt och annan personal i kommunen
Inspirationskväll, nov 2011, 1 x 3 timmar Nätverksmöte för att öka samverkan mellan föreningar och kännedom om projektet	11	Öppet för alla förenings – och fritidsaktiva ledare/representanter
Uppstartsmöte för samorganisation för föreningar, mars 2012, 1 x 2 timmar Möte för att starta upp organisationen BFSO, samorganisation för föreningar	6	Öppet för föreningslivsrepresentanter
Augustikvällar i Tivoliparken, aug 2012, 3 x 6 timmar Kvällar i Tivoliparken i Bjuv, öppna för allmänheten med syfte att skapa ny mötesplats och ge ungdomar en plattform för att uppträda på, samt ge möjlighet till föreningar för att värva nya medlemmar	300	Öppet för allmänheten, öppet för verksamheter och föreningar i kommunen att ha "verksamhet" på plats. Mycket lyckad satsning, upprepas i regi av kommunen 2013.
Kick off för BFSO, sept. 2012, 1 x 3 timmar Möte för att kickstarta samorganisationen för föreningar i kommunen	27	Öppet för föreningslivsrepresentanter
Höstkonferens, okt 2012, 1 x 4 timmar Konferens för att presentera projektets arbete än så länge för alla intressenter	33	Öppet för allmänheten

Workshop på Bjuvs fritidsgård, sept. – okt 2011, 2 x 3 timmar Möte med yngre och äldre ungdomar/besökare på fritidsgården som en del av kartläggningen i start fasen av projektet med syfte att samla information om vad ungdomar vill ha i sin kommun	23	Öppet för personal på fritidsgården samt besökare
Workshop på Billesholms fritidsgård, sept. 2011, 1 x 3 timmar Möte med ungdomar/besökare på fritidsgården som en del av kartläggningen i start fasen av projektet med syfte att samla information om vad ungdomar vill ha i sin kommun	10	Öppet för personal på fritidsgården samt besökare
Workshop på Ekebys fritidsgård, sept. 2011, 1 x 3 timmar Möte med ungdomar/besökare på fritidsgården som en del av kartläggningen i start fasen av projektet med syfte att samla information om vad ungdomar vill ha i sin kommun	22	Öppet för personal på fritidsgården samt besökare
Inspirationskväll, jan 2012, 1 x 3 timmar Nätverksmöte för att öka samverkan mellan föreningar och kännedom om projektet	29	Öppet för alla förenings – och fritidsaktiva ledare/representanter
Marknadsföringsutbildning, april 2012, 1x 3 timmar Utbildning för föreningar i hur man på ett bättre sätt kan marknadsföra sin verksamhet så som via sociala medier och nå ut till nya målgrupper	3	Öppet för alla förenings – och fritidsaktiva ledare/representanter. Väldigt få anmälda, men de som var där var nöjda.

Graffitimålning på K&F dagen, maj 2012, 1 x eftermiddag Graffitimålning på plakat under Kultur och fritidsdagen i Bjuv tillsammans med personal från fritidsgårdarna med syfte att testa ny möjlig aktivitet under dagen och se om nya målgrupper attraheras.	4	Öppet för allmänheten. Något fler ungdomar än vad som registrerades på närvarolistor.
Fotografering Mars 2012	3	En aktivitet som utgick från projektlokalen. Syftet var att genom kameran få kännedom om närområdet för nyanlända ungdomar. Aktiviteten avbröts, då det var svårt att få deltagare.
Stol projekt April 2012	7	Arrangör var fritidsgården i Ekeby i samråd med projektet. Öppet för alla ungdomar i kommunen.
Gårdsråd på fritidsgården i Bjuv Mars-november 2012	48	Öppet för alla ungdomar som var besökare på fritidsgården.
Prova på mässa November 2012 + februari 2013	64	Arrangör var projektet i samverkan med Bjuvs föreningars samorganisation (BFSO). Öppet för allmänheten. Fler deltog än vad som registrerades på närvarolistorna.
Utbildning Interkulturell kommunikation Kjell Kampe December 2012	63	Utbildning förlagd på dagtid. Öppen för samtliga av projektets målgrupper.
Familjeutflykt Lekoseum December 2012	104	Anordnades i samarbete med familjecentralerna. Målsättning att nå familjer som inte brukar åka med på utflykt, t. ex nyanlända och andra familjer med utländsk bakgrund. För att nå detta gjorde vi utökad marknadsföring via BVC, SFI och socialtjänst.

Open stage December 2012	35	Ägde rum på fritidsgården i Ekeby. Byggde på ungdomars delaktighet. Ett mål var att skapa en rörlighet mellan kommundelarna.
Parkour Mars 2013	26	Arrangerades i samarbete med biblioteket. Uttalat behov av ungdomar. Ny aktivitet för att nå nya målgrupper.
Workshop Spoken Word Mars 2013	10	Ägde rum på fritidsgården i Bjuv. Utöka utbudet av aktiviteter på fritidsgården för att nå nya målgrupper
Kulturafton på biblioteket Oktober 2012	15	Öppen aktivitet för allmänheten i Bjuv
Lektimmar för stora och små Maj 2013	21	Öppen aktivitet för allmänheten i Bjuv. Initiativtagare är ungdomar från kommunen

Fyra villkor för integration och skapande av kulturmöten istället för kulturkrockar, med utgångspunkt i varje enskild individ.

- 1. Förståelse för människor med andra kulturella bakgrunder.** Att *vi alla* har speciella kulturellt betingade tolkningsmönster som gör att vi kan uppleva och reagera på samma situation på olika sätt, och att varje tolkning ”inifrån” kan te sig lika självklar, naturlig och rationell.
- 2. Medvetenhet kring det egna tolkningsmönstrets innehåll.** Att vi gör oss medvetna om i vilken utsträckning vi är insocialiserade i och påverkade av våra egna speciella tankar, traditioner, normer, politiska system, värderingar, religioner osv. samt hur dessa system kan bidra till fördomar och mytbildningar om andra ”främmande kulturer och dess bärare”.
- 3. Kunskapsökning av andras tolkningsmönster.** Att vi skaffar oss god kunskap om tolkningsmönster och referensramar som andra människor som vi interagerar med har.
- 4. Nyfikenhet och öppenhet i mötet samt beredskap till omvärdering.** Att vi med nyfikenhet, lyhördhet, öppenhet, intresse, lust och vilja närmar oss det/dem som vi vill förstå. Önskan att lära sig om och reflektera kring någonting annat samt vara beredda att ompröva sitt eget tolkningsmönster och låta det berikas.

Allwood, C.M & Franzén, E.C (2004) *Tvärkulturella möten*, kap. 8: Sander, Å: ”Religion som förståelse”

VOK i Västsverige AB

Sammanfattande utvärderingsrapport

ESF, Europeiska integrationsfonden – prioritet Hälsa och Dialog

Projekt "Ungdomsintegration" – Arbete & Tillväxt, Bjuvs Kommun

Juni 2013

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
1 Inledning	6
1.1 Bakgrund	6
1.2 Utvärderingsansats.....	6
1.3 Metod och upplägg av utvärderingen	7
1.3.1 Kvantitativa insatser	8
1.3.2 Kvalitativa insatser	8
1.3.3 Kvalitetssäkring	8
2 Sammanfattning av utvärdering under projektperioden	9
2.1 Projektlogik – Projekt Ungdomsintegration	9
2.2 Delrapport 1	10
2.3 Delrapport 2	10
2.5 Interna utvärderings- & uppföljningsinsatser	12
3 Målsättningar och önskvärda varaktiga effekter.....	15
3.1 Individen: Målsättningar och önskvärda effekter	15
3.1.1 Resultat och effekter på individnivå.....	15
3.2 Kommun: Målsättningar och önskvärda effekter	15
3.2.1 Resultat och effekter på kommunnivå	16
3.3 Regionnivå: Målsättningar och önskvärda effekter	17
4 Avslutande kommentarer och analys	19
4.1 Analys	19
Bilagor	

Sammanfattning

Projekt *Ungdomsintegration*, som finansieras av Europeiska Integrationsfonden, har haft som målsättning att identifiera behov och därefter lösningar på hur kommunen kan integrera ungdomar i åldersgruppen 13 – 25 år i Bjuvs kommun och samhälle. Projektet ska resultera i etablerade metoder, som sedan kan användas av kommunen till att få målgruppen att känna sig delaktiga och sedda som en resurs för Bjuvs kommun. Tanken är att det ska finnas rutiner alternativt en slags ”uppslagsbok” för hur ungdomar i Bjuvs kommun ska kunna uppleva sig som en del av samhället.

Projektet har sin bakgrund i Bjuvs samhällsutveckling, som under åren innan projektstart i stor omfattning hade drabbats av återkommande skadegörelse. Parallellt gavs det information om att antalet föreningsaktiva ungdomar minskat. Bjuvs kommun avsatte därmed ekonomiska medel till att anställa tre personer med syftet att visats ute bland Bjuvs gator och torg för att föra dialog med ungdomarna och för att visa på vilka aktiviteter som finns för ungdomar inom kommunen. Resultatet blev en tydlig minskad skadegörelse som följde och idén till det här projektet utvecklades.

Syftet med projektet är att på ett uppsökande tillvägagångssätt få fram information om ungdomars (oavsett härkomst) behov och önskemål för att de ska uppleva sig mer delaktiga och se sig själva som en resurs för kommunen. Den information som erhålls ska sedan ligga till grund för en rad olika åtgärder och aktiviteter som bygger på en analys av den information som har kommit fram och som ska leda fram till målsättningarna. Förhållningssättet har präglat projektets arbete under hela perioden. Alla aktiviteter riktas till samtliga ungdomar oavsett bakgrund med den gemensamma målsättningen att skapa mötesplatser.

Projektet har också målsättningar och effekter som är mer på kommun- och regionnivå. Genom utbildningstillfällen ska den interkulturella kompetensen hos anställda och föreningsaktiva förstärkas. Därigenom ska alla ungdomar oavsett bakgrund få de mest optimala förutsättningarna som gagnar deras personliga utveckling. På regionnivå ska projektet på sikt ha bidragit med metoder och förslag som kan användas i strategiskt påverkanssyfte.

Projektet börjades 2011-06-01 och avslutades 2013-06-30. Den här rapporten, tillika utvärderingens slutrapport, syftar till att samla ihop intrycken utifrån tidigare gjorda delrapporter, presentera en övergripande resultatbild och därtill ge svar på varför projektet har utvecklats åt den ena eller andra

hållet. Beskrivningen utgår ifrån de tidigare beskrivna målsättningarna/effekterna på individ-, kommun- och regionnivå.

Under projektets gång har det genomförts ett antal mer omfattande utvärderingsinsatser med tillhörande delrapporter (två till antalet). Dessa insatser har haft som utgångsläge de önskvärda varaktiga effekterna på både individ-, kommun- som regionnivå, men huvudsakligt fokus har varit på de två förstnämnda.

Resultat/Effekter på individnivå

Projekt *Ungdomsintegrations* utveckling på individnivå har följts med stöd av kvantitativa och kvalitativa utvärderingsinsatser. Enkäter har använts för att samla in ett brett underlag för att kunna bedöma de olika aktiviteterna. Mer omfattande insatser, som t.ex. inrättandet av ett ungdomsråd, har följts upp och utvärderats med stöd av intervjuer.

Resultatet och effekterna på individen varierar. Önskvärda effekter som att ungdomarna ska uppleva sig att de blir sedda och att deras åsikter tas i beaktande, att de bidrar till att forma samhället m.fl. har varit svåra att mäta. Samtidigt som det uttrycks ett samtycke om att aktiviteterna har varit intresseranta, roliga och varierande ges det utifrån intervjuerna inte några klara tecken på om de faktiska önskvärda effekterna har uppnåtts. Vad gäller t.ex. ungdomsrådet erhåll extern utvärderare en varierad syn på vad det faktiskt har haft för påverkan på individen. En betydande majoritet av de intervjuade angav att de gick med för att träffa vänner och umgås istället för att vara med och kunna påverka utvecklingen för ungdomarna i Bjuvs kommun. Det sätt som insatsen organiserades gav inte önskvärt resultat vilket har varit ett lärande för projektgruppen. Vid nästa insats förändrades formen med beslutet om att insatserna skulle genomföras där "ungdomarna rör sig".

Resultat/Effekter på kommun- och regionalnivå

De önskvärda effekterna på kommun- och regionalnivå handlar bl.a. om att intressenter, kommunal personal m.fl. ska genom projektets aktiviteter uppleva sig ha fått tydligare vetskap om interkultur och ungdomars behov, det ska ha tillkommit ett nätverk bestående av föräldrar/vuxna inom föreningslivet som arbetar med integrationsfrågor, ett ungdomsråd som agerar som brobyggare för framtida generationer m.fl.

För att kunna följa upp och utvärdera ovanstående har det genomförts intervjuer med de personer som har blivit invalda i projektets styrgrupp. Syftet har också varit att få en indikation på vad som kommer att implementeras i ordinarie verksamhet.

Bland styrgruppsrepresentanterna ges en varierad bild av projektets och dess insatser. För de kommunala förvaltningarna och projektägaren upplevs projektet framgångsrikt medan hos de ideella krafterna, föreningslivet, ges det uttryck för en viss besvikelse. Förklaringen härleds till hur förankringsprocessen inför projektet har genomförts. Extern utvärderare har genom intervjuerna kunnat få information om att alla representanter i styrgruppen inte riktigt har densamma uppfattningen om vad projektet egentligen har haft som syfte. För föreningarna uttrycks det att de hade önskat fler medlemmar till sina föreningar, vilket det inte har blivit medan representanterna inom kommunen beskriver projektet mer i enlighet med den fastställda projektansökan. Projektet har därmed bidragit till att skapa nya metoder inom den kommunala sektorn men föreningarna ger en önskan om att det skulle ha hänt mer.

1 Inledning

Projekt *Ungdomsintegration* är ett projekt som finansieras av Europeiska Integrationsfonden och har som målsättning att identifiera behov och därefter lösningar på hur kommunen kan integrera ungdomar i åldersgruppen 13 – 25 år i Bjuvs kommun och samhälle. Resultatet ska bli en handlingsplan för ungdomsintegration i Bjuv. Till att börja med valdes prioriteringen hälsa men allt eftersom projektperioden förlöpte skiftades fokus till dialog. Gemensamt för alla aktiviteter har nämligen varit att skapa mötesplatser/sociala sammanhang, där människor med olika bakgrund kan mötas.

1.1 Bakgrund

Den externa utvärderaren upphandlades under hösten 2011 och påbörjade arbetet vintern 2011. Utifrån anbudsunderlaget skall projektet nyttja en extern utvärderare som ska innehålla följande:

- Utvärderingens skall ske löpande under resterande del av projektperioden dvs. fram till 30 juni 2013.
- Utvärderingen skall innebära att projektdeltagarna i hög grad deltar.
- Granskning av måluppfyllelse och projektets organisatoriska förutsättningar för att nå slutmålet. Återföring skall ske till projektorganisationen.
- Strategisk påverkan: Efter utvärdering skall spridning av resultatet ske genom rapporter som tydliggör vad som är generella lärdomar av projektet. Utvärderingen ska också visa på till vilka resultatet ska spridas.

Ovanstående punkter är hämtade från anbudsunderlaget. Den externa utvärderaren har använt sig av den lärande utvärderingsansatsen vilken ESF-rådet rekommenderar för de projekt som de är med och finansierar.

1.2 Utvärderingsansats

Inom utvärderingsområdet finns det ett stort antal olika teorier och tillvägagångssätt för att kunna hantera ett uppdrag som utvärderare. Den röda tråden för utvärderingsinsatserna har varit att

använda den s.k. lärande utvärderingsansatsen. I relevant litteratur beskrivs ansatsen med stöd av åtta större karaktärsdrag vilka är¹:

1. Är formativ, dvs. processbaserad och sker löpande
2. Kommer in tidigt i ett program- respektive projektgenomförande
3. Kräver en närhet till deltagarna
4. Ska vara till omedelbar nytta för olika berörda
5. Förutsätter en kontinuerlig återkoppling, som kan ske med olika ambitionsnivåer (från en ensidig feedback till dialog och gemensam analys)
6. Bidrar med underlag för ett utvecklingsinriktat lärande och gemensam kunskapsbildning
7. Studerar måluppfyllelse, men är medveten om att målen kan förändras över tid
8. Bidrar till allmän debatt och ger en generell kunskapsbildning

Utvärderingen för *projekt Ungdomsintegration* har vägt samman anbudets skullpunkter med ovanstående beskrivning av den lärande utvärderingsansatsen och kombinerat dem i den mån det har varit möjligt utifrån såväl budgetramar som projektets omfattning.

1.3 Metod och upplägg av utvärderingen

Under projektperioden har det förekommit utvärderingsinsatser av såväl kvalitativ som kvantitativ karaktär. De har gjorts av både intern och extern utförare. Den första insatsen var att tillsammans med projektgruppen arbeta fram en projektlogik som därefter mynnade ut i en delrapport som mer tydligt gav en beskrivning av utvärderingsuppdraget. Denna har sedan legat till grund för att fastställa en plan för fortgående utvärderingsinsatser, som delvis har syftat till att visa på hur utvärderaren skulle förhålla sig till de i anbudet förutbestämda fokus områdena.

Därefter har utvärderingen lämnat en delrapport i samband med utvärderingen av satsningen på ungdomsrådet. Den sista delrapporten är denna som syftar till att ge en sammanfattande bild av projektet ur ett utvärderingsperspektiv.

¹ Svensson m.fl. (2009), *Lärande utvärdering genom följeforskning*: Lund: Studentlitteratur

1.3.1 Kvantitativa insatser

De uppföljnings- och utvärderingsinsatser under projektperioden som har varit av kvantitativ karaktär var enkäter i samband med att projektet genomförde aktiviteter. I samråd mellan extern utvärderare och projektgruppen togs enkäter fram som löpande har sammanställts av projektgruppen. Enkäterna har varit desamma oavsett aktivitet. Det med syftet att kunna jämföra aktiviteterna sinsemellan.

1.3.2 Kvalitativa insatser

De kvalitativa insatserna som har varit aktuella är djupintervjuer med projektdeltagare och representanter från styrgruppen. Det har gjorts av extern utvärderare vid två olika tillfällen. Resultatet har återkopplats till projekt- och styrgruppen. Under projektperioden har extern utvärderare också deltagit i styrgruppsmöten i syfte att agera i stöttande- och störande form.

1.3.3 Kvalitetssäkring

Allt skriftligt material har säkerställts genom återkoppling till projekt- och styrgruppen innan det har blivit "offentligt". Detta som ett led i att säkerställa att de indata som erhållits också har tolkats korrekt.

2 Sammanfattning av utvärdering under projektperioden

Nedan ges en sammanfattning över de utvärderingsinsatserna som har genomförts under projektperioden och de tillhörande delrapporterna². Även en övergripande beskrivning av de interna utvärderingsinsatser som har ägt rum presenteras.

2.1 Projektlogik – Projekt Ungdomsintegration

För att få en tydlig bild av vad projektet ska uppnå och därefter enkelt kunna förmedla ut denna till intressenter har en projektlogik tagits fram³. En projektlogik (tillsammans med processer och public debate) är ett centralt verktyg eller vägledande för den lärande utvärderingen⁴. Det är en modell som nyttjas för att klargöra hur sambandet mellan projektets resurser, aktiviteter och effekter fungerar i syfte att nå målen, och på sikt visionerna. Med hjälp av projektledaren arbetade den externa utvärderaren fram projektlogiken. Därefter fördes diskussioner om hur projektets resurser, aktiviteter och effekter var tänkta att samspela med varandra. Insatsen var viktigt för att analysera och föra dialog om det inom projektet överhuvudtaget fanns en teoretisk möjlighet att nå de tänka målen och långsiktliga effekterna.

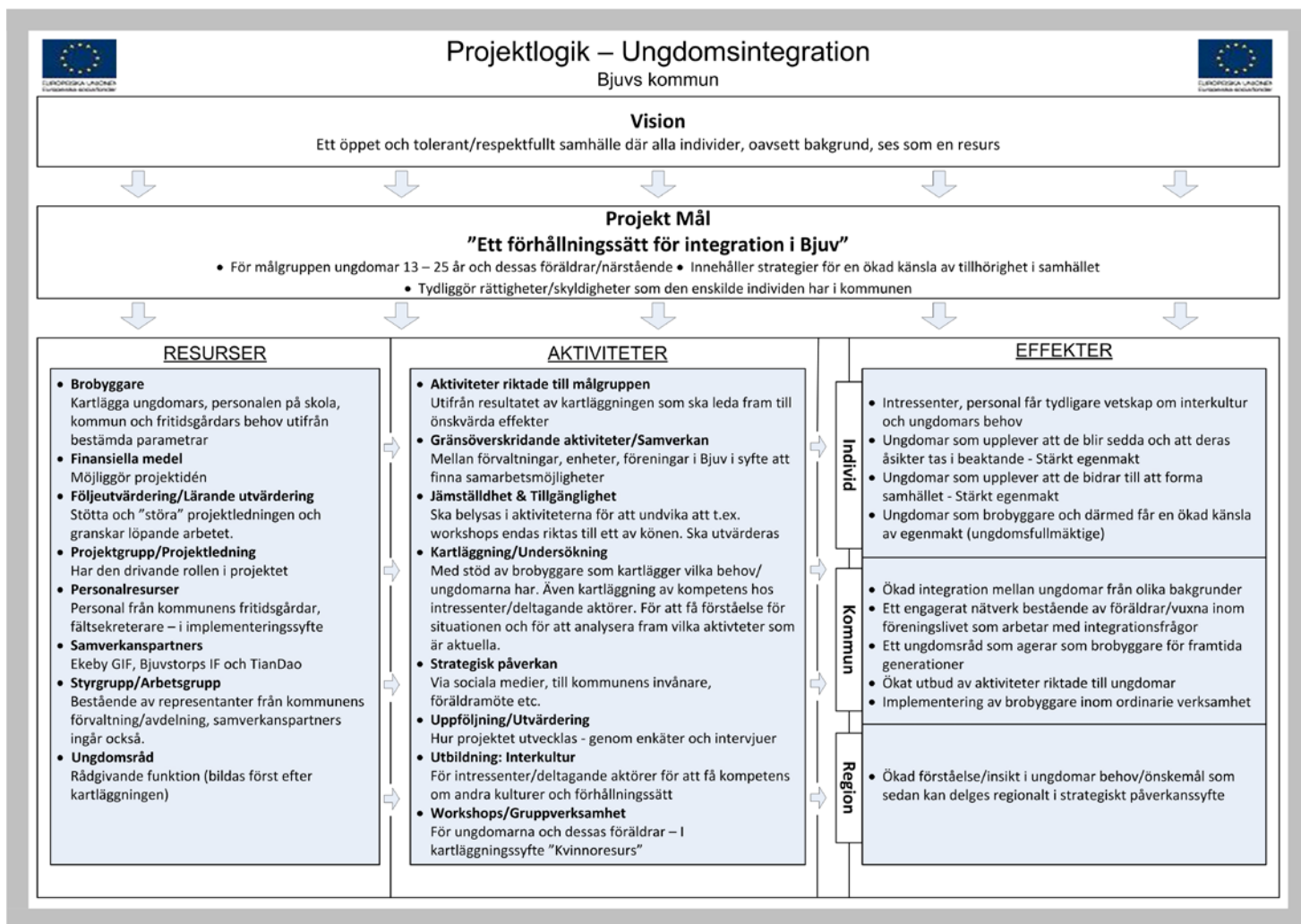
Resurser	Aktiviteter	Effekter
Resurser är de inom projektets ramar tillgängliga hjälpmedel som finns till hand för att kunna driva projektet.	Aktiviteter är de inom projektet beslutade insatserna som ska utföras och på sikt ge resultat i form av effekter.	Effekter är det tänkta resultatet av projektets aktiviteter.

Tabell: Beskrivning av de olika delarna i projektlogiken

² För ytterligare information hänvisas till respektive delrapport och specifika enkätresultat

³ Kan också benämnas programteori, programlogik m.m., se t.ex. Svensson, Brulin m.fl. (2009): Lärande utvärdering genom följeforskning. Lund: Studentlitteratur

⁴ Brulin, G (2010): Seminarium om lärande utvärdering vid Malmö Högskola 15 juni 2010

Figur 1: Projektlogik – Ungdomsintegration

2.2 Delrapport 1

Den första insatsen innebar fastställandet av projektlogiken och därtill en övergripande tillhörande utvärderingsplan. Utifrån projektlogiken fördes samtal med styrgruppen om hur de önskvärda effekterna var tänkta att kunna uppnås. Extern utvärderare lyfte fram ett par rekommendationer att ta i beaktande, bl.a. vikten av att arbeta fram mätbara mål, samverkanspartners roll (föreningarnas roll i projektet), hur det gränsöverskridande arbetet mellan förvaltningarna, enheterna och föreningarna skulle gå till.

2.3 Delrapport 2

Delrapport 2 hade som syfte att dels möta anbudets skullkrav om att projektdeltagarna i hög grad ska delta och dels för att få indata till att kunna besvara hur väl de önskvärda effekterna på individnivå

har uppnåtts. Extern utvärderare genomförde ett tiotal intervjuer med ungdomar som deltog i aktiviteten ungdomsrådet. Ungdomsrådet hade som syfte att samla in intrycken på hur målgruppen upplever att projektet har stärkt deras möjligheter att bidra till integrering inom Bjuvs kommun. Intervjuerna ägde rum som ett informellt samtal mellan deltagare och utvärderare.

Den sammanfattande bilden av projektet och dess syfte med främst ungdomsrådet varierade kraftigt, från att inte alls ha vetskap om att det har varit en insats inom ramen för projektet till att kunna ge exempel på hur projektet har specifikt påverkat de deltagare som har varit med.

De ungdomar som intervjuades fick svara utifrån hur de övergripande såg på projektet och dess inriktningar (utbildning, information och aktiviteter) till vad de tror kan behövas efter projektperioden för att integreringen mellan kommunen och dess ungdomar ska bli bättre.

Av de tio intervjuerna var sju personer 14 år gamla. För dessa sju personer hade ungdomsrådet främst upplevts som en samlingsplats, någonstans att vistas med möjligheten att kunna träffa andra ungdomar. Ungefär på det sätt som kommunens fritidsgård används.

Ett genomgående mönster hos de yngsta deltagarna med projektet är att det har funnits spontana aktiviteter där de som vill har kunnat delta, inte att dessa aktiviteter har varit en insats i ledet av att stärka ungdomsintegrationen inom kommunen dvs. *projekt ungdomsintegration*. De som har deltagit framförde dock att det har varit roligt att kunna vara med och forma aktiviteterna, t.ex. att få ha varit med att planera aktiviteten "tivolidagarna". Därtill har de, när de har samlats, samtalat om vad det önskade för förändringar i Bjuvs kommun för att uppleva att de blir hörda. Främst lyftes det fram förändrade öppettider på kommunens fritidsgård, åtminstone att det skulle vara helgöppet upplevdes som mycket önskvärt. Hur de förslag som har tagits fram har lyfts vidare och använts i eventuell påverkansform visste inte någon av de sju ungdomarna om. Inte heller kunde de ge en rättvis bedömning på om de upplever någon form av skillnad inom kommunen innan projektets aktiviteter påbörjades och hur det är i nuläget. En positiv aspekt som lyftes upp var att genom deltagandet i ungdomsrådet har de fått ett bredare kompisnätverk.

För övriga tre deltagare i ungdomsrådet, de något äldre ungdomarna (gick på gymnasium eller precis avslutat det), gavs det en annan bild av projektet. De kunde berätta att de valde att vara med i ungdomsrådet och delta övrigt i projektets aktiviteter för att de själva hade en drivkraft till att vilja förändra för ungdomar i Bjuv kommun, men också för att det fanns en nyfikenhet till att få information om vilka de faktiska möjligheterna är till att kunna skapa en eventuell förändring. Det

bästa med projektet, som dessa tre ungdomar lyfte fram, har varit att de kunde se hur det faktiskt har skett någon form av "attitydförändring" hos de yngre ungdomarna. Det framfördes att det fanns en känsla av att de är "lite gladare, lite positivare". På följdfrågan varför de upplever att denna känsla har uppstått gavs svaret:

"De har en aktivitet att göra, de får komma med förslag, vara med om bestämma och därför 'hänger de inte runt på byn som tidigare ... en mening med aktiviteterna'"

Ytterligare en aspekt som lyftes upp var att de äldre ungdomarna såg hur de yngre utvecklade ett bredare kompisnätverk och att det blivit en positivare atmosfär bland ungdomsgruppen. Dessa tre äldre ungdomarna berättade också hur de strukturerat har samlat in information bland övriga jämnåriga om vad det är som de faktiskt önskar att Bjuvs kommun satsade på för att öka ungdomsintegrationen.

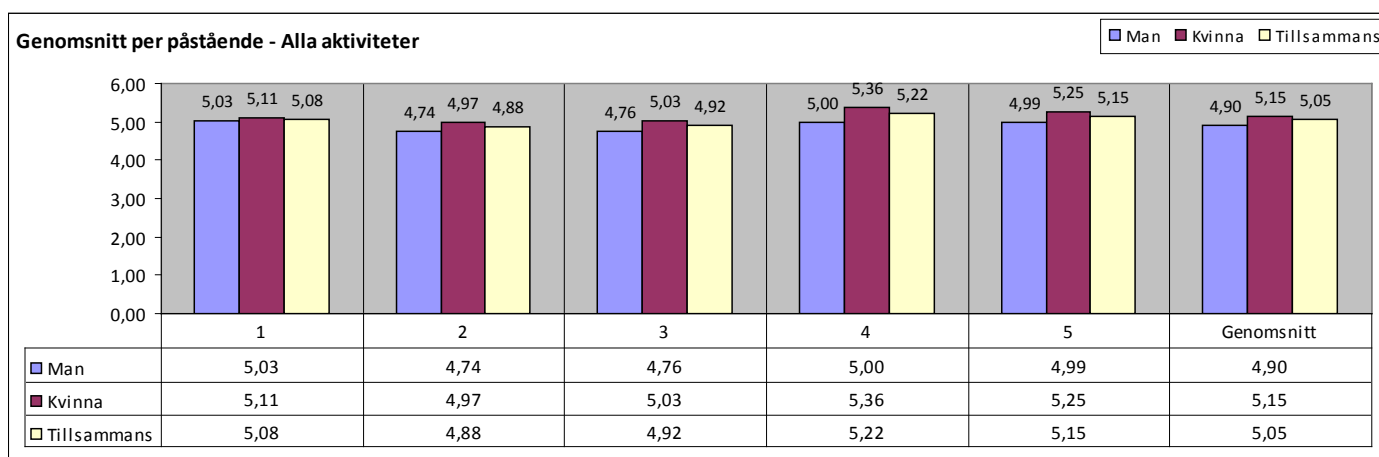
2.5 Interna utvärderings- & uppföljningsinsatser

Under projektperioden har intern utvärdering och uppföljning skett på flera olika sätt. Det har används självutvärderingar under projektgruppsmöten där fokus har varit på att reflektera över den gångna perioden. Vilken form av utvärdering som har använts har varit beroende av vilken form av aktivitet. Vanliga förekommande insatser har varit gruppdiskussioner efter genomförd aktivitet. Mer till antalet deltagare omfattande aktiviteter som t.ex. ungdomsrådet, tivoliparken och pröva på mässor har ägt rum i enkätform. Resultaten har därefter diskuterats internt i projektgruppen.

Totalt har enkäter genomförts i samband med 17 olika aktiviteter. Alla som har deltagit i aktiviteterna har varit tvungna att besvara påståendena. Alla enkäter har haft desamma påståendena, vilka har varit:

1. Jag tycker att aktiviteten har varit givande och innehållsrik
2. Jag tycker att aktiviteten har speglat mina intressen dvs. legat i linje med var jag är intresserad av
3. Aktivitetens upplägg/utformning (t.ex. grupparbete, praktiska insatser etc.) har varit bra
4. Handledarna har varit engagerade och kunniga inom området/aktiviteten
5. Som helhet vill jag ge aktiviteten följande omdöme

Resultat är:

Tabell 2: Genomsnitt per påstående – samtliga aktiviteter

Att döma av enkäterna har deltagarna upplevt projektets aktiviteter som intressanta och givande.

Vid fyra tillfällen genomfördes mer utbildningsinriktade insatser vilka också har utvärderats i enkätform. Dessa enkäter hade något mer till antalet påståenden, vilka har varit:

Del I: Undervisning/Innehåll

1. Jag tycker att utbildningen har varit givande och innehållsrik.
2. Jag tycker att aktiviteten har speglat mina intressen dvs. legat i linje med mina intressen
3. Metoden (t.ex. föreläsning, grupparbete, diskussioner etc.) har varit bra och väl avvägda.

Del II: Engagemang och kunskap hos handledarna/kursledarna

1. Handledaren/na var kompetent/a inom sitt ämne
2. Som helhet vill jag ge aktiviteten följande omdöme
3. Handledaren/na var engagerade och hade ett gott bemötande

Del III: Arbetsmiljö

1. Jag fick tydlig information inför utbildningen, om dess innehåll, när det började (schema, lokal, ev. tillgänglighetsbehov etc.)
2. Stämningen/atmosfären bland deltagarna har varit god/"högt i tak" känsla med hög delaktighet.
3. Utbildningens längd har varit väl avvägt

Del IV: Helhetsbedömning

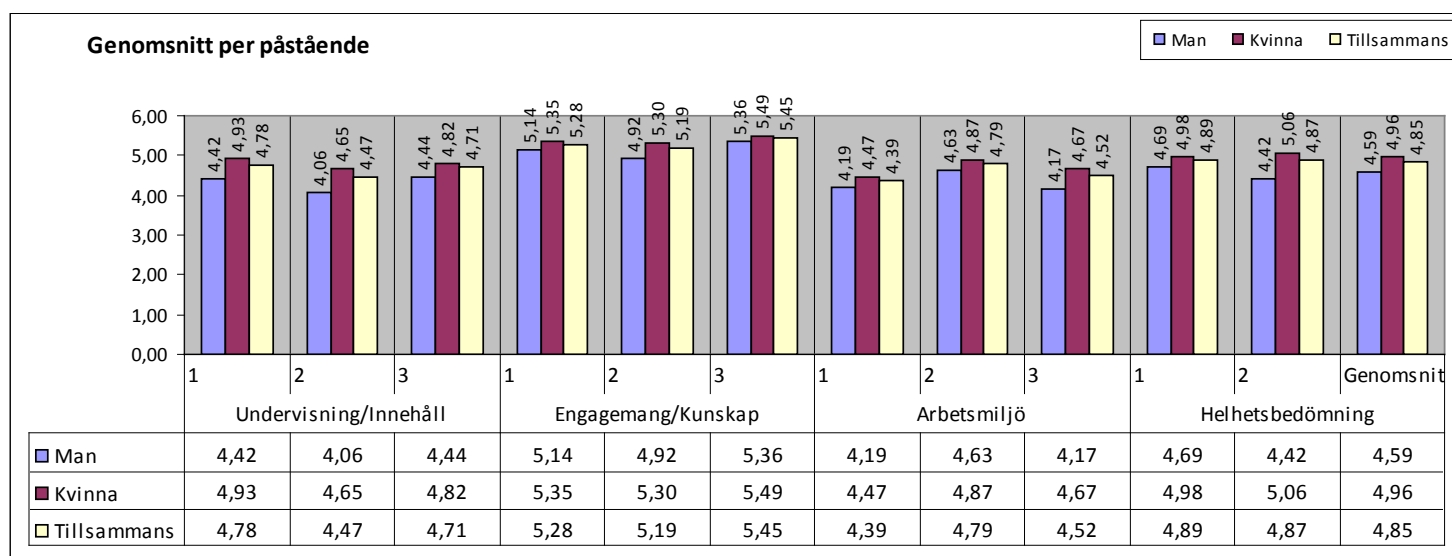
1. Jag upplever att utbildningens innehåll har gjort att jag fått en ökad förståelse/insikt i och runtomkring det aktuella ämnet.

2. Som helhet vill jag ge utbildning följande omdöme

Del V: Kompetenshöjande utifrån befattning/arbetssituation

1. Jag är övergripande nöjd med utbildningens innehåll, metod etc. utifrån mina förväntningar/behov.
2. Jag anser att jag har nytta av utbildningen och att jag kommer att kunna omsätta det jag lärt mig till min ordinarie situation (arbetssituation, föreningslivet, fritidsgården m.m.)

Sammanställningen över samtliga enkäter för de nio utbildningsinsatserna är som följer:

Tabell 3: Genomsnitt per påstående – samtliga utbildningstillfällen

Även de utbildningstillfällen som har varit har fått ett gott omdöme på 4,85 av högst 6, fördelat på både män och kvinnor.

3 Målsättningar och önskvärda varaktiga effekter

Projektets övergripande mål och önskvärda varaktiga effekter är indelade i tre delar: individ-, kommun- och regionnivå. De beskrivs nedan utifrån respektive del.

3.1 Individen: Målsättningar och önskvärda effekter

Projektets målsättningar och önskvärda effekter på individnivå är att ungdomen ska ha utvecklat sitt deltagande i att utveckla Bjuvs kommun – stärkt egenmakt, ungdomarna ska uppleva sig bidra till att forma samhället samt fått en ökad känsla av att vara med och bestämma hur kommunen utvecklas för målgruppen.

3.1.1 Resultat och effekter på individnivå

Utifrån enkäterna går det att utläsa att aktiviteterna har varit intressanta och lärorika. Svårigheten är ändå att kunna bedöma hur väl ungdomen själv upplever sig mer integrerad i Bjuvs samhälle. Att utgå ifrån är de intervjuer som extern utvärderare genomförde i samråd med delrapport 2 – utvärdering av ungdomsrådet ger ändå en indikation på utvecklingen av effekten. Samtidigt är underlaget inte tillräckligt för att kunna göra en rättvis bedömning. Under intervjuerna framkom det att den äldre generationen ansåg att projektet bidrog till att stärka integrationen inom kommunen medan den yngre generationen mer såg det som ett tillfälle att träffa andra dvs. en social sammankomst.

Ett tydligt lärande utifrån ovanstående resultat med ungdomsrådet var att skapa andra former för att involvera ungdomarna. Projektgruppen beslutade därefter att forma ett nytt förslag på struktur som skulle komma innebära att fler ungdomar nås (genomföra där ”ungdomen rör sig”. Förslaget går under arbetsnamnet RUD och finns presenterat i projektets slutrapport.

3.2 Kommun: Målsättningar och önskvärda effekter

Målsättningar och önskvärda effekter på kommun/projektnivå har varit att projektet ska ha öppnat upp för ett samverkansnätverk bestående av föräldrar/vuxna inom föreningslivet som arbetar med integrationsfrågor, genom projektet ska utbudet av aktiviteter riktade till ungdomar ha breddats. Brobyggare ska bli en del av ordinarie verksamhet etc.

3.2.1 Resultat och effekter på kommunnivå

För att kunna få svar på ovanstående har extern utvärderare genomfört intervjuer med representanterna från styrgruppen. Styrgruppen fick besvara frågor som berörde inför-, under- och efter projektperioden. Den information som har erhållits visar på en varierad uppfattning om projektets målsättningar, syfte och betydelse.

En gemensam nämnare är att förankringen av projektiden skulle ha varit tydligare. Extern utvärderare fick information om att det har varit en varierad uppfattning om vad projektet faktiskt skulle kunna göra för den egna organisationen. Från att beslutet hade kommit hade projektägaren cirka två veckor på sig att sätta organisationen:

"Vi fick beslutet 2 veckor innan projektstart och utan att vi hade någon organisation ... det blev alldeles för stressigt och någon form av mobiliseringsfas var inte aktuell".

"Med facit i hand ... aldrig mer ett projekt på det här sättet, man måste göra ett förarbete och det har varit för detta projekt en begränsad insats, vi måste ha en mobiliseringsfas". Vi skulle ha satt oss ner och diskuterat mer på vilka sätt våra föreningar skulle involveras i projektet istället för att besluta att de skulle vara med".

Ovanstående citat är tagna ur intervjuerna med styrgruppsrepresentanter från den kommunala sektorn tillika projektägarna och det är därför enkelt att förstå hur delar av föreningsverksamheten har upplevt projektet. Här framförs nämligen en annan bild av projektet där de främst gick med för att försöka få fler medlemmar till sin förening. Ett ökat medlemsantal har skett hos den förening vars ledare också har arbetat aktivt i projektet. Hos övriga är det inte någon förändring. Projektgruppen har dock genomfört s.k. "prova-på mässor", som ett led i att delvis försöka få fler medlemmar till kommunernas olika föreningar. De involverade föreningarna valde dock inte att delta. En tydlig förklaring till varför de inte deltog är svår att delge, men en förklaring kan härledas till projektets förankringsprocess. Forskning visar på att i de insatser där deltagaren inte upplever sig involverad i att forma en förändring tenderar till att istället utveckla ett motstånd⁵. Besvikelsen över att projektet inte utvecklades i den riktning som var önskvärt kan ha utvecklat ett motstånd till deltagandet. Det är därmed svårt att kunna säga att projektet har gett tydliga effekter hos ett par av de involverade

⁵ Parmander, Marianne (2005). Från idé till verklig förändring. Lund: Studentlitteratur. 9 uppl., Kap 1 & 4 ISBN: 978-91-44-03398-3

föreningarna. Någon form av samverkansnätverk bestående av föräldrar och de ideella krafterna inom föreningslivet som jobbar med integrationsfrågor har inte blivit av.

Trots att förankringen av idén har satt sina spår under projektperioden har projektgruppen arbetat mycket drivande för att skapa varaktiga effekter. En intensiv påtryckning gentemot styrgruppen har gjort att projektet faktiskt kommer att lämna efter sig varaktiga effekter. Det har t.ex. beslutats om att permanenta ett antal av de aktiviteter som har prövats under projektperioden. Några av dessa är "torsdagar i Tivoliparken, torsdagar på biblioteket och kulturafton". Dessa kommer att bedrivas vidare inom ramen för bibliotekets regi. Andra insatser som har som målsättning att leva kvar är bl.a. RUD (rådet för ungdomars ökade delaktighet), föreningsskola, drama på SFI. Musikrummet, som troligtvis kommer att ske genom samverkan mellan ideella föreningar och kommunen.

Effekter inom den kommunala sektorn som lyfts fram av projektägaren är att det har gett en bekräftelse på att integrationsfrågor inom Bjuvs kommun är svagt förankrat och att det är viktigt att arbeta med medborgardialog dvs. att prata med dem inte om dem (målgruppen). Samtidigt lyfts det fram att det är svårt att arbeta så smalt med bara projektets huvudsakliga målgrupp (3e lands medborgare). Detta då den faktiska gruppen är mycket liten i kommunen.

"Jag tror nog att vi har blivit lite mer öppnare, tolerantare än tidigare ... vi försöker möta alla även om det ibland har varit ungdomar som har varit mer stökiga än andra. Vi tänker nu mer på att försöka få med alla på ett annat sätt ... försöker anpassa oss så att vi till för alla".

Vidare hoppas projektägaren på att BFSO får en tydligare roll som samarbetspartners. BFSO är en samorganisation som syftar till att öka samarbetet mellan föreningarna och Bjuvs kommun. Det har bildats under projektperioden och kan därför ses som en varaktig effekt.

3.3 Regionnivå: Målsättningar och önskvärda effekter

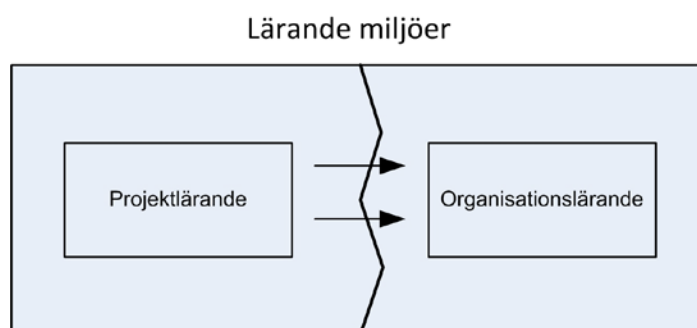
Målsättning och önskvärd effekt på regionnivå har varit att projektet ska ha bidragit till att öka förståelse och insikten i ungdomars behov och önskemål. Dessa ska sedan delges regionalt i strategiskt påverkanssyfte. Det handlar alltså om dokumentation att använda i påverkanssyfte.

Här har projektet tagit fram en folder, en form av handbok som beskriver vad som har gjorts under projektperioden. Den kommer att kunna användas i strategiskt påverkanssyfte.

4 Avslutande kommentarer och analyser

Projekt *Ungdomsintegration* har pågått sedan juni 2011 och många lärdomar och erfarenheter har kommit fram.

Ett viktigt syfte med projekt som finansieras av ESF är att de ska göra skillnad. Det betyder att projektresultat, såväl goda som mindre goda, ska visas upp och analyseras. Vad som varit bra/mindre bra och varför är viktiga aspekter. ESFs program ska ge ett mervärde till den nationella och regionala politiken genom att ge förutsättningar för utvecklingsarbete och nya idéer. Det innebär att projektet inte får finansiera ordinarie verksamheter⁶. Synsättet kan förklaras med stöd av följande modell.

Figur 2: Lärande miljöer och strategisk påverkan, fritt efter föreläsning vid Högskolan i Halmstad (2012)⁷

För att ESF-rådets intentioner ska kunna uppfyllas krävs en ansträngning för att överbrygga distansen mellan projektlärandet och organisationslärandet. Det lärande som uppstår i projektet bör föras över till ordinarie organisationer. Ett stort ansvar ligger därigenom hos projektansvariga att bidra till att bryta linjen mellan projekt och organisationer.

4.1 Analys

Vilka lärdomar visar projektet nu när projektperioden är över, vilka lärdomar ges det signaler om att de kommer att föras över i ordinarie verksamheter?

- **Förankringsprocessen**

En tydlig lärdom är att projektet har haft en förankringsprocess som skulle ha gjorts

⁶ <http://www.esf.se/sv/vara-program/Socialfonden/Om-Socialfonden/>

⁷ Lärande Utvärdering och Strategiskt Påverkan (LUSP), 7.5p. Arrangerad av Högskolan i Halmstad våren 2012

annorlunda. Det grundar sig på de olika svar som extern utvärderare fick av styrgruppsledamöterna under intervjuerna på frågan varför de gick med i projektet. Det har in sin tur gjort att det har skapat en otydlig bild över vad projektet skall ha åstadkommit. I relevant forskning går det att utläsa att graden av förändringar hos de aktörer som involveras är beroende av deras delaktighet. Parmander (2005) lyfter t.ex. fram att med en delaktig förändringsstrategi är också möjligheterna störst att det blir en varaktig förändring⁸. I det här fallet ger såväl projektägaren som de involverade föreningarna en olika bild av projektet, vilken betydelse det har haft etc. Det är signaler på att förankringsprocessen bör ha genomförts på ett annat sätt. Följande citat från en av styrgruppsledamöterna ger en bild av hur det önskvärt skulle ha varit:

"Jag tror att det hade varit bra om polisen skulle ha varit med. Att också ungdomarna skulle ha varit med från första början. Lite fler föreningar hade också varit bra att ha. Kopplingen till politiken, några representanter som har det beredande ansvaret. Nu upplevs det som de har gått vilse i projektets syfte ... saker som händer ska ju inte gå ut över projektets insatser".

- **Styrgruppens roll och funktion**

En förändring i den här omfattningen (kommun och föreningsliv) kräver en rak och tydlig kommunikation samt ett aktivt ledarskap i alla led. Under projektets gång har projektledaren tagit rollen att styra och leda projektet. En av de styrgruppsledamöterna gav följande information på frågan om vad styrgruppen kunde ha gjort annorlunda under projektperioden:

"Den känslan som har funnits att det har varit mycket annat ... jag tror tyvärr att när man väl fått stödet och har saker på plats och en projektledare kan det bli lite som att projektledaren tar ansvaret och man blir serverad".

Ovanstående citat speglas i forskningen över vad projekt behöver tänka på för att kunna uppnå optimala varaktiga förändringar. T.ex. har Brulin & Svensson (2011) skrivit om att det är i de projekt där det finns ett aktivt projektägarskap som har största förutsättningarna för att en varaktig förändring också äger rum. I det här projektet har det varit ett varierat

⁸ Parmander, Marianne (2005). Från idé till verklig förändring. Lund: Studentlitteratur. 9 uppl., Kap 1 & 4 ISBN: 978-91-44-03398-3

engagemang från styrgruppen, vilka i sin tur kan påvisa att förankringsprocesserna har stannat upp i olika led och nivåer.

Referenslitteratur

Brulin, Göran & Svensson, Lennart (2011). Att äga, styra och utvärdera stora projekt. Lund: Studentlitteratur. 2 uppl., kap 2-3 ISBN: 978-91-44-07199-2

Parmander, Marianne (2005). Från idé till verklig förändring. Lund: Studentlitteratur. 9 uppl., Kap 1 & 4 ISBN: 978-91-44-03398-3

Svensson m.fl. (2009). Lärande utvärdering genom följeforskning. Lund: Studentlitteratur. 1 uppl., Kap 3, 6, 8 och 14. ISBN: 978-91-44-05617-3

Föreläsning

Brulin, G (2010): Seminarium om lärande utvärdering vid Malmö Högskola 15 juni 2010

BJUVS
KOMMUN

UNGDOMSINTEGRATION, BJUVS KOMMUN

Redogörelse för metodanvändning vid informationsinsamling

Under ESF-projektet Ungdomsintegrations
kartläggningsfas

Gabi Djordjevic, Tania Bauder, Susanne Nilsson

2012-02-01

Innehållsförteckning

Bakgrund	3
Syfte med redogörelsen.....	3
Aktiviteter	3
Faktorer som tagits i beaktande	3
Tillvägagångssätt för informationsinsamling	4
Metoder i listform	4
Intervjumetoder	5
Observationer	7
Workshops	7
Webbenkät till ungdomar 17-25 år.....	8
Enkäter till skol- och fritidsgårdspersonal	8
Enkät till föreningslivet och fritidsgårdarna	9
Enkät till föräldrar	9
Information inkommen till projektets Facebook sida.....	9
Analysmetoder	10
Analys av intervjuer med fokus på ungdomar och fritidsgårdspersonal.....	10
Tematisering och kodning av intervjuer	10
Analys av intervjuer med fokus på föreningslivet	10
Reflexiv analys.....	10
SWOT Analys.....	11
Spindelnätet	12
Sammanställning av kvantitativ information	12
Sammanfattning	12

Bakgrund

Under hösten/vintern 2011 och början av våren 2012 har projektgruppen i projektet Ungdomsintegration genomfört en kartläggning av projektets fem målgrupper.

Då projektets vision är att öka integrationen i kommunen genom att skapa en hållbar metod för detta, ansåg vi i projektgruppen att kvalitativa metoder för informationsinsamlingen under kartläggningsfasen var de mest lämpade. I grova drag innebar detta att vi fokuserat på att få fram kvalitativ information, snarare än kvantitativ. Projektet har trots detta, även använt sig utav kvantitativ information för att få en viss generaliserbar information och därmed komplettera den kvalitativa undersökningen.

De metoder vi använt under kartläggningsfasen har hjälpt oss att få fram relevant information om vad projektets målgrupper vill ha i form av aktiviteter och insatser.

I avsnitten nedan kan man hitta mer detaljerad information om tillvägagångssättet för vår informationsinsamling, analysmetoder och planering inför aktiviteterna.

Syfte med redogörelsen

Syftet med denna skrivelse är att redogöra för de valen av metoder som projektgruppen gjort under kartläggningsfasen. Redogörelsen har utöver detta, ett syfte att beskriva de analysmetoder som använts för att bearbeta det inkomna materialet.

Aktiviteter

Efter kartläggningen och analysen av respektive målgrupps information skulle aktiviteter skapas. Hur dessa aktiviteter har tagit form skiljer sig beroende på vilken målgrupp de riktas till eller om syftet med dem är att så många som möjligt av målgrupperna ska omfattas av aktiviteten vid ett och samma tillfälle. I följande avsnitt kan ni läsa om de faktorer som tagits i beaktande vid skapandet av projektets aktiviteter och insatser.

Faktorer som tagits i beaktande

Faktorer som tagits i beaktande vid skapandet av aktiviteter är följande:

- Aktiviteterna är riktade till målgrupperna: Bjuvsbor i åldrarna 13-25 år, skol- och fritidsgårdspersonal, föräldrar till ungdomar i 13-25 års ålder samt föreningslivet
- Aktiviteternas varaktighet
- Ekonomiskt försvarbara aktiviteter

- Aktiviteter som är realistiska utifrån befintliga resurser
- Aktiviteter som är gynnande för integrationsarbetet i kommunen
- Aktiviteter som främjar jämställdhets- och tillgänglighetsarbetet i kommunen
- Aktiviteter som inte är parallella och likadana med de som kommunen utför utanför projektets ramar

De aktiviteterna/insatser som projektets kartläggning mynnat ut i kommer fortlöpande att beskrivas och analyseras, dock i andra dokument än detta. Med andra ord kommer projektgruppen att beakta för- och nackdelar med aktiviteterna ur ett integrationsperspektiv både innan, under och efter genomförandefasen.

Tillvägagångssätt för informationsinsamling

Avsnitten i detta kapitel berör de tillvägagångssätt för informationsinsamling som projektets kartläggningsfas har använt och är därmed huvudkapitlet för redogörelsen av metoder.

Metoder i listform

Samtliga metoder för informationsinsamling under projektets kartläggningsperiod finns i punktform nedanför.

Intervjuer

- 10 stycken semistrukturerade intervjuer med ungdomar 17-25 år.
- 3 djupintervjuer; 1 förälder, 1 ungdom och 1 föreningsrepresentant.
- Ca. 25 semistrukturerade intervjuer med ledare från föreningslivet i kommunen.

Enkäter

- Ca. 85 utdelade enkäter till skolpersonal i kommunen, Block I-III.
- Webbenkät till 1000 ungdomar i åldrarna 17-25 år, bosatta i Bjuvs kommun.
- Enkäter till all fritidsgårdspersonal i kommunen, 7 stycken.
- Enkäter till ungdomar studerande på SFI och AME vid besök.
- Ca. 50 utskickade enkäter till föreningslivet
- Webbenkät och manuell enkät till 1000 föräldrar i kommunen med barn i målgruppen

Workshops, förslagslåda och observationer

- Fyra workshops på fritidsgårdarna i Bjuv, Billesholm och Ekeby
- Registrering av inkomna förslag från målgrupperna till projektets Facebook sida
- Direkta observationer under och efter workshop/intervjutillfällen
- Förslagslåda i kafeterian på Jens Billeskolan upprättad av elevrådet

Möten

- Möten med berörda parter inom kommunen så som; Bibliotekspersonal, Kommunikationsansvariga i kommunen, Polisen, ÖVC, Ungdomsfullmäktige, Rektorer i kommunen, Familjecentralen, folkhälsostrateg för Bjuvs kommun m.fl.

- Möten med andra projekt/verksamheter så som Unga i jobb, In i Umeå, Integration i förening, MAKT (Ungdom mot rasism), SIK-projektet, IDEA Helsingborg, Jag-kan Helsingborg, ESF-Jämt m.fl.
- Beaktande av inkommande information av samarbetspartners i styrgruppen
- Grupptervju med Kvinnogrupp i kommunen.
- Inspirationskväll för föreningslivet där ett av syftena var att väcka diskussion och samla information från representanter av föreningslivet, 2011-11-17 samt inspirationskväll för att redovisa insamlad information till representanter för föreningslivet, 2011-01-26.

Intervjumetoder

Sammanfattande kan man säga att Gabi Djordjevic (brobyggare), som haft ungdomar och fritidsgårdspersonal i fokus använt sig utav semistrukturerade intervjuer med en intervjuguide där fem kategorier skapats redan innan intervjutillfället. Tania Bauder (brobyggare), som haft föreningslivet i fokus har också använt semistrukturerade intervjuer med fyra kategorier att utgå ifrån samt egna kommentarer. Utöver det har hon haft tre djupintervjuer.

Metod för intervjuer med fokus på föreningslivet

Syftet med en semistrukturerad intervjumetod var att uppmuntra ett ärligt samtal om ämnen som ligger utanför de obligatoriska, såsom politisk korrekthet och vedertagna gränser. De fyra kategorier som intervjuguiden innehöll var: Fakta, Synpunkter, Önskemål och Samarbetsmöjligheter, samt Kommentarer (som ett separat dokument).

Det specifika med föreningslivsarbetet är att det inte styrs genom lagar, statliga bestämmelser och föreskrivna förpliktelser. Ideell verksamhet bygger ofta på personligt engagemang och kontakter. Trots icke-vinstdrivande syfte upplever föreningslivet i viss mån lika hård konkurrens sinsemellan som kommersiella aktörer. Om inte detta rådande konkurrensförhållande beaktas så är risken hög att planerade insatser inte uppnår sin fulla potential. Ur projektets perspektiv är det därför viktigt att inga föreningar försummas, oavsett storlek.

Det går att minska den risken genom att se på föreningslivet utifrån deras synvinkel, med hänsyn till särskilda förutsättningar som ofta i sig orsakar föreningars begynnelse. Att utforska starka och svaga sidor av föreningslivet tillåter oss att bygga in projektets ändamål i föreningslivsstrukturerna, att agera synergisk snarare än att kollaborera.

Andemeningen med ett "fritt flöde", som alla intervjuer hölls med bidrar till etablering av tillit och ärlighet i samtalet och berättelsen, mellan å ena sidan intervjuaren och å andra sidan respondenten. Respondenter får chans att dela med sig av sina bekymmer och reflektera över hur projektet i sin integrationsgestalt kan vara till nytta för den egna föreningens utveckling.

Den intervjukategori som kallats: Kommentarer, innehåller funderingar av liknande karaktär. Utifrån intervjuarens perspektiv kan vissa möjligheter ses som

mer framträdande än andra vilket naturligtvis inte ersätter fulländat kvalitativ analys av intervjun.

Metod för intervjuer med fokus på ungdomar

De intervjuer som haft fokus på ungdomar i kommunen mellan 17-25 år har som tidigare nämnts varit semistrukturerade.

Detta har i praktiken inneburit att en intervjuguide har skapats av intervjuaren, där tydliga kategorier funnits med från start. Kategorierna har varit följande; *Bakgrund* (för att få en faktamässig grund att bygga intervjun på, dvs. frågor kring bl.a. ålder, kön), *Ev. skola/ev. arbete* (för att kartlägga vad individens primära sysselsättning innehåller, denna kategori hade även kunnat kallas för just Sysselsättning), *Boende* (för att kartlägga individens skattning av trivsel och trygghets faktorer i och kring boendemiljön), *Umgänge* (för att kartlägga individens umgängesmönster) samt *Fritid* (för att kartlägga individens delaktighet/icke delaktighet i föreningsliv och övriga fritidssysselsättningar).

Då intervjuerna varit semistrukturerade så har det även, så som metodens grundläggande principer är, funnits utrymme för att gå ifrån kategorierna och frågorna i viss mån. På så vis har nyansering av vissa ämnen varit möjlig. Ett exempel på detta kan vara att i många intervjuer så har kommunikations- och informationsinsamling dykt upp som diskussionsämne under kategorin Fritid. Det har oftast skett som en naturlig övergång i diskussionen när frågor kring individens upplevelse av att kunna påverka sin fritid, och hur information om fritidsaktiviteter insamlas kommit på tal.

Metod för intervjuer med fokus på fritidsgårdspersonal

Intervjuerna som gjorts med personal på fritidsgårdarna har varit semistrukturerade. En intervjuguide skapades innehållande fyra kategorier: *Inledning/Bakgrund* (kategori som behandlar information till respondenten om projektet samt utrymme för respondenten att beskriva verksamheten och sin egen yrkeserfarenhet), *Besökarna/medlemmarna/eleverna* (kategori som behandlar information om besökarna bl.a. fördelningen kön- och åldersmässigt och verksamhetens marknadsföring utåt), *Arbete i personalgruppen* (frågor kring personalens fördelning, arbete och kompetensnivå) samt *Konkreta tillvägagångssätt* (frågor kring det vardagliga arbetet, resurser och metoder för tillvaratagande av besökarnas önskemål).

Utöver fritidsgårdspersonalen är intervjuguiden anpassad för intervjuer med föreningsrepresentanter och skolpersonal, dock har den endast kommit att användas i mötet med fritidsgårdspersonal.

Etiskt perspektiv

Intervjuaren har innan första respondenten intervjuades försökt att analysera intervjuguiderna ur ett etiskt perspektiv. Med detta menas att intervjuaren har

funderat kring om där finns någon kränkande aspekt i någon fråga, vad man vill få för information när man ställer en viss fråga, och liknande. Dessutom har en ”test-intervju” genomförts innan. För att ytterligare vara säker på att intervjun och materialet som framkommer under intervjun ska bearbetas och analyseras på rätt sätt har intervjuaren spelat in samtalet på en diktafon alt. mini-PC.

Inför varje intervju har intervjuaren (även utskrivet i intervjuguiderna) försäkrat sig om att respondenten är införstådd med syftet av intervjun, vem intervjuaren är, vad projektet innebär, att respondenten är anonym och har rätt att avbryta intervjun eller inte välja att svara på vissa frågor, kortfattat om hur intervjumaterialet kommer att användas, samt praktiska detaljer som hur länge intervjun kommer att dröja.

Observationer

En observationsguide upprättades med syfte att påminna projektarbetarna om att viss information inte alltid är verbal. Vid workshops tillfällen på fritidsgårdarna, samt mötestillfällen med övriga aktörer har saker som interaktion mellan individer och yttre- och inre fysisk miljö beaktats.

Dock har det inte blivit något skriftligt material av observationerna, som möjligtvis var önskat från början. Istället har projektarbetarna diskuterat dessa frågor och försökt analysera hur och varför vissa fenomen som man uppmärksammat ter sig på ett visst vis och inte.

Workshops

I samråd med personal på fritidsgårdarna i kommunen har fyra workshops anordnats; två på fritidsgården i Bjuv, en på fritidsgården i Billesholm och en på fritidsgården i Ekeby. Anledningen till att det blivit två workshops i Bjuv har varit att den första tidpunkten för workshopen inte passade ungdomar i de äldre ålderskategorierna. En separat workshop genomfördes därför vid ett senare tillfälle.

Hur många av projektets medarbetare som medverkat på dem olika workshopen har varierat, men det som varit gemensamt för de alla är att brobyggaren, vars arbetsuppgifter fokuserar på ungdomar och fritidsgårdspersonal varit medverkande vid samtliga och på så vis kunnat agera som kontaktperson mellan å ena sidan projektet och å andra sidan ungdomarna/fritidsgårdspersonalen.

Alla workshops har haft samma eller likartad form. Tillfällena började med att projektarbetarna presenterade sig och berättade vad projektet är för någonting. Därefter ställdes frågan om ungdomarna känner till ordet integration och tillsammans försökte vi förklara och reda ut begreppet. Därefter gick man över till de tre frågeställningar som utgjorde grunden för workshopen: Vad tycker man är bra i sin kommun? Vad tycker man är dåligt i sin kommun? Vad vill man ska bli bättre i sin kommun?

Vid samtliga tillfällen medverkade fritidsgårdspersonal som ett stöd för både ungdomarna och projektpersonal.

Webbenkät till ungdomar 17-25 år

En webbenkät lades upp på projektets hemsida i november månad 2011, samtidigt som ett brev skickades ut till 1000 slumpmässigt utvalda ungdomar i åldrarna 17-25, bosatta i kommunen. Brevet innehöll information om hur man går till väga för att besvara enkäten samt information om att utlottning av biobiljetter sker till de som svarar.

Webbenkäten innehöll sammanlagt 14 frågor varav sju var slutna frågor med flervalsalternativ. De övriga sju var öppna frågor där respondenten hade möjlighet att utveckla sina svar utan förgivna svarsalternativ.

Ungdomsenkäten, som projektet kallar denna webbenkät, utformades av alla tre projektarbetare och lades upp på projektets hemsida med hjälp av administrativ samordnare Claes Jansson.

Enkäter till skol- och fritidsgårdspersonal

För att på det mest effektiva sätt samla information från lärarkåren i kommunen skapades en enkät bestående av tre block. De tre olika blocken behandlade olika områden; Block 1: *Fokus på barn/ungdomar och deras familj*, Block 2: *Fokus på kompetens*, Block 3: *Information och kommunikation*.

Block 1 som har haft fokus på barn och ungdomar har haft för syfte att definiera rådande uppfattningar och attityder hos skolpersonalen gentemot ungdomarna som de kommer i kontakt med.

Block 2 som behandlar kompetens hade för syfte att utröna eventuella luckor och behov i kompetensutvecklingen hos skolpersonalen explicit utifrån deras egna formuleringar, såväl som implicit demonstrerade mönster av frågehantering och diskussionsföring.

Block 3, det sista blocket, hade som syfte att utvärdera befintliga informations- och kommunikationsinsatser och dess effektivitet.

De tre blocken har innehållit både slutna och öppna frågor. Där har funnits frågor med flervalsalternativ och möjlighet, samt utrymme att i slutet på enkäten fylla i om man vill ha vidare kontakt med projektgruppen. Om inte, har respondenten varit anonym. Därmed anser projektgruppen att möjligheten för att komma med egna tankar, åsikter och kommentarer har erbjudits respondenterna.

Den enda kategoriseringen av skolpersonalernas enkäter har baserat sig på vilken skola enkäterna kommer ifrån. Detta för att ge projektgruppen möjlighet att jämföra arbetssätt och synsätt mellan olika skolor i kommunen.

Enkät till föreningslivet och fritidsgårdarna

De ca. 50 aktiva föreningar i kommunen samt de tre fritidsgårdarna i respektive kommunområde fick ut en enkät via e-post med 25 frågor kring deras arbete med ungdomar.

Liknande den enkät som skolpersonalen fick, fanns flera syften med enkäten till förenings- och fritidsgårdsverksamheten. Ett syfte var att klarlägga hur arbetet riktat mot målgrupperna ser ut i de olika verksamheterna, ett annat att få information om vilken typ av fortbildning som respondenterna anser sig behöva. Ett tredje syfte var att få svar och inblick i attityder och föreställningar som respondenterna har vad gäller ungdomar.

Enkät till föräldrar

1000 slumpmässigt utvalda föräldrar, bosatta i Bjuvs kommun med ungdomar i åldrarna 13-18 år fick i början av 2012 ut en enkät. Enkäten kunde besvaras antingen via internet eller manuellt och därefter postas till oss. Tre respondenter lottades ut och vann biobiljetter för familjen.

Enkäten hade ett primärt syfte; att kartlägga föräldrarnas och deras barns fritidssysselsättningsgrad. Något som vi också ville ha kartlagt utifrån enkäten var huruvida det fanns en koppling mellan föräldrarnas och ungdomarnas engagemang i föreningslivet samt föräldrarnas intresse av att delta i andra aktiviteter och arrangemang.

Enkäten innehöll nio frågor varav tre frågor hade öppna följdfrågor med möjlighet att förklara vad, hur eller varför man svarat som man gjort.

Information inkommen till projektets Facebook sida

Projektet startade upp en Facebook sida, vid namn Ungdomsintegration Bjuv. Syftet med upprättandet av denna sida var att skapa ett levande och interaktivt forum för informationsutbyte mellan projektgruppen och målgrupperna.

Ny inkommen information via e-mail eller i gästboken, besvarades inom 48 timmar och därefter kopierades för att sparas i ett Word dokument.

Projektet använde ett antal gånger webbsidans frågefunktion. Frågor kring ungdomarnas delaktighet i föreningslivet och övriga önskemål ställdes till projektets "vänner". Informationen som framkom där kopierades och sparades även den.

En gång i månaden sparas skärmdumpar av loggen. Detta för att säkerställa att det sociala mediet används kontinuerligt och används på korrekt sätt.

Närmare information om Facebook användandet finns att hitta i dokumentet "*Facebook dokument*".

Analysmetoder

Samtliga metoder för analysen och sammanställningen av framkommen information under projektets kartläggningsperiod finns i punktform nedanför:

- Reflexiv analys
- Tematisering och kodning av semistrukturerade intervjuer
- SWOT analys
- Spindelnätet
- Sammanställning av kvantitativ information från enkäter till diagram för bättre överskådning

Analys av intervjuer med fokus på ungdomar och fritidsgårdspersonal

I avsnitten nedanför redogörs för de analysmetoder som använts vid sammanställningen och utvärderingen av det inkomna materialet från ungdomar och fritidsgårdspersonalens intervjuer.

Tematisering och kodning av intervjuer

Som tidigare beskrivits har intervjuguider upprättats inför påbörjandet av intervjuer med berörda målgrupper.

Analys av intervjuer med fokus på föreningslivet

I avsnittet nedan redogörs för de analysmetoder som projektet använt för att sammanställa och utvärdera det inkomna materialet från föreningslivet.

Reflexiv analys

Vad innebär reflexiv analys?

Reflexiv analys är en kvalitativ metod för utvärdering av berättelser utifrån deras faktamässighet, rådande fördomar och inställningar, nivån av öppenhet och möjligheter av påverkan och interaktion.

För att se intervjuerna i sin helhet med kommentarer, refererar vi till respektive dokument i pärmarna med rådata.

Med utgångspunkt i att sanning föds i diskussionen, samt att det inte är möjligt att samla representanter för alla – inte ens de flesta – föreningar för att höra de diskutera sina verksamheter på ett öppet, ärligt och lugnt sätt, sammanställdes intervjuerna istället i fyra dokument, enligt de fyra kategorierna som varje enskild intervju innehållit.

Meningen med en reflexiv forskning är att, å ena sidan, minimera inslag av icke-omfattande och mindre betydelsefulla problem och diskussioner och å andra,

fokusera på nya vinklar och möjligheter för projektet vid senare implementeringstillfällen.

Under analysprocessen plockas enskilda uttalanden ut från olika intervjuer och förenas under vissa kategorier. Detta hjälper oss att, å ena sidan, ta avstånd från intervjuarens egna tolkningar och å andra sidan, påverkan av kollektivt tänkande och samhällets inställningar som varje individ är påverkad av. Med andra ord får man en inblick i den outtalade dimensionen av föreningslivet i kommunen.

Arbetet med intervjuer: Resultat i sammanställningen.

Sammanställningen av intervjuerna utgjorde mestadels mekanisk förening av material från tjugotal filer till fyra (fem med kommentarer), enligt fyra ämnen som varenda intervju har varit ordnad efter. Föreningars namn behålls för att sammanhanget skulle kunna spåras om det skulle behövas.

Arbetet med sammanställningen: Resultat i kategoriseringen.

Efter det att föreningarnas uttalande har blivit separerade enligt faktamässighet och användbarhet (fem ämnen), har ytterligare 11 kategorier skapats utifrån återkommande teman: *föräldrar, invandrarungdomars ingång i föreningslivet, information/kommunikation, aktiviteter, intressen, attityder, ålder/kön, hinder, konkurrens, lokal, medlemmar*. Uttalanden utvärderades utifrån vilken av kategorier de är relevanta till, och många uttalanden hamnade i fler än en av kategorierna då de berörde flera problem samtidigt. Denna kategorisering som nu finns i en fil utgör ett underlag för den SWOT analys som sedan gjordes.

SWOT Analys

En färdig analys framställer en samlad bild av föreningslivet i kommunen, och används som en utgångspunkt för utvärderingen av planerade aktiviteter i projektet – under planeringsskedet.

Syftet med SWOT analys modellen har varit att:

- Definiera starta sidor av fritidslivet i Bjuvs kommun
- Kartlägga existerande resurser som kan ses som tillgångar
- Utforska underlag för implementering av aktiviteter
- Lyfta fram underrepresenterade intressen
- Arbeta medvetet för åtgärdande av svagheter
- Precisera hot och hinder för integrationsprocesser som ska motarbetas av projektet och övriga verksamheter efter projekttidens slut

Meningen är att de existerade ideella resurser ska synliggöras, effektiviseras och komma till nytta utifrån projektets målsättning.

Arbete med kategoriseringen (SWOT-analysen): Resultat i nyckelbegrepp/princip för varje intervjukategori, i förhållande till dess starka och svaga sidor, fördelar och nackdelar som kan ses i både tillgångs- och hindersammanhang.

Vidare utforskas kopplingar mellan nyckelprinciper utifrån faktorer som hänsyn ska tas till, och med fokus på planering och praktisk implementering av aktiviteter.

Spindelnätet

För att grafiskt och synligt framhålla arbetsområden har Spindelnätet används som ett hjälpmedel. Spindelnätet har varit en form av tankekarta som fokuserat på ett nyckelproblem och byggt kontakt-, intresse-, område- och åtgärdsnätverk runt omkring det.

Ifyllandet av tankekartan sker samtidigt som projektet fortlöper och aktiviteterna involverar mer och mer resurser, fler kontakter och mer resultat.

Ett ifyllt spindelnät ger en tydlig bild av starkt bearbetade riktningar lika väl som luckor i arbetet, innan det får dåliga referenser i utvärderingen. Spindelnätet skapades logiskt i början av planeringsprocessen.

Sammanställning av kvantitativ information

Den information som projektet fått via webbenkäter har med teknikens hjälp sammanställts automatiskt och bearbetats på så vis att diagram och grafer skapats. De enkäter som inkommit skriftligt har projektet fått sammanlänka med webbenkäterna, antingen genom att själva fylla i varje enskilt enkätsvar i webbenkäten eller genom att göra sammanställningar i Microsoft Office programmet Excel.

Sammanfattning

Dokumentet har klarlagt de metoder som använts vid informationsinsamlingen och analysen av det inkomna materialet under kartläggningsfasen i projektet Ungdomsintegration. Flertal olika metoder har använts i kartläggningen för att på bästa sätt anpassas till de målgrupper som projektet haft för syfte att kartlägga.

Intervjuer av semistrukturerad karaktär och djupintervjuer samt enkäter (webb baserade och manuella) har utgjort huvuddelen av informationsinsamlandet.

Tematisering, kodning, reflexiv analys och SWOT analys har utgjort huvuddelen av de metoder som använts vid sammanställning och analys av materialet. Sammanställning av kvantitativ data har främst gjorts med teknisk hjälp och program så som Excel.

Utöver intervju och enkät metod har projektet använt det sociala mediet Facebook.

VISION

Ett öppet och respektfullt samhälle där alla individer oavsett bakgrund ses som en resurs

JUNI
2013

Ökad kunskap om
psykologiska processer

Ökad kunskap om
ekonomihantering
(optimering)

Ökad kunskap om
kultur, fördomar,
religion, betingade
beteenden

Ökad kunskap om
marknadsföring

Ökad kunskap om
jämsällldhet/jämlldket

Konkret
Vad?

UTBILDNING

Förståelse

Abstrakt
Varför?

Öka dialog mellan
kommun och
invånare/ideella aktörer,
mellan invånare

Öka tillfällen för
informationssprldning

Insamling av
information
och analys

Ökad räckvidd av
informations-
sprldning

Lättillgänglig information;
placering och utformning

INFORMATION

Kännedom

Utveckla arbetssätt/rutin
för att ta emot
målgruppernas önskemål

Öka utbud av
aktiviteter för
målgrupperna

Uppmuntra ungas
initiativ och
inflytande

Utveckla
modell/metod/arbetssätt
för integration

Utveckla rutin för
matchning av intresse
och kompetens, inkl.
omvärldsanalys

Mer rörlighet mellan
kommundelarna

Utveckla metod
för att verkställa
ungas initiativ

DELAKTIGHET

Aktivitet

VOK AB

Förhandsutvärdering/Avstämning & preliminärt utvärderingsupplägg

Europeiska integrationsfonden

Projekt "Ungdomsintegration" – Bjuvs Kommun

December 2011

VOK AB

Nygatan 24

523 30 Ulricehamn

Tel: 0321 – 121 05

www.vok.se

peter.johansson@vok.se

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
1 Bakgrund	4
2 Metod för bearbetning av anbudets fokusområden.....	4
2.1 Programteori/Projektlogik – Projekt Ungdomsintegration	5
2.2 Resurser	6
2.2.1 Diskussion och rekommendation utifrån resurserna	6
2.3 Aktiviteter	7
2.3.1 Diskussion och rekommendation utifrån aktiviteterna	8
2.4 Effekter	8
2.4.1 Diskussion och rekommendation utifrån effekterna.....	9
3 I nuläget fastställda utvärderingsinsatser	10

Sammanfattning

Projekt Ungdomsintegration, som finansieras av Europeiska Integrationsfonden, har som målsättning att identifiera behov och därefter lösningar på hur kommunen kan integrera ungdomar i åldersgruppen 13 – 25 år i Bjuvs kommun och samhälle. Projektet ska resultera i etablerade metoder, som sedan kan användas av kommunen till att få alla ungdomar mellan 13 – 25 år att känna sig delaktiga och att de upplevs som en resurs för Bjuvs kommun. Vid eventuella incidenter där en ungdom upplever sig inte vara en resurs för kommunen ska det finnas rutiner alternativt en slags ”uppslagsbok” för hur detta kan lösas.

Projektet har sin bakgrund i Bjuvs samhällsutveckling, som under de senaste 4-5 åren har i stor omfattning drabbats av återkommande skadegörelse. Parallellt har antalet föreningsaktiva ungdomar minskat. Bjuvs kommun avsatte därmed ekonomiska medel till att anställa tre personer med syftet att visats ute bland Bjuvs gator och torg för att föra dialog med ungdomarna. Resultatet blev tydligt med minskad skadegörelse som följd och idén till det här projektet utvecklades.

Syftet med projektet är att på ett uppsökande tillvägagångssätt få fram information om ungdomars (oavsett härkomst) behov och önskemål för att de ska uppleva sig mer delaktiga och se sig själva som en resurs för kommunen. Den information som erhålls ska sedan ligga till grund för en rad olika åtgärder och aktiviteter som bygger på en analys av den information som har kommit fram och som ska leda fram till målsättningen.

Den här rapporten består av två delar. Det är dels en avstämningsrapport med förtydligande om projektets struktur och innehåll och dels en preliminär beskrivning över den externa utvärderingens insatser som i nuläget är fastställda. Utgångspunkten har varit en diskussion med projektledaren där den externa utvärderaren fick information om hur uppdraget konkret skulle tolkas och för att fastställa projektets programteori/projektlogik. Modellen sätter fokus på att analysera sambandet mellan projektets resurser, aktiviteter, effekter och hur dessa tre delar ska leda fram till projektets mål och på sikt stegen mot visionerna. Den har sedan förankrats hos styrgruppen och ska inom kort fastställas.

1 Bakgrund

Projekt Ungdomsintegration är ett projekt som finansieras av Europeiska Integrationsfonden och har som målsättning att identifiera behov och därefter lösningar på hur kommunen kan integrera ungdomar i åldersgruppen 13 – 25 år i Bjuvs kommun och samhälle. Resultatet ska bli en handlingsplan för ungdomsintegration i Bjuv.

Projektet ska nyttja en extern utvärderare som med stöd av en lärande utvärderingsansats ska innehålla följande:

- Utvärderingen skall ske löpande under resterande del av projektperioden dvs. fram till 30 juni 2013.
- Utvärderingen skall innebära att projektdeltagarna i hög grad deltar.
- Granskning av måluppfyllelse och projektets organisatoriska förutsättningar för att nå slutmålet. Återföring skall ske till projektorganisationen.
- Strategisk påverkan: Efter utvärdering skall spridning av resultatet ske genom rapporter som tydliggör vad som är generella lärdomar av projektet. Utvärderingen ska också visa på till vilka resultatet ska spridas.

Ovanstående punkter är hämtade från anbudsunderlaget. En lärande utvärdering kan dock innebära att fler insatser kommer att bli aktuella att ta i beaktande under projektets gång.

2 Metod för bearbetning av anbudets fokusområden

För att kunna arbeta med ovanstående fokusområden har det krävts att projektets målsättningar förtydligas och att projektets struktur i form av att analysera dess resurser, aktiviteter och effekter tas fram. Dessa har sedan gemensamt förankras med dem som har ansvar över projektet nämligen styrgruppen.

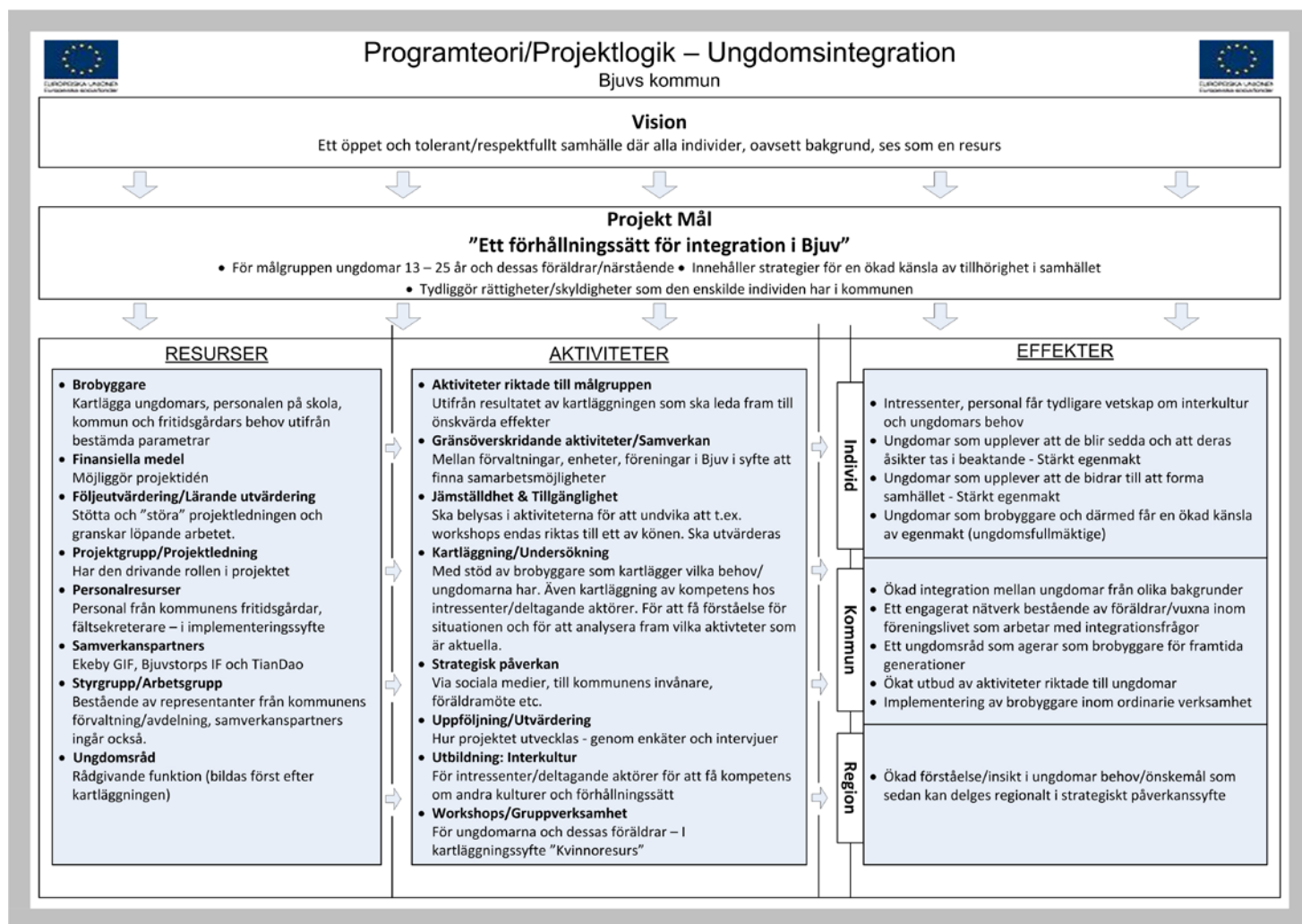
De första insatserna inom ramen för utvärderingen har därför varit att tillsammans med projektledningen arbeta fram projektets struktur och ramverk. Det har skett genom att "bryta ner" projektet och strukturera upp det i form av en programteori/projektlogik. Därefter presenterades den på styrgruppsmötet den 14 december 2011 i uppföljningssyfte och för att hämta in ledamöternas synpunkter.

2.1 Programteori/Projektlogik – Projekt Ungdomsintegration

Projektets programteori är som följer nedan (storskalig figur presenteras under avsnittet bilaga).

Modellen nyttjas för att klargöra sambandet mellan projektets resurser, aktiviteter och effekter för att därigenom nå målen, och på sikt visionerna.

Resurser	Aktiviteter	Effekter
Resurser är de inom projektets ramar tillgängliga hjälpmedel som finns till hand för att kunna driva projektet.	Aktiviteter är de inom projektet beslutade insatserna som ska utföras och på sikt ge resultat i form av effekter.	Effekter är det tänkta resultatet av projektets aktiviteter.

Figur 1: Programteori/Projektlogik - Ungdomsintegration

Det är utifrån denna modell som avstämningen har ägt rum. En sammanfattande slutsats presenteras nedan.

2.2 Resurser

Projektets målsättning är att arbeta fram ett förhållningssätt innehållande metoder för integration riktade gentemot ungdomar mellan 13-25 år, med fokus på personer med utländsk härkomst/bakgrund. Metoderna alternativt strategierna ska innehålla beskrivningar på hur ungdomar kan få ökad känsla av tillhörighet i samhället där det tydligt framgår vilka rättigheter/skyldigheter som den enskilde individen har i kommunen. För att lyckas med detta står följande resurser till förfogande:

Resurs	Kort beskrivning
Brobyggare	Kartlägga ungdomars, personalen på skola, kommun och fritidsgårdars behov utifrån bestämda parametrar
Finansiella medel	Möjliggör projektiden
Följeutvärdering/Lärande utvärdering	Stötta och "störa" projektledningen och granskar löpande arbetet
Projektgrupp/Projektledning	Har den drivande rollen i projektet
Personalresurser	Personal från kommunens fritidsgårdar, fältassistenter (5 procent) i implementeringssyfte
Samverkanspartners	Ekeby GIF, TianDao och Bjuvstorps IF
Styrgrupp/Arbetsgrupp	Bestående av representanter från kommunens förvaltning/avdelning, inkluderar även samverkanspartners.
Ungdomsråd	Rådgivande funktion (bildas först efter kartläggningen)

2.2.1 Diskussion och rekommendation utifrån resurserna

Resurserna har till uppgift att säkerställa att aktiviteterna genomförs. Utifrån samtal med projektledningen och det uppföljande styrgruppsmötet är följande att rekommendationer att ta i beaktande:

- ***Brobyggarna ska arbeta med bestämda parametrar***

Det fördes diskussion om vilka de bestämda parametrarna ska vara och bl.a. kom det fram vikten av att arbeta fram mätbara mål, hur ungdomen förvaltar sin fritid och behovet av att etablera

mötesplatser. Några konkreta förslag var bl.a. att se hur de kommande insatserna resulterar i hur många ungdomar som har ökat sin delaktighet i föreningslivet. Den externa utvärderaren föreslår därför att dessa parametrar tydligt definieras av styrgruppen då det skulle underlätta för fortsatta insatser för att ta fram lämpliga metoder för utvärderingsinsatser.

- **Samverkanspartners Ekeby IF, TianDao och Bjuvstorps IF roll i projektet**

Frågan kom upp för diskussion och flera tankar och idéer lyftes fram. Föreningslivets önskan är att projektet ska bidra till att de får fler personer som engagerar sig i kommunens föreningar, vilket också ligger i linje med en av de önskvärda effekterna. Stöd önskas till att få hjälp med att engagera flera personer med utländsk härkomst. Extern utvärderare föreslår att samverkanspartners roll tydligt definieras för att dels säkerställa att kartläggningen behandlar frågeställningen och dels för att också sådana aktiviteter som möjliggör att deras önskemål tas i beaktande kommer att bli aktuella. Föreningarna kan i sin tur bidra med att stötta ungdomar som är intresserade av att bilda förening om vad den innebär att ha förning, dess möjligheter och skyldigheter.

2.3 Aktiviteter

Projektets resurser har till uppgift att säkerställa att de tilltänkta aktiviteterna genomförs. Utifrån ansökan och de hitintills genomförda månaderna i projektet har följande aktiviteter kunnat fastställas att projektet ska innehålla:

Aktivitet	Kort beskrivning
Aktiviteter riktade till målgruppen	Utifrån resultatet av kartläggningen som ska leda fram till önskvärda effekter
Gränsöverskridande aktiviteter/Samverkan	Mellan förvaltningar, enheter, föreningar i Bjuv i syfte att finna samarbetsmöjligheter
Jämställdhet & Tillgänglighet	Ska belysas i aktiviteterna för att undvika att t.ex. workshops endas riktas till ett av könen
Kartläggning/Undersökning	Med stöd av brobyggare som kartlägger vilka behov/ ungdomarna har. Även kartläggning av kompetens hos intressenter/deltagande aktörer. För att få förståelse för situationen och för att analysera fram vilka aktiviteter som är aktuella.
Strategisk påverkan	Via sociala medier, till kommunens invånare, föräldramöte etc.
Uppföljning/Utvärdering	Hur projektet utvecklas - genom enkäter och intervjuer

Utbildning: Interkultur	För intressenter/deltagande aktörer för att få kompetens om andra kulturer och förhållningssätt
Workshops/Gruppverksamhet	För ungdomarna och dessas föräldrar – I kartläggningssyfte ”Kvinnoresurs”

2.3.1 Diskussion och rekommendation utifrån aktiviteterna

Aktiviteterna genomförs med syftet att önskvärda effekter uppnås. Utifrån samtal med projektledningen och det uppföljande styrgruppsmötet är följande att rekommendationer att ta i beaktande:

- ***Projektet ska innehålla ett gränsöverskridande arbete mellan förvaltningar, enheter och föreningar i Bjuvs kommun.***

Frågan som lyftes upp för diskussion var att förtydliga vad det skulle innebära och dess koppling till önskvärda effekter. I nuläget var det svårt att fastställa mer än att det skulle öppna upp för att finna samarbetsmöjligheter. Förslaget är därför att denna punkt lyfts upp för diskussion vid nästkommande tillfällen och t.ex. ta fram förslag på aktiviteter som ligger i linje med ett gränsöverskridande samarbete med syftet att nå önskvärda effekter och därefter målsättningarna.

- ***Projektets aktiviteter kontra effekter***

Utvärderaren förslår att vederbörande deltar i summering av kartläggningsprocessen aktiviteter när det väl blir aktuellt för att därigenom ställa frågor kring hur de eventuella insatserna resulterar i att önskvärda effekter kommer att uppnås.

2.4 Effekter

Genom att aktiviteterna genomförs ska projektet mynna ut i följande effekter. Effekterna kategoriseras efter nivå; individ-, kommun- och regionnivå. Nedan beskrivs dessa:

Individ	Kommun	Region
Intressenter, personal får tydligare vetskap om interkultur och ungdomars behov	Ökad integration mellan ungdomar med olika härkomst	Ökad förståelse/insikt i ungdomars behov/önskemål som sedan kan delges regionalt i strategiskt påverkanssyfte
Ungdomar som upplever att de blir sedda och att deras åsikter tas	Ett engagerat nätverk bestående av föräldrar/vuxna inom föreningslivet	

i beaktande - Stärkt egenmakt	som arbetar med integrationsfrågor	
Ungdomar som upplever att de bidrar till att forma samhället - Stärkt egenmakt	Ett ungdomsråd som agerar som brobyggare för framtida generationer	
Ungdomar som brobyggare och därmed får en ökad känsla av egenmakt (ungdomsfullmäktige)	Ökat utbud av aktiviteter riktade till ungdomar, baserat på deras behov	
	Implementering av brobyggare inom ordinarie verksamhet	

2.4.1 Diskussion och rekommendation utifrån effekterna

Under styrgruppsmötet lyftes frågan om det fanns ytterligare effekter som var önskvärda att uppnå, men också ifall nuvarande låg i linje med vad de önskade att projektet skulle uppnå. Det framfördes att det är styrgruppens ansvar att säkerställa strävan för att dessa effekter uppnås. I nuläget fanns det inte några övriga effekter att lyfta fram utan extern utvärderare vill istället föra fram vikten av att hela tiden ha önskvärda effekter i åtanke i utformandet av de kommande aktiviteterna. Detta för att undvika att aktiviteter påbörjas som inte ligger i linje med önskvärt resultat.

3 I nuläget fastställda utvärderingsinsatser

En lärande utvärderingsansats kan innebära att det sker förändringar över projektiden vad gäller utvärderingsinsatser. Det centrala är att upprätthålla en tät dialog med projektledningen om hur projektet utvecklas. Över tiden kan nya intressanta infallsvinklar för utvärdering bli aktuella.

I nuläget är följande utvärderingsinsatser fastställda:

- **Utvärdering i form av att fastställa projektets målsättningar och struktur**

Det inkluderar denna rapport och ett uppföljningsmöte med styrgruppen den 14 december för att tydligt förankra och fastslå målsättningar och önskvärda effekter.

- **Utvärdering av kartläggningsprocessen**

Det kommer bl.a. att ske genom diskussion med projektledningen om hur resultatet tas tillvara och hur kartläggningsaktiviteterna kan ge svar på om de kommande aktiviteterna kan uppnå de önskvärda effekterna. Det handlar också om att vara en stödjande funktion i utformningen av de insatser som genomförs.

- **Utvärdering av kommande aktiviteter**

I syfte att involvera projektdeltagare i hög grad samt för att få input på om analyserna utifrån kartläggningsprocessen ligger i linje med önskvärda effekter.

- **Strategisk påverkan**

Det är en insats som är mer på längre sikt men handlar om att utvärderingen ska visa på resultat som kan användas i strategiskt påverkanssyfte, och därmed även kunna uppnå vår önskvärda effekt på regionalnivå.

Vision

Ett öppet och tolerant/respektfullt samhälle där alla individer, oavsett bakgrund, ses som en resurs

Projekt Mål

"Ett förhållningssätt för integration i Bjuv"

- För målgruppen ungdomar 13 – 25 år och deras föräldrar/närstående
- Innehåller strategier för en ökad känsla av tillhörighet i samhället
- Tydliggör rättigheter/skyldigheter som den enskilde individen har i kommunen

RESURSER

- **Brobyggare**
Kartlägga ungdomars, personalen på skola, kommun och fritidsgårdars behov utifrån bestämda parametrar
- **Finansiella medel**
Möjliggör projektiden
- **Följeutvärdering/Lärande utvärdering**
Stötta och "störa" projektledningen och granskar löpande arbetet.
- **Projektgrupp/Projektledning**
Har den drivande rollen i projektet
- **Personalresurser**
Personal från kommunens fritidsgårdar, fältsekreterare – i implementeringssyfte
- **Samverkanspartners**
Ekeby GIF, Bjuvstorps IF och TianDao
- **Styrgrupp/Arbetsgrupp**
Bestående av representanter från kommunens förvaltning/avdelning, samverkanspartners ingår också.
- **Ungdomsråd**
Rådgivande funktion (bildas först efter kartläggningen)

AKTIVITETER

- **Aktiviteter riktade till målgruppen**
Utifrån resultatet av kartläggningen som ska leda fram till önskvärda effekter
- **Gränsöverskridande aktiviteter/Samverkan**
Mellan förvaltningar, enheter, föreningar i Bjuv i syfte att finna samarbetsmöjligheter
- **Jämställdhet & Tillgänglighet**
Ska belysas i aktiviteterna för att undvika att t.ex. workshops endas riktas till ett av könen. Ska utvärderas
- **Kartläggning/Undersökning**
Med stöd av brobyggare som kartlägger vilka behov/ungdomarna har. Även kartläggning av kompetens hos intressenter/deltagande aktörer. För att få förståelse för situationen och för att analysera fram vilka aktiviteter som är aktuella.
- **Strategisk påverkan**
Via sociala medier, till kommunens invånare, föräldramöte etc.
- **Uppföljning/Utvärdering**
Hur projektet utvecklas - genom enkäter och intervjuer
- **Utbildning: Interkultur**
För intressenter/deltagande aktörer för att få kompetens om andra kulturer och förhållningssätt
- **Workshops/Gruppverksamhet**
För ungdomarna och deras föräldrar – i kartläggningssyfte "Kvinnoresurs"

EFFEKTER

- Intressenter, personal får tydligare vetskap om interkultur och ungdomars behov
 - Ungdomar som upplever att de blir sedda och att deras åsikter tas i beaktande - Stärkt egenmakt
 - Ungdomar som upplever att de bidrar till att forma samhället - Stärkt egenmakt
 - Ungdomar som brobyggare och därmed får en ökad känsla av egenmakt (ungdomsfullmäktige)
- Ökad integration mellan ungdomar från olika bakgrunder
 - Ett engagerat nätverk bestående av föräldrar/vuxna inom föreningslivet som arbetar med integrationsfrågor
 - Ett ungdomsråd som agerar som brobyggare för framtida generationer
 - Ökat utbud av aktiviteter riktade till ungdomar
 - Implementering av brobyggare inom ordinarie verksamhet
- Ökad förståelse/insikt i ungdomar behov/önskemål som sedan kan delges regionalt i strategiskt påverkanssyfte

Hjälp oss att bli ännu bättre – Utvärderingsenkät (Utbildning)

Den utbildning du precis har avslutat är en del av ett 2-årigt projekt som heter Ungdomsintegration. Det drivs och ägs av Bjuvs kommun med målsättningen att ta fram en modell, ett förhållningssätt som innebär att ungdomar mellan 13 – 25 år ska uppleva sig behövda och som en del av samhället/kommunen. Ni kan läsa mer om projektet på: www.ungdomsintegration.se

Vi skulle uppskatta om du kunde besvara följande fem påståenden kring den utbildning som du precis avslutade. Tack på förhand!

Grundläggande indata – Projektindikatorer

Jag tillhör gruppen:	☐ Ungdom 13-16 år	☐ Ungdom 17-25 år	☐ Förälder
	☐ Skolpersonal	☐ Fritidsgårdspersonal	☐ Föreningslivsrepresentant
Kön:	☐ Man	☐ Kvinna	
Grundläggande/Formell utbildning:	☐ Grundskola	☐ Gymnasium	☐ Högskola/Universitet
	☐ Annan/Utländsk motsvarande utbildning (grundskola/gymnasium)		

Beskrivning

Gradera hur du har upplevt utbildningsdagen genom att kryssa i den 6-gradiga skalan. Längst till vänster instämmer du inte alls medan längst till höger instämmer du helt och hållet till påståendet. Motivering är frivilligt.

Undervisning/Innehåll

1. Jag tycker att utbildningen har varit givande och innehållsrik

Stämmer inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Stämmer mycket bra
--------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	--------------------

2. Utbildningens innehåll har varit väl anpassat utifrån mina egen arbetssituation

Stämmer inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Stämmer mycket bra
--------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	--------------------

3. Metoden (t.ex. föreläsning, grupparbete, diskussioner etc.) har varit bra och väl avvägda.

Stämmer inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Stämmer mycket bra
--------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	--------------------

Engagemang och kunskap hos handledarna/kursledarna

1. Handledaren/na var kompetent/a inom sitt ämne.

Stämmer inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Stämmer mycket bra
--------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	--------------------

2. Handledaren/na var bra på att lära ut dvs. förmedlandet av information (pedagogiskt)

Stämmer inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Stämmer mycket bra
--------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	--------------------

3. Handledaren/na var engagerade och hade ett gott bemötande

Stämmer inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Stämmer mycket bra
--------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	--------------------

Arbetsmiljö

1. Jag fick tydlig information inför utbildningen, om dess innehåll, när det började (schema, lokal, ev. tillgänglighetsbehov etc.)

Stämmer inte

☐	☐	☐	☐	☐	☐
-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Stämmer mycket bra

2. Stämningen/atmosfären bland deltagarna har varit god/"högt i tak" känsla.

Stämmer inte

☐	☐	☐	☐	☐	☐
-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Stämmer mycket bra

3. Utbildningens längd har varit väl avvägt.

Stämmer inte

☐	☐	☐	☐	☐	☐
-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Stämmer mycket bra

Helhetsbedömning

1. Jag är övergripande nöjd med utbildningens innehåll, metod etc. utifrån mina förväntningar.

Stämmer inte

☐	☐	☐	☐	☐	☐
-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Stämmer mycket bra

2. Jag anser att jag har nytta av utbildningen och att jag kommer att kunna omsätta det jag lärt mig till min ordinarie situation (arbetssituation m.m.).

Stämmer inte

☐	☐	☐	☐	☐	☐
-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Stämmer mycket bra

3. Som helhet vill jag ge utbildning följande omdöme

0 % nöjd

☐	☐	☐	☐	☐	☐
-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

100 % nöjd

Övriga kommentarer:

Förslag på förändringar, positiva erfarenheter, något att tillägga m.m.

Hjälp oss att bli ännu bättre – Uppföljning och utvärderingsenkät vid aktiviteter

Den aktivitet du precis har avslutat är en del av ett 2-årigt projekt som heter Ungdomsintegration. Det är ett projekt i Bjuvs kommun som har som målsättning att ta fram en modell, ett förhållningssätt som innebär att ungdomar mellan 13 – 25 år ska uppleva sig behövda och som en del av samhället/kommunen. Ni kan läsa mer om projektet på: www.ungdomsintegration.se

Vi skulle uppskatta om du kunde besvara följande fem påståenden kring den aktivitet som du precis avslutade. Tack på förhand!

Grundläggande indata – Projektindikatorer

Målgrupp:	☐ 13-16 år	☐ 17-25 år
	☐ Föreningsrepresentant	☐ Förälder
	☐ Fritidsgårdspersonal	☐ Skolpersonal
Kön:	☐ Man	☐ Kvinna
Grundläggande utbildning:	☐ Grundskola	☐ Gymnasiekompetens
	☐ Annan/Utländsk motsvarande utbildning (grundskola/gymnasium)	

Jag tycker att aktiviteten har varit givande och innehållsrik

Stämmer inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Stämmer mycket bra
--------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	--------------------

Jag tycker att aktiviteten har speglat mina intressen dvs. legat i linje med var jag är intresserad av.

Stämmer inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Stämmer mycket bra
--------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	--------------------

Aktivitetens upplägg/utformning (t.ex. grupparbete, praktiska insatser etc.) har varit bra

Stämmer inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Stämmer mycket bra
--------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	--------------------

Handledarna har varit engagerade och kunniga inom området/aktiviteten

Stämmer inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Stämmer mycket bra
--------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	--------------------

Som helhet vill jag ge aktiviteten följande omdöme

0 % nöjd (inte alls nöjd)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	100 % nöjd (supernöjd)
---------------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	------------------------

Övriga kommentarer:

Till styrgruppen – Förslag på utformning av aktiviteter

Lathund för aktiviteter

Ungdomsintegrations styrgrupp efterfrågar en lathund för vad som är viktigt att tänka på när det gäller planering och genomförande av aktiviteter för nyanlända ungdomar och andra ungdomar.

Som bakgrund till lathunden bör man belysa det faktum att nyanlända ungdomar har större utmaningar och andra förutsättningar för att medverka i av kommunen anordnade aktiviteter. Den största utmaningen är språket och förmågan att tillgodose sig relevant information. Det finns även andra svårigheter och skillnader mellan nyanlända ungdomar och de ungdomar som är födda eller som har bott i Sverige sedan tidig ålder, så som utbildningsnivå och ekonomiska förutsättningar. Dock vill projektet poängtera att ungdomar överlag (oavsett härkomst och tid i landet) är en heterogen grupp, som i många avseenden inte delar mer med varandra än just benämningen ”ungdomar” och deras ålder (tonåren). Med andra ord, oavsett vilken målgrupp man som verksamhet har i åtanke när man utformar en viss aktivitet, bör man bära med sig just det perspektivet att ungdomar, oavsett kön, klass eller bakgrund, kan skilja sig stort när det kommer till vad man tycker om att göra på sin fritid. Därför krävs en god förkunskap om just de enskilda individerna som man avser nå med sin aktivitet, för att få den högsta träffsäkerheten.

Med detta i åtanke kan ni se lathunden som bilaga 1.

Utformning av övriga aktiviteter

Projektets styrgrupp efterfrågar tydliga förslag på hur en rad olika prövade aktiviteter och organisationer ska utformas efter projekttidens slut. Förslagen ligger på olika nivåer, dels som primärt förebyggande arbete (universella insatser/samhällsnivå), som sekundärt förebyggande arbete (selektiva insatser/gruppnivå) och som tertiärt förebyggande arbete (indikerande insatser/individnivå).

Nedan följer förslagen i kort punktform sorterat efter nivå på insats.

- *Primärt förebyggande arbete:* Tillsättning av ny tjänst/tjänster på SU-enheten som ansvarar för fritidslivet i kommunen.
- *Primärt förebyggande arbete:* Skapande av en arbetsgrupp ”Rådet för ungdomars ökade delaktighet” bestående av kommunanställda, föreningsrepresentanter och ungdomar.
- *Sekundärt förebyggande arbete:* Skapandet av 7 gårds/ungdomsråd; tre på respektive fritidsgård, ett på biblioteket, ett på ÖVC med fältarbetarna, ett på Futurum i IM-klass

och ett i BFSO. Gruppverksamhet för vuxna med syfte att ge nyanlända både känna och att ha faktisk möjlighet till delaktighet. Föreningsskola med generell föreningskunskap.

- *Tertiärt förebyggande arbete:* Detta ser vi utvecklas indirekt genom att man som ansvarig ledare för respektive gårdsråd snappar upp enskilda individer och arbetar mer individuellt med dessa eller lotsar de vidare till rätt instans så som ÖVC eller socialtjänsten. Föreningsskola med individuell matchning.

Nedanför kan ni läsa projektets förslag i utförlig form under respektive rubrik.

”Coaching för föreningar och Föreningsskola i ett”

Projektets förslag för en efterlevnad av de två aktiviteter som projektet kallat Coaching för föreningar och Föreningsskola är att dessa slås ihop och anordnas/drivs utav en huvudman. Projektgruppen anser att den huvudman bör vara kommunen, då många risker finns med att lägga ett sådant ansvar på ideella krafter, så som att brist av tid och resurser är större samt att risken för att ansvarande personer byts ut är större.

Kommunen bör därmed avsätta resurser för att en tjänst med huvudansvar för förenings –och fritidslivet ska finnas i kommunen (en kontaktperson för föreningar). Denna person/personer ska ha som huvuduppgifter att 1) hålla regelbunden kontakt med föreningslivet och övriga fritidsaktiviteter i kommunen, så som att medverka på BFSO:s styrelsemöten, 2) att ansvara för uppdatering av förenings- och fritidsinformation, 3) driva föreningsskolan med BFSO, genom att regelbundet besöka skolklasser och ha föreläsningar i ämnet, 4) finnas som en kontaktperson och resurs i kommunen för föreningar samt 5) finnas som en kontaktperson och resurs i kommunen för nystartade föreningar som behöver information om lokaler, föreningsbidrag m.m.

Tjänsten bör organisatoriskt ligga under enheten för Samhällsutveckling och den anställda bör ha regelbunden kontakt med kommunikatören i kommunen och den som ansvarar för utbetalning av föreningsbidrag och bokning av lokaler (alternativt att även detta inkorporeras i tjänsten). Som en sammanfattning kan man säga att projektgruppen ser ett behov utav att allt ifrån informationsspridning, samarbete med föreningslivet och coachning för föreningar bör *samordnas till en alt. två tjänster.*

BFSO ska därmed endast fungera som ett bollplank gentemot kommunen och som en extra resurs vid behov. Skulle ett fullt utarbetat samarbete uppstå, där BFSO tillsammans med kontaktpersonen i kommunen anordnar och utför aktiviteter så är det ett väldigt stort framsteg som kan leda till många goda synergieffekter. Dock vågar projektet inte utgå ifrån att detta kommer att ske och vill därför via förslaget om att tillsätta en ny tjänst med fokus på fritidsaktiviteter, säkra kommunens arbete mot föreningslivet.

Förslag på innehåll och genomförande, se bilaga 2

Ungdomsrådet

Ungdomsrådet har till dagens datum ändrat form två gånger. Vid första försöket skulle gruppen vara en stabil grupp som skulle erbjudas kunskap inom en rad områden av projektets ungdomssamordnare, värvas till föreningslivet om de stod utanför det och utbildas till ambassadörer i kommunen för att locka fler ungdomar till föreningslivet. Resultatet av försök ett har varit tvetydigt. Å ena sidan har man lyckats så tillvida att ett tjugotal ungdomar har direkt eller indirekt tack vare rådet, blivit medlemmar i en förening i kommunen. Å andra sidan har man misslyckats med uppdraget då rådet inte varit en stor stabil grupp ungdomar som följts åt under månaderna.

Under andra försöket har Ungdomsrådet blivit en testgrupp för Ung Vision 2020, där ungdomarna fått göra vars en egen kortfilm om sig själva. Syftet med detta är att använda digitala medier för att öka medborgardialogen i kommunen. Utvärdering av detta kommer att ske under november månad.

Hur ungdomsrådet fram över ska se ut, beror på vilket syfte man har med rådet. Ska det vara en organisation eller en organisering för och med ungdomar? Utifrån de resultat projektgruppen har fått, verkar en organisering snarare än en organisation vara mer lämpad för denna målgrupp då individer ofta kan komma att bytas ut. Därför är det viktigt att det finns en struktur som en ordinarie verksamhet ansvarar för, med tydligt mål och mening med organiseringen.

Styrgruppen lyfter biblioteket som förslag på ansvarig verksamhet för att tillkalla möte och att deltagarna kan bestå av ungdomar från fritidsgårdarnas gårdsråd.

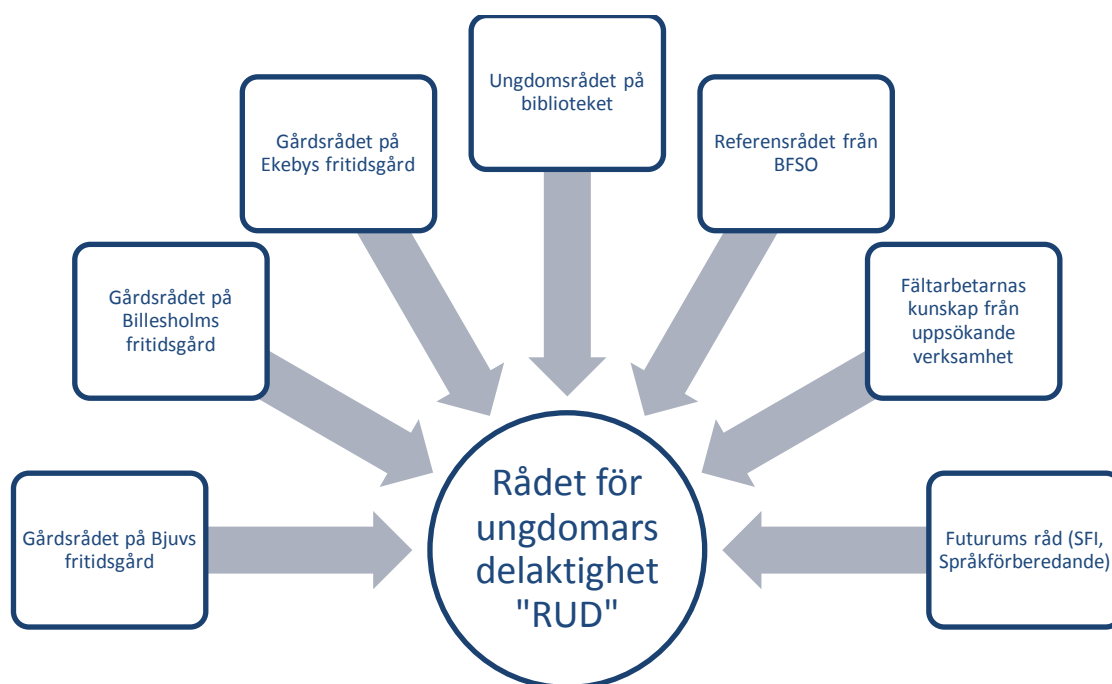
Om vi utgår ifrån att huvudsyftet med den tilltänkta sammanslutningen är att lyfta frågor och ge en "annars tyst grupp" utrymme att påverka sin fritid, alltså öka medborgardialogen och inflytandet så är det i nästa steg viktigt att bestämma vem som ansvarar för vad och exakt vilken grupp individer som är aktuella.

Vi vet utifrån vår kartläggning och utvärdering av Ungdomsrådet, att de ungdomar som regelbundet närvarar på fritidsgårdarna inte är samma ungdomar som regelbundet närvarar i och utanför Bjuvs bibliotek. Att få en grupp ungdomar att förflyttas från fritidsgårdarna till biblioteket och vice versa kan därmed bli problematiskt då det måste bygga på väldigt mycket egenintresse från ungdomarnas sida. Risken med det är att man tappar just de individer som man försökt att nå. Man måste med andra ord möta ungdomarna där de är.

Ett förslag som bygger på det som projektgruppen sett under projekttiden är att Ungdomsrådet snarare blir ett koncept än en enskild grupp. Alltså, det bör finnas flera ungdomsråd i kommunen och varje råd bör behandla de frågor som är intressanta för just den gruppen verksamheten har. Fritidsgårdarnas gårdsråd är just ett sådant exempel på en grupp som träffas på plats och diskuterar för gruppen relevanta frågor, det vill säga vad man vill ha på sin fritidsgård. Biblioteket bör starta sitt eget ungdomsråd för att diskutera och ge ungdomarna inflytande över bibliotekets utformning. BFSO bör ha ett referensråd i framtiden, bestående av ungdomar från de olika föreningarna (detta kan dröja, då organisationen är nystartad).

Fältarbetarna i kommunen bör utforma sitt eget ungdomsråd alt. samla information på plats, och på ett mer uppsökande sätt arbeta med de ungdomar som inte tar sig till fritidsgårdarna och biblioteket. Futurum bör skapa en grupp med ungdomar från SFI och Språkförberedande klassen för att kontinuerligt lyfta frågan kring vad man som nyanländ vill ha på sin fritid och hur man vill få sin information.

Hur samordnas då alla de olika råden i kommunen? Ansvariga ledare för råden i respektive verksamhet bör träffas regelbundet (1 gång/varannan månad minst) och dela erfarenheter från dem olika gård/ungdomsråden samt upparbeta strategier för att skapa större rörlighet mellan verksamheterna. Respektive ledare bör ha minst en ungdom med sig till dessa sammanträden. Rådet som vi kan kalla *"Rådet för ungdomars ökade delaktighet - RUD"* blir på så vis ett "råd" i sig med en blandning av alla de berörda verksamheterna och ungdomar. Ett organisationsschema över detta:

Styrkan i att arbeta på ett sådant sätt som presenteras ovan och inte med endast en grupp ungdomar i kommunen, är att hela arbetet inte havererar om en av de berörda verksamheternas råd inte fungerar. Istället kan man få råd och tips från "RUD" och det blir ett övergripande helhetstänk kring alla ungdomars delaktighet i kommunen.

Gruppaktivitet

Den aktivitet som fick namnet "Kvinnoresurs" och som genomfördes i projektets regi under hösten 2011 bestod både av deltagare som var nyanlända och som bott i Sverige en längre tid. Syftet med denna gruppaktivitet var språkträning och att deltagarna skulle känna en ökad delaktighet. Detta är syftet även med det omarbetade förslaget på gruppverksamhet för nyanlända individer.

Projektgruppens uppdrag var att utforma ett förslag på gruppaktivitet för kvinnor och män. Det finns säkert fördelar med denna uppdelning, men tanken om detta bygger nog till stor del på en föreställning om att kvinnor skulle vara förhindrade att diskutera vissa frågor om det finns män med i gruppen. Detta har diskuterats i projektgruppen och vårt ställningstagande är att denna föreställning inte är generell för alla kvinnor. Framförallt ligger skillnaderna på individuell nivå, oavsett kön. Det kan vara kopplat till religion och gälla individer som är starkt religiösa, oavsett religion. Det kan också tänkas gälla individer som kommer från väldigt könssegregerade sammanhang. Det är ingen självklarhet att det blir ett öppet och tillåtande klimat i en grupp med bara kvinnor eller män. I Bjuvs kommun skulle en kvinno- eller mans grupp deltagare komma från flera olika sammanhang, och på så vis skulle också ämnena som upplevs som svåra att diskutera, variera.

Däremot är det viktigt för gruppledaren att vara öppen för att ta emot individuella frågor som kan komma upp. Det bör finnas utrymme för att boka enskilt möte vid behov eller kunna lotsa personen vidare till rätt instans, där personen kan få svar. Om det visar sig att flera individer har samma typ av behov, bör det finnas möjlighet att skapa en grupp utifrån detta. Det vill säga att det styrande för gruppaktivitetens innehåll är behovet hos individen och inte kopplat till tid i landet eller socioekonomisk tillhörighet.

Det är också viktigt att diskutera syftet med aktiviteten. Det förslag som presenteras nedan har syftet delaktighet åt alla. Den typen av information är viktig för både kvinnor och män. Målgruppen för gruppaktiviteten är i huvudsak nyanlända individer men gruppen ska vara öppen även för andra invånare som har ett behov av att veta mer om rättigheter och skyldigheter i svenska samhället. Detta innebär att det kan vara vem som helst, oavsett etnisk tillhörighet och tid i Sverige.

Syftet/målet med aktiviteten ska vara att alla invånare ska ha både **faktisk** möjlighet till delaktighet och att **känna** sig delaktiga. Det vill säga att det inte räcker med att ge alla invånare information om hur man kan påverka och vara delaktig. Man måste också arbeta med att få invånarna **att känna** att det gäller just dem och vilken betydelse det få om de blir delaktiga. (Sveriges kommuner och Landsting (SKL) har skrivit en rapport som bl a beskriver detta. Rapporten heter *Att främja integration och social sammanhållning*, (SKL 2012).)

Hur ska deltagarna nå målet? Vad en individ behöver för att få en faktisk möjlighet att vara delaktig samt känna sig delaktig finns lika många svar på som det finns individer. Vi tror att det är viktigt att vara flexibel och lyhörd inför varje ny grupp som startas. Innehållet ska bygga på vilket behov som finns i aktuell grupp. Generellt kan vi utgå från att ämne som

påverkar individers möjligheter till delaktighet kan vara, *demokratiprocess, skola, socialsammanhållning, välfärdsystem och jämställdhet/jämlikhet.*

Det bör nämnas att de flesta nyanlända individer mellan 20-65 år (som har uppehållstillstånd som flykting, kvotflykting, skyddsbehövande eller är anhörig till någon av dessa) som bedöms ha arbetsförmåga erbjuds Samhällsorientering, där dessa ämnen ingår. Gruppaktiviteten är ett komplement till detta, med möjlighet till förtydligande, fördjupning och framför allt ta ner informationen på lokal nivå, hur ser det ut i Bjuv?

Exempel på frågor som kan belysas inom ämnena är:

- *Demokratiprocessen:* Vilka är valda till att styra i Bjuv? Var sitter de? Hur ska de få reda på vad jag vill och tänker?
- *Skola:* Vilka möjligheter har du som förälder att påverka dina barns skola? Är informationen som kommer ut från skolan tillgänglig för dig? Vilka förväntningar har skolan på dig som förälder?
- *Social samhörighet:* Var kan jag hitta detta, förutom med min familj? Hur fungerar föreningslivet och vad förväntas av mig om jag blir medlem i en förening? Vad krävs för att starta en egen förening eller studiecirkel om det som jag är intresserad av saknas på orten?
- *Välfärdsystemet:* Vad har jag rätt till och vad förväntas av mig? På vilket sätt påverkar det mig om jag inte får ett arbete?
- *Jämställdhet/jämlikhet:* Vad är normen i samhället och hur ska jag förhålla mig till detta?

Ämnena kan upplevas som tunga och omfattande, men som nämnts tidigare är en viktig faktor att informationen anpassas efter deltagarna. Om det finns stora skillnader i svenska språket, kan det vara bättre att dela upp i mindre grupper. Inläring kan ske på flera olika sätt. T. ex kan gruppen göra studiebesök eller bjuda in sakkunniga personer, vilket kan göra det mer levande. I vissa grupper kan det vara bra att varva informationen med praktiska göromål som t. ex handarbete eller laga mat.

Det är viktigt att betona att denna gruppaktivitet inte ska bli en grupp som löper på obestämd tid. Cirka 10 gånger per termin kan vara lämpligt. Om en grupp deltagarna vill fortsätta att träffas och har hittat ett gemensamt intresse, ska grupplederen vara behjälplig med att starta upp t.ex. en ny studiecirkel eller hänvisa till en förening. För att det ska bli en naturlig koppling för deltagarna att starta nya grupper eller studiecirkelar ser vi fördelar med att ett studieförbund är med och arrangerar. Detta kan innebära en kostnad för kommunen, då studieförbundets cirkelledare är avlönade. Förutom en ledare från ett studieförbund, bör gruppen även ledas av en person som har anställning i kommunen. Vi tror att det finns vinster med att en av ledarna har anknytning till kommunen.

Vilken kommunal verksamhet ska vara ansvarig för denna gruppverksamhet? Under hösten 2012 har biblioteket startat upp gruppaktivitet i form av Stickcafé och Språkcafé, vilket personalen beskriver som en lyckad satsning. Vårt förslag är att biblioteket blir ansvarig även

för denna gruppverksamhet. Biblioteket är en neutral plats som bygger på frivillighet, till skillnad från socialtjänst eller SFI utbildning där deltagande oftast är ett krav.

Förarbetet och marknadsföringen är en viktig del. Information om gruppaktiviteten måste ske muntligt samt översättas till de vanligaste språken. Spridning av gruppaktiviteten kan ske via SFI, familjecentral, arbetsförmedling, socialtjänst, sjukvård och BVC. Marknadsföringen måste innehålla information om vad deltagarna kan "tjäna" på att vara med. En idé som Kamla Hassos, från ABF i Landskrona delade med sig av var att bjuda in till "öppet hus" första gången, då man kan komma tillsammans med sin familj och träffa ledarna.

Bilaga 1:

Lathund vid anordning av aktiviteter för (nyanlända) ungdomar

1. Informationsinsamling:

Ta reda på vad vill just de ungdomarna som man har i åtanke vill ha.

För att kunna göra detta organiserat och löpande behöver man ha utformat strukturer och rutiner för det. "RUD" är en sådan struktur/plattform som bör vara ansvarig för informationsinsamlingen och medborgardialogen gentemot ungdomarna.

Vilka är ungdomarna som man vill engagera i aktiviteten? Ålder? Kön? Alla?

2. Nätverkande:

Börja nätverka och fundera kring: Är aktiviteten möjlig att genomföra utifrån befintliga resurser? Kan vi skapa fler resurser? Och hur använder vi resurserna för att aktiviteten ska bli så inkluderande som möjligt (det vill säga, kostnadsfri alt. låg kostnad).

Gör en inventering kring resurserna i den egna verksamheten och i samarbetande verksamheter samt BFSO och föreningslivet. Boka in nätverkande möten med varandra för att inventera och se vilka samarbetsmöjligheter där finns. Aktiviteterna bör vara så billiga som möjligt, helst gratis. *Utgå inte ifrån att ungdomarna har föräldrar som har råd och/eller är villiga att betala för fritidsaktiviteter.*

3. Uppläggningsplanering:

Vilket upplägg ska aktiviteten ha?

Hur ofta ska man träffa ungdomarna? Vem ska hålla i aktiviteten? Vad är syftet och målet med aktiviteten? Hur utvärderar vi resultatet av aktiviteten?

4. Marknadsföring:

Fundera kring och börja planera marknadsföringen av aktiviteten.

För att nå ungdomar så bör man fundera kring hur man ska marknadsföra aktiviteten och på vilka ställen. Att använda sig utav sociala medier så som Facebook är ett instrument för att nå en bred publik. Att sätta in en annons i tidningen är ett annat.

Fundera kring vart ungdomarna som ni vill nå rör sig? Är det i skolan som de är mestadels av sin tid, på biblioteket, på fritidsgårdarna? *Gör affischer och sätt upp.*

Fundera kring tillgängligheten för nyanlända ungdomar och ungdomar med läs och skrivsvårigheter. Är informationen om vad aktiviteten innebär, tid och datum samt plats, beskrivet på lättläst svenska? Finns det möjlighet att få texten översatt till fler språk? Att ha en version översatt på engelska är det minsta man kan göra.

Berätta om aktiviteten för så många ungdomar som möjligt i mötet med dem.

5. Genomförande:

Genomförandefasen av aktiviteten kräver rätt lokal och rätt personal.

I genomförande fasen precis som i alla genomförande faser så gäller det att man är väl förberedd och vet vad som är syftet och tanken med sin aktivitet. Det är viktigt att personal med rätt kompetens är på plats och att det är tydlig arbetsuppdelning, det vill säga vem som är ansvarig och vem som gör vad.

6. Utvärdering:

Utförandet av ett utvärderingssystem är viktigt att ha från början.

Det är väldigt viktigt att utvärdera sin aktivitet för att veta om det har gett rätt genomslag och om man har uppnått målet och syftet som man haft med sin aktivitet. Utvärderingen bör ske systematiskt, vilket innebär att man bör ha en standardiserad enkät (eller annat system) som man använder konsekvent. Detta för att kunna göra jämförelser aktiviteter emellan vid ett senare skede.

Viktigt att tänka på där är att frågorna man ställer är anpassade på så vis att personer som inte har svenska som modersmål eller som har läs och skrivsvårigheter, kan begripa frågan. Man bör i så hög uträckning som möjligt undvika metaforer, uttryck eller ord som kan ha mer än en betydelse.

Bilaga 2:

Förslag på innehåll och genomförande

Föreningsskola och föreningscoachning – förenad insats för ökad delaktighet och sysselsättning.

Bästa resultat uppnås genom samtliga applicerade åtgärder men de kan även utföras självständigt.

Aktivitet	Innehåll	Längd
Utbildning för lärare	Varför är det viktigt att prata om föreningar?	2 tim
Ice-breaker	En workshop som stimulerar kommunikation i gruppen och lättsam stämning, tillitskapande genom opretentiöshet	1 – 2 timmar
Föreläsning 1	Allmän information om föreningslivet och ett exempel av en positiv utvecklig utifrån föreningsengagemang. För en hel grupp	1 – 2 timmar
Föreläsning/ coachning 2 (steg 2a)	Information om praktiska förutsättningar och rutiner för uppstart av föreningen. För en mindre grupp av de intresserade som har tid men inte känner för att ansluta sig till någon förening.	2 timmar
Coachning/ Föreläsning 2 (steg 2b)	Information om olika föreningar som redan finns i kommunen som motsvarar de intresserades förfrågan. För en liten grupp som kan tänka sig att ansluta sig till någon	2 timmar

	förening.	
Praktik	Deltagande i en vald föreningsaktivitet/ordinarie eller styrelseverksamhet.	4-6 timmar
Coachning	Kan vara fördelat i några möten: personligt möte med en grupp som vill starta en förening, hjälp med uppstart och registrering.	5-10 timmar
Mentorskap	Ett nätverk av mentorer som består av privata och tjänstepersoner, medlemmar/aktiva i någon förening, som skulle kunnat ägna någon tid åt handledning av en nykomling till fritids- och föreningslivet. Deltagare (mentorer) skulle kunnat träffas ett par gånger per år för att diskutera relevanta ärenden med varandra, samt minst 5 gånger med sina "adepter" – beroende på hur länge samverkan sker.	
Coachning för en nystartad förening	Information om finansieringskällor och andra resurser, utvecklingsmöjligheter och visioner som kan vara till nytta.	3-4 timmar
Coachning för en förening vare sig nystartad eller etablerad	Genomförande av ett pilotprojekt. Syftet är att stärka självförtroende och avdramatisera administration av en aktivitet	2-40 timmar
Sammanlagd: 8 steg		20 - 68 timmar

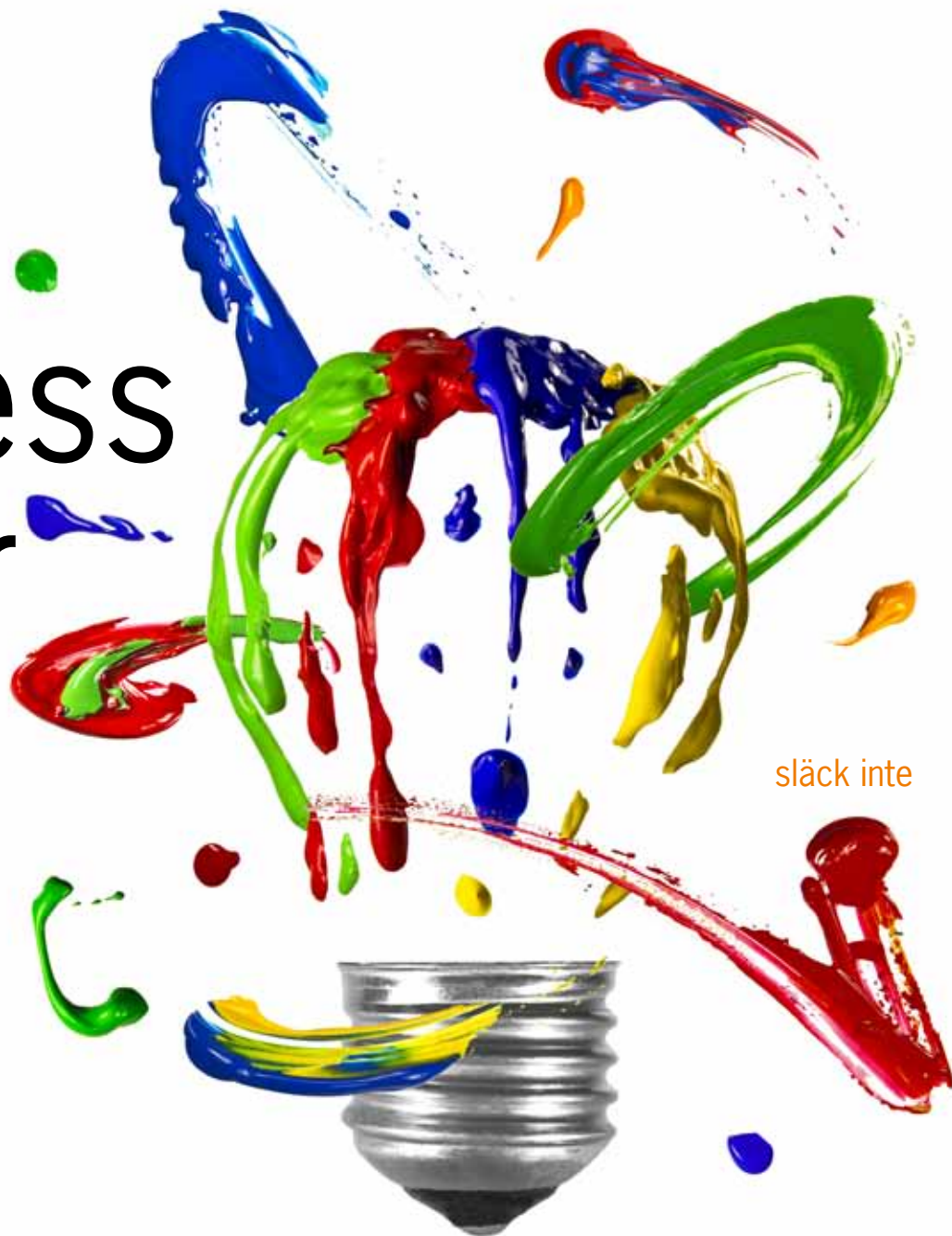
Anteckningar: Gruppspecifika är endast inledande workshop och föreläsning; resten av aktiviteter går jätte bra och rekommenderas att samköra med deltagare från olika verksamheter.

Potentiella samarbetspartner Grundskola, Futurum, AME, fritidsgårdar och familjecentraler (förutom en föreningsrepresentant på kommunen och föreningar/BFSO) som förväntas att erbjuda ett visst antal timmar inom sin ordinarie verksamhet för föreningsskolans aktiviteter.

Planerat resultat: Antal omfattade personer beror på omfattning av implementering samt involverade enheter. Erfarenhet av praktik hos en ideell organisation kan ses som positiv vid CV sammanställning.

Planerat utfall: Föreningsliv återfår sin betydelse för folkintegration, fritidsengagemang får mer strukturerat ingång, det skapas en tradition av föreningskunskap och överföring av metoder – något som i dags läge existerar i kaotiska former, oftast beroende på tillfälligheter. Sysselsättning bland ungdomarna och arbetslösa ökar, likadant deras självförtroende och prestationsnivå.

Process pågår

släck inte

förord

Det du nu håller i din hand är en berättelse om våra erfarenheter från projektet Ungdomsintegration. Skriften är tänkt som inspiration för dig som vill arbeta medvetet för att få ett integrerat samhälle, men är också tänkt för dig som bara är nyfiken på våra erfarenheter.

Projektet har genomförts i Bjuvs kommun, som också är ägare till projektet. Bjuv har knappt 15 000 invånare. Kommunen är uppdelad i tre delar: Ekeby, Billesholm och Bjuv som tills för ca 35 år sedan var egna kommuner. Historiskt har Bjuvs kommun varit en gruvort och de flesta invånarna arbetade i eller med koppling till gruvorna. I nutid har Bjuvs kommun förhållandevis låg utbildningsnivå och bland kommunens ungdomar är det inte så många som väljer att läsa vidare på högskola/universitet.

Vi i projektet har arbetat utifrån visionen att alla individer oavsett bakgrund ska ses som en resurs. Vi har haft som mål att påbörja förändringsprocesser på flera olika nivåer i kommunen. Efter två år av hårt och ihärdigt arbete kan vi konstatera att integrationsarbete inte har en början och ett slut. Det är en process som måste pågå ständigt och där vi alla måste vara beredda att omvärdera våra egna normer och tolkningsmönster i kontakten med andra människor.

Under vår resa har vi träffat på engagerade människor som på olika sätt är verksamma i Bjuvs kommun och som vi nu lämnar över stafettpinnen till för att hjälpa till att driva processen vidare. För att projektets vision ska bli verklighet räcker det dock inte med att bara de engagerade människorna deltar, utan här har vi alla samma ansvar.

Susanne Nilsson, projektledare
Bjuv i maj 2013

– Frågan måste upp, varje dag

Det började med en ungdomsmiljon och en önskan från politikerna att ”göra något”. Och slutade i några små steg mot en metod. Som måste omprövas hela tiden.

Något måste göras. Ansåg kommunfullmäktige i Bjuv 2010. I centrum krossades rutor och olika ungdomsgrupper pekades ut som misstänkta. En ungdomsmiljon anslogs och användes bland annat till brobyggare som vistades ute på gatorna för att möta de unga och försöka motverka rotlöshet och vandalisering.

För att följa upp arbetet sökte en arbetsgrupp projektbidrag hos Migrationsverket som avslag. Samma ansökan skickades därefter snabbt till EU:s integrationsfond. Som sent omsider godkände, varpå projektet fick dra igång med kort varsel försommaren 2011.

Visionen var att hitta metoder för hur integrationen kan öka. Just detta att projektet till sist finansierades av Integrationsfonden innebar att den breda målgrupp som fanns från början fick begränsas till nyanlända tredjelandsmedborgare. Projektet skulle följaktligen ”genom en rad olika aktiviteter underlätta för nyanlända ungdomar att känna sig delaktiga i det svenska samhället”.

Projektledningen kom dock snabbt fram till att även infödda Bjuvsungdomar kan uppleva utanförskap. Integrationsfrågorna berör helt enkelt alla unga i Bjuv, oavsett bakgrund.

– Krossade fönsterrutor och en nedbränd utomhusscen är inte problemet i sig. Vi har försökt se orsakerna bakom, förklarar projektledaren Susanne Nilsson.

En bred kartläggning gjordes hösten 2011 bland ungdomar, föreningar och personal vid fritidsgårdar och skola som stärkte den bilden. Kartläggningen visade att ungdom-

arnas största önskan var att hitta mötesplatser, gärna informella. Hälften av dem umgicks huvudsakligen med vänner med samma bakgrund men de flesta ville gärna träffa även ungdomar från andra etniska grupper. I allmänhet visste inte ungdomarna mycket om vad som hände i kommunen eller vad kommunen kunde erbjuda, än mindre vart de skulle vända sig om de hade en egen idé att förverkliga.

Vad gäller de vuxna var föräldrarna en svår fångad grupp och underlaget räckte inte till några tydliga slutsatser. Utfrågningen av personalgrupperna visade däremot att skolans medarbetare gärna ville ha mer utbildning, till exempel om interkulturell kommunikation, medan fritidspersonalen helt saknade en uttalad strategi för att hantera integrationsfrågorna.

Föreningslivet har i projektet setts som en viktig faktor för att stärka delaktigheten och kunna erbjuda aktiviteter som ger bättre förutsättningar till integration. Föreningarna fick å sin sida en chans att genom projektet bredda medlemsbasen. Föreningarnas synpunkter ledde till att en samorganisation för första gången bildades i Bjuv, BFSO, som blir en enad samtalspartner och remissinstans gentemot kommunen.

En viktig insikt från arbetet har varit att det inte finns några färdiga metoder eller verktygslådor för att ”fixa” integrationsproblemen. Om något ska kunna leva vidare krävs det delaktighet från dem som insatserna är avsedda för. Och en beredskap hos alla att ändra sina egna normer.

– Lösryckta aktiviteter fungerar inte. De måste kombi-

neras med insatser på flera nivåer. Viktigast är att försöka rucka på attityderna bland vuxna: Var står du i processen? Hur ser du på integration? Här insåg vi till exempel att skola och fritidsgård inte är på samma nivå. Politikerna måste göra samma resa och jag önskar att fler av dem hade deltagit i våra utbildningar. Vi har haft mycket olika målbilder i början och många diskussioner, säger Susanne Nilsson.

Integration tar tid. Den kommer inte av sig självt efter en temadag på jobbet utan kräver medvetenhet och mål, konstaterar hon och Claes Jansson vid den kommunala förvaltningen Arbete och tillväxt, som tog initiativ till projektet.

– Vi kan inte säga ”nu har vi diskuterat det här i två år”. Frågan måste upp på dagordningen, varje dag, hela tiden.

Den kommunala budgeten i Bjuv är knapp och chanserna små att någon aktivitet som kräver extra resurser skulle kunna bli permanent. Det finns samtidigt hopp framöver. Bibliotekets insatser har fungerat bra. Sommarkvällarna i Tivoliparken, ordnade med anspråkslösa resurser och utifrån ungdomarnas önskemål, blev populära och välbesökta. Basketträningen kanske har chans att överleva. Och enskilda personer som arbetar i förvaltningarna eller har hållit i aktiviteter har påbörjat en egen process.

Kanske också dörren har öppnats för mer samarbete kring andra projekt och constellationer, hoppas Claes Jansson.

– Jag tror nog detta kan leda till nya samarbeten, kanske med andra kommuner? En sak är säker. Nu är lampan tänd. Släck den inte!

Ett öppet & tolerant/respektfullt samhälle där alla ind. oavsett bakgrund ses som en resurs

VISION

Varaktighet, hållbarhet, inkludering

utveckla rutin för
matching av intresse
d kompetens (omvärldsanalys)

JUNI

2013

öka utbud av aktiviteter

↑ förlikhet m. kommun delarna

uppmuntra
möjliga unga initiativ
metod att verkställa
inflytande

modell, metod & arbetssätt
för integration (åtgärder, verktyg, ledning)

arbetssätt/rutin
att ta emot
önskemål & behov
besökarnas
medborgarnas
m/gruppens

öka dialog
mellan kommun
& invånare, aktörer
mellan invånare

info
insamling
analys

tillfällen

målgrupper

Ökad räckvidd
av info spridning

Lättillgänglig
information
Placering & utformning

Ökad kunskap om
marknadsföring

Ökad kunskap om
ekonomihantering
(optimering)

Ökad kunskap om
psykologiska processer

Ökad kunskap om
jämfällighet/jämlikhet

Ökad kunskap om
kultur, fördomar, religion
(betingande..)

konkret
abstrakt

Utbildning
förståelse

Information
kännedom

aktiviteter
Delaktighet

vad?
varför?

Så här gjorde vi

Projektet har pågått under perioden 1 juni 2011 till 30 juni 2013 och är finansierat av Integrationsfonden, ESF-rådet. Integrationsfondens målgrupp är nyanlända tredjelandsmedborgare. Utöver denna målgrupp har vi enligt projektansökan även arbetat med ungdomar med annan bakgrund än tredjeland, föräldrar, skol- och fritidspersonal och föreningslivet.

Ett första steg i arbetet var att kartlägga vilka befintliga resurser, förutsättningar, attityder och behov som fanns hos målgrupperna. Efter ett par månaders kartläggning bearbetade och analyserade vi materialet. Resultatet fungerade därefter som en grund för det kommande arbetet som vi utförde i projektets andra fas – åtgärds- och aktivitetsfasen.

Efter avslutad kartläggning började vi skapa en målbild och mätbara mål kring de områden som projektet skulle arbeta vidare med och skapa åtgärder och aktiviteter inom. De tre huvudsakliga områden där kartläggningen påvisade brister var: Information (för att öka kännedom och tillgänglighet), Utbildning (för att öka förståelse) och Aktiviteter (för att öka delaktigheten).

Vi i Ungdomsintegration har valt att se på integrationsarbetet i enlighet med de elva europeiska grundprinciperna för integration där man beskriver integration under första punkten som

”... en dynamisk dubbelriktad process med ömsesidigt tillmötesgående mellan alla invandrare och invånare i medlemsstaterna”.

Detta har inneburit att vi i så hög utsträckning som

möjligt försökt skapa just sådana dubbelriktade processer när vi planerat och utfört aktiviteter i projektets regi. Vi förde tidigt diskussioner kring integration och hur man lätt kan hamna i ”assimileringsfällan” där man istället pratar om hur en grupp individer (minoritet) ska anpassas till en annan större (majoritet). Vi har arbetat utifrån tanke-sättet att integration inte innebär att ge upp sitt sätt att vara och sin identitetsbild utan snarare att stärka sin rätt att vara precis den som man själv anser sig vara och trots detta kunna delta på samma grunder i samhället som vem som helst. För att kunna öka den sociala sammanhållningen och förståelsen kommuninvånare emellan, menar vi att man måste ha en bredare syn på integration och se processen som ett arbete för ett helt samhälle.

Vi har därmed i huvudsak haft fokus på att vår målgrupp ska kunna tillgodogöra sig information på samma villkor som resten av invånarna i kommunen och delta i av kommunen anordnade aktiviteter, på samma premisser som vem som helst. Utöver det har vi inte försökt ordna speciella aktiviteter utifrån tanken att målgruppen skulle ha säregna intressen. Däremot säger vår erfarenhet att när det gäller information och marknadsföring fungerar det bäst att vända sig direkt till t.ex. SFI (svenska för invandrare) med muntlig information.

Vi har tillsammans med föreningslivet, fritidsgårdarna, biblioteken i kommunen och familjecentralen under projekt-tiden lyckats starta upp och testa många aktiviteter som fått goda resultat enligt våra utvärderingar. Några av dessa vet vi kommer att drivas vidare i kommunal regi, medan andra fortfarande hänger löst.

Exempel på aktiviteter/insatser som projektet utfört eller föreslår:

Augustikvällar i Tivoliparken

För att utöka möjligheten för invånare i Bjuv att mötas anordnade projektet sommaren 2012 tre kvällar med

aktiviteter i en park som ligger centralt i Bjuv. På kvällarna uppträdde ungdomar från orten, musikband och ståupp-komiker. Personal från fritidsgård och bibliotek fanns på plats och projektet stod för korvgrillning. Allt var kostnadsfritt. Även om vår primära målgrupp är nyanlända ungdomar och andra ungdomar, så blev denna aktivitet en mötesplats över generationsgränser och för invånare med olika bakgrund. Augustikvällar i Tivoliparken kommer att drivas vidare av personal från bibliotek och fritidsgård i samarbete med föreningslivet.

BFSO (Bjuvs föreningsars samorganisation)

Samorganisationens huvudsyfte var och är att underlätta ingången i föreningslivet för de mest utsatta, isolerade eller på annat sätt förbisedda grupperna och individerna för att bryta utanförskap samt att öka inkludering på olika nivåer (från socialt på individnivå till samarbete mellan idéburen och offentlig sektor).

Basketträning

Basketträningen startades upp efter att många av de ungdomar projektet kom i kontakt med efterfrågade detta. Vi ville i första hand skapa en aktivitet som skulle locka ungdomar som inte var engagerade i någon fritidsaktivitet sedan tidigare. Vår avsikt är att aktiviteten ska leva vidare efter projektet och planen är att en basketförening ska bildas av nuvarande aktivitetsledare/tränare och deltagande ungdomar.

Musikrummet

Musikrummet på fritidsgården i Bjuv är egentligen en nystart av en aktivitet som funnits tidigare, men under lite andra former. Syftet var återigen att skapa en mötesplats för ungdomar med olika bakgrund genom att erbjuda möjlighet att spela musik tillsammans. Det har också blivit ett sätt att introducera fritidsgården för dem som inte är vana vid eller har varit lockade av att gå dit tidigare.

Drama på SFI

En timme i veckan har nyanlända tredjelandsmedborgare i SFI-undervisningen erbjudits drama i grupp. Syftet var att arbeta med sociala frågor i en konstnärlig form. Med tanke på målgruppen kan dramatimen bidra till att bearbeta upplevelsen av att vara ny i landet. Under drama-lektionerna får eleverna möjlighet att uttrycka sig på andra sätt än bara genom språket. Som ledare har drama-pedagogelever anlitats, vars uppgift är att stötta och ta tillvara deltagarnas vilja att utvecklas i gruppen. Resultatet på individnivå kan bli en känsla av stärkt egenmakt och vilja till delaktighet i samhället. Idén bygger också på att deltagarna själva ska få styra innehållet utifrån sin egen historia och även ges möjlighet att bearbeta känslor och svårigheter som de stött på i hemlandet eller sedan de kom till Sverige.

RUD (rådet för ungdomars ökade delaktighet)

RUD är ett förslag från projektgruppen som i skrivande stund inte ännu är implementerat. RUD skulle innebära att det finns flera ungdomsråd i kommunen, kopplade till olika verksamheter som vänder sig till ungdomar. Varje verksamhet bör ha ett råd som behandlar de frågor som är intressanta för just den gruppens verksamhet. Exempel på verksamheter som bör ha ett ungdomsråd är bibliotek och fritidsgård. De olika ungdomsråden bör samordnas av kommunen genom regelbundna möten där ungdomar från de olika råden och representanter från verksamheterna träffas och lyfter gemensamma frågor.

Ung Vision

En aktivitet med fokus på ökad delaktighet för ungdomar. Ung Vision bygger på Digital storytelling. Syftet är att ta fram en metod som främjar delaktigheten hos ungdomar oavsett bakgrund. Ungdomarna har gjort egna filmer där de presenterar sin vardag och berättar vad de anser

behöver förändras i kommunen i framtiden. Aktiviteten kommer att avslutas med ett dialogmöte mellan inbjudna ungdomar, politiker och tjänstemän för att diskutera innehållet i filmerna.

Föreningsskola

Föreningsskola är en metod som vi ser som framgångsrik när det gäller att ge information till nyanlända tredjelandsmedborgare. De får information om föreningslivet generellt i Sverige och specifikt i Bjuvs kommun. För den som vill ha fördjupad information kan även individuell coachning erbjudas eller information om hur man startar en egen förening. Ur ett hälsofrämjande perspektiv kan inträde i föreningslivet vara en skyddsfaktor genom att generera ökat socialt kapital och en känsla av ökad delaktighet i samhällslivet.

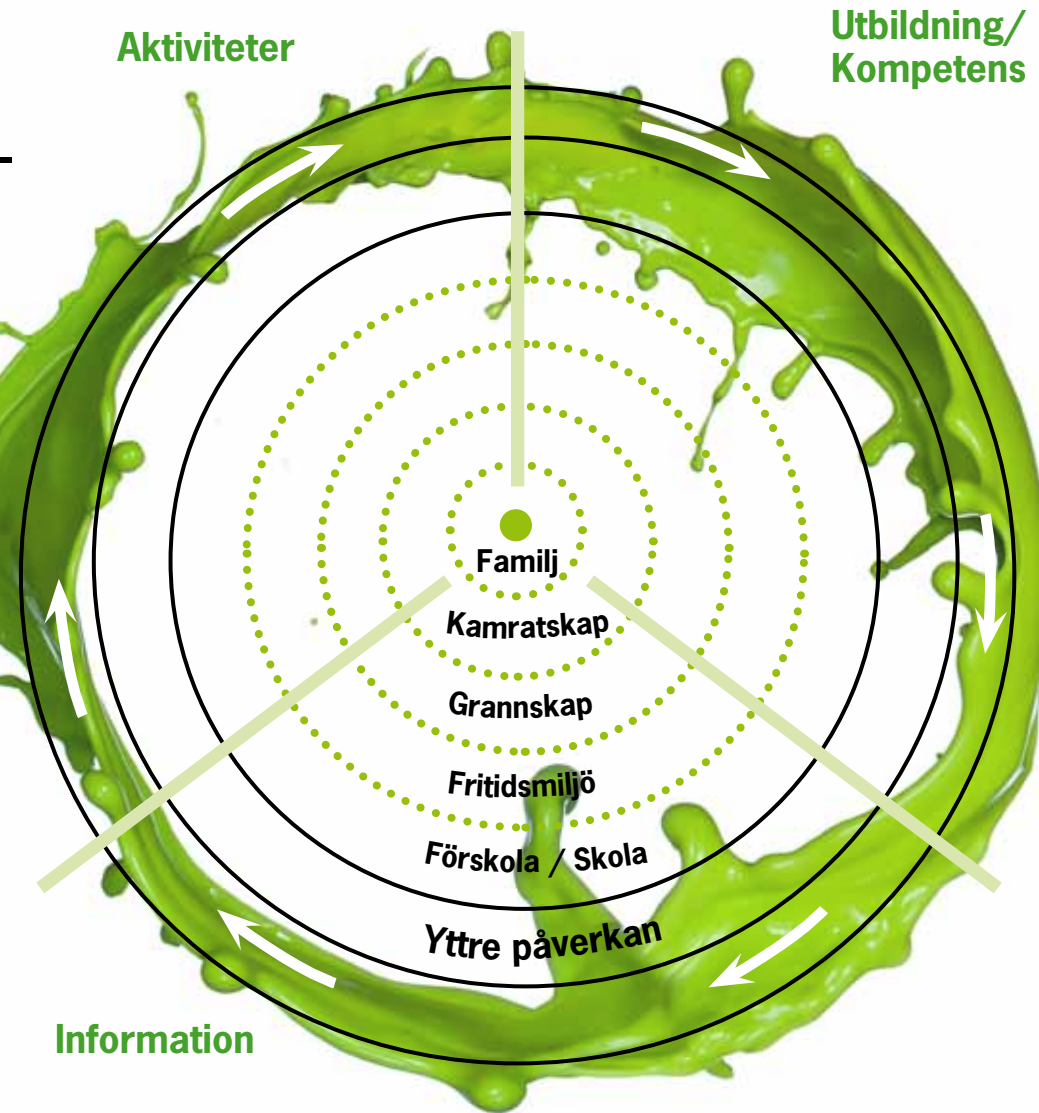
Pilotprojekt

Projektet gick ut med en idéefterlysning till ungdomar, vuxna, föreningar och anställda i Bjuvs kommun. Syftet var att få fler personer delaktiga i fritidslivet, genom att erbjuda tips, råd och kontakter samt i vissa fall ekonomiska resurser för att genomföra en egen idé.

Integrationsprocess

Så här ser ungdomsintegrationsprojektet på integrationsprocessen. I cirkelns mittpunkt finns individen, omringad av olika miljöer som direkt eller indirekt interagerar med honom/henne. Miljöerna markerade med streckade linjer är inte rangordnade avståndsmässigt från individen, vilket betyder att t.ex. fritidsmiljön kan ha lika stor påverkan som familjen.

Med yttre påverkan avses sådant som lokalpolitik och kommunala verksamheter. Integrationsprocessen bör genomsyra alla nivåer i ett samhälle för att fungera. Arbetet bör i huvudsak ske på alla nivåer inom tre områden: Aktiviteter, Utbildningar/Kompetenser och Information.

Referens: Bronfenbrenner, U. (1979), Andersson, G. (2002)

Attityd

Om vi ser på integrationsprocessen som en attitydförändring som leder till ändrat beteende i en organisation kan vi bryta ned den i några steg:

Individ

Fyra villkor för integration och skapande av kulturmöten istället för kulturkrockar, med utgångspunkt i varje enskild individ.

- 1** Förståelse för människor med andra kulturella bakgrunder. Att vi alla har speciella kulturellt betingade tolkningsmönster som gör att vi kan uppleva och reagera på samma situation på olika sätt, och att varje tolkning "inifrån" kan te sig lika självklar, naturlig och rationell.
- 2** Medvetenhet kring det egna tolkningsmönstrets innehåll. Att vi gör oss medvetna om i vilken utsträckning vi är insocialiserade i och påverkade av våra egna speciella tankar, traditioner, normer, politiska system, värderingar, religioner osv. samt hur dessa system kan bidra till fördomar och mytbildningar om andra "främmande kulturer och dess bärare".
- 3** Kunskapsökning av andras tolkningsmönster. Att vi skaffar oss god kunskap om tolkningsmönster och referensramar hos andra människor som vi interagerar med.
- 4** Nyfikenhet och öppenhet i mötet samt beredskap till omvärdering. Att vi med nyfikenhet, lyhördhet, öppenhet, intresse, lust och vilja närmar oss det/dem som vi vill förstå. Önskan att lära sig om och reflektera kring någonting annat samt vara beredda att ompröva sitt eget tolkningsmönster och låta det berikas.

Källa: Allwood, C. M & Franzén, E. C (2004) Tvärkulturella möten, kap. 8: Sander, Å: "Religion som förståelse".

Det är viktigt att före det praktiska genomförandet noggrant definiera problemet och kartlägga befintliga resurser och behov. Vilken tid finns tillgänglig? Vilken är målgruppen? Vilken tillit har målgruppen till projektet? Samarbetsvilja? Hur effektiva kan åtgärderna bli?

Projektet Ungdomsintegration har i det sammanhanget fungerat som en bro mellan uttalade problem och det praktiska tillvägagångssätt som föreslagits i kommunen. Vi har genom en utförlig kartläggning justerat och utvecklat nya sätt att arbeta med integrationsfrågor utifrån kommunspecifika förutsättningar.

– Tänk om vi kunde gå till nästa nivå

Motstånd som utvecklar och vikten av en aktiv styrgrupp. Det är några punkter när projektgruppen försöker sammanställa sina erfarenheter.

Tålmod. Det är nog det ord alla kan enas om, de sex personer som samlats runt ett köksbord i integrationsprojektets lokaler, en vanlig villa mitt i Bjuv. Gabi Djordjevic, Susanne Nilsson, Tania Bauder, Tomas Blom, Stewart Johnson och Martin Lind har visserligen haft olika roller i integrationsprojektet men var och en blivit en viktig pusselbit tack vare kompetens och specialområden.

– Resultaten kommer inte direkt, det tar tid. Det börjar komma igång först när projektet är på väg att ta slut, när vi ser ljuset i tunneln, konstaterar basketgurun Stewart Johnson.

– Målgruppen har varit svår att nå. Det finns inga gemensamma uppdrag eller överbryggande instanser för alla ”ungdomar”. Det är också viktigt att se vem som utför aktiviteterna. Och i vilket syfte. Om aktiviteterna inte är förankrade hos målgruppen dör de ut. Det är en kunskap vi gärna förmedlar till andra som inte gjort samma resa, inflikar projektledaren Susanne Nilsson.

Även om det är svårt att mäta attityder upplever de flesta att de ändå kunnat notera små förändringar under projektets gång.

– Jag tror vi har skapat lite mer öppenhet mellan olika människor, en insikt om att det finns problem. Det har förnekats tidigare, tror Stewart.

– Diskussionerna och motståndet har varit utvecklande,

säger Susanne Nilsson

Att få rätt människor i styrgruppen är en annan viktig reflektion, menar gruppen. Styrgruppen är länken till andra verksamheter och processen hade påskyndats om fler i styrgruppen hade haft mer tid och utrymme att påverka i sina egna förvaltningar.

Vid projekttidens slut såg det ut som om flertalet aktiviteter på grund av resursbrist skulle försvinna om de skulle fortsätta drivas i kommunal regi, med undantag för BFSO och kvällarna i Tivoliparken.

– Mycket tid har lagts bara på att få igenom vissa förslag. Nu när vi klarat en nivå skulle vi vilja gå vidare till nästa. Då skulle vi kunna höja statusen och inte längre driva det som projekt utan göra det till sanning! säger Tomas Blom, som drivit musikrummet på fritidsgården.

– Ja, kommunen sa ”testa!”. Och vi har testat! Det har varit både enklare och mer komplicerat än vi trodde. Nu hade vi velat utveckla, säger Tania Bauder som anställdes i projektet för att bland annat inventera och stödja föreningslivet.

Hon noterar också hur lätt det är att underskatta individnivån i projektplaneringen. Projektet har till exempel inte kunnat kräva att ideella krafter i föreningarna ska agera på ett visst sätt.

– Många tar för givet att allt ska funka som vanligt trots att mycket bygger på personligt engagemang. Föreningslivet är visserligen ett bra sätt att nå ut på, men det bygger på frivilliga krafter, till skillnad från skola och arbete.

Integrationsfrågorna är inte nya. Men för kommunledningens del har ändå projektet bidragit till en ökad insikt om att arbeta över gränserna och ständigt möta utmaningen.

– Det krävs ett samlat grepp

Projektet har hjälpt oss se hur många som verkligen är involverade i integrationsfrågorna och hur viktigt det är att jobba över gränserna.

Den slutsatsen drar Christel Sundberg, samhällsutvecklingschef i Bjuvs kommun, som var med om att starta projektet och sedan följt det i styrgruppen.

– Projektet har gjort problemen synliga och visat att det krävs ett samlat grepp. Dessutom nådde vi flera målgrupper, vi samlade till exempel unga utan sysselsättning i basketträningen.

Många tankesätt som växt fram är viktiga – som att samarbeta mer över gränserna, ta vara på föreningslivet och driva mikroprojekt, menar Christel Sundberg.

– Om någon har en idé så kan vi vara öppna med att stötta, till exempel med lokal. Det behöver inte vara så stort och märkvärdigt.

En annan viktig lärdom är att inte formulera problemen

i en ansökan utan att först göra ett ordentligt förarbete.

– Till nästa gång har vi lärt oss att från början inkludera de grupper som man ska jobba med.

Vad gäller värderingar måste kommunen fortsätta på alla arenor.

– Vi ska främja inkludering på olika sätt. Vi måste fortsätta utbilda vår egen personal och jobba med våra politiker.

Däremot känner inte Christel Sundberg igen den bild av ett vi- och domtänkande i etniska termer som många i projektet lagt märke till.

– Visserligen har Sverigedemokraterna ett starkt fäste i politiken och de har en annan uppfattning i integrationsfrågorna än övriga partier. Men samtliga politiker har ändå samma vilja att göra något bra för alla.

– Signalerna borde tolkats bättre

Projektets frågeställningar är inte nya. Inte heller unika för Bjuv, konstaterar kommunalrådet Stefan Svalö som ser ett tätare samarbete med grannkommunerna som en möjlig väg framåt.

– Det här är vardagsfrågor vi ständigt arbetar med. Men det är bra att vi fått mer resurser och tid att utveckla det. Det är inte heller något som är unikt för Bjuv, säger Stefan Svalö, S, kommunalråd i Bjuv som framhåller att det arbete som gjorts i projektet är viktigt och att mycket återstår att göra.

Han poängterar samtidigt hur man på politisk nivå och i förvaltningarna för en ständig diskussion kring förutsättningar för familjer, fritidsgårdar, skola och förskola och hur familjecentraler, barnmorskor och individuella utbildningsprogram arbetar för att fånga upp unga människor som riskerar att hamna utanför.

Samtidigt är han förvånad över att ingen förvaltning reagerade tydligare mot vågen av vandalisering i centrala Bjuv.

– Vi har många i vår organisation som kunde ha kallat till möte och börjat agera på något sätt. Det handlar om mer än fönsterkross. Signalerna borde ha tolkats på fler ställen.

De gränser mellan ”vi” och ”dom” som projektet stött på är ett ”signum för hela Sverige”, tror Stefan Svalö.

– Det är ofta ”trygga hörnet” som gäller. Svenskar är nog generellt lite

mer inbundna och samtidigt mer sårbara för den som lär känna oss. Det finns kulturella skillnader i hur vi umgås och i religionerna. Jag minns ju själv hur det var när man var barn och det kom en kille från Falkenberg till skolan. Det var svårt bara det. Han pratade annorlunda och höll på fel fotbollslag. Vi är som vi är, det är min personliga reflektion.

Därför finns det heller inga enkla recept för hur barriärerna ska kunna rivas, menar Stefan Svalö. Utom samtalet.

– Vi måste våga samtalet för att bryta ner motstånd och rädslor. Ju mer vi lär känna varandra desto mer kan vi avdramatisera skillnaderna, ta avstamp i vår egen historia och se hur olika kulturer är bärare av olika traditioner. Frågan måste lyftas i mindre grupper, det duger inte att bjuda in 150 personer i en aula.

Hur kan du själv påverka?

– Genom att ta upp upp frågorna på dagordningen var jag än befinner mig.

Hur resultatet av projektet och de nya tankesätten ska kunna leva vidare är inget han kan ta ställning till än, men han framhåller att de som arbetar kvar i kommunen är viktiga kunskapsbärare.

– Vi politiker får se vilka resurser vi har. Det är viktigt att ta vara på erfarenheterna. Mellan kommunerna kan vi säkert också göra mycket. Vi är flera småkommuner nära varandra som står inför liknande utmaningar.

Projektet gör reportage om taekwando.

Gröna fingrar.
Testaktivitet för föräldrar.

Kontaktetablering med föreningar
- alla medel går.

Bjuv fotograferat ur olika vinklar på tisdagspromenad.

Sabina och Gibbe, ungdomsrådets
samordnare.

Musikaliska upplevelser vid projektets andra prova på-mässa.

Tivolikväll med anpassad hennatatuering från kvinnoförening.

Greys bygger utmaningarnas labyrint vid den första prova på-mässan.

Sundsgårdens dramalinje på besök.

Kreativa krafter i stolprojekt.

Besökare vid Tivolikväll.

Eldsjälar och supportteam vid Tivolikväll.

– Kommunen vinner på aktiva människor

Fritiden är en lika viktig del av integrationsarbetet som skolan. Men det kräver vettiga strukturer för till exempel föreningarna. Konstaterar Tania Bauder, en av de anställda i projektet.

– Hjulet kan bara rulla om alla bitar finns på plats – även sådana bitar som välbefinnande och delaktighet plus allt som händer på fritiden. Därför handlar det inte bara om att hålla en enstaka kurs eller utbildningsaktivitet i skolan.

Säger Tania Bauder och hänvisar till den modell för ungdomsintegration som gruppen enats kring: den stora cirkeln som måste vara sluten för att kunna snurra.

Några bitar i cirkeln var knepigare att få med än andra: föräldrarna, de äldre ungdomarna, skolorna och föreningslivet, till exempel. Vad gäller skolan kunde Tania ana en viss trötthet. Kanske lärare och annan personal under årens lopp hört talas om olika projekt men inte sett resultat. Så varför skulle detta vara annorlunda?

Dessutom finns det ett strukturellt problem, menar hon. Lärarna som redan jobbar med ungdomar hela dagarna är av naturliga skäl inte så motiverade att gå en av projektets kurser utan lön på sin fritid.

– Integrationen kräver svåra processer och tuffa beslut, politiskt laddade. Vem vill ta ansvar för det? Det är som att vara förälder. Alla vill ha väluppfostrade och snälla barn, man alla är inte beredda att offra de timmar och tårar som krävs.

Apropå föräldraskap var det också svårt att skapa

engagemang hos ungdomarnas föräldrar. Många uttryckte intresse för olika aktiviteter men dök aldrig upp när något ordnades. Utan goda kontakter med föräldrarna blev det också besvärligt att hitta ungdomar mellan 16 och 25 år som inte går gymnasiet.

– Vissa pendlar till utbildning och arbete. De flesta är inskrivna vid Arbetsförmedlingen i Helsingborg eftersom kontoret i Bjuv inte är öppet varje dag. Dem når vi inte. Det gör arbetet i grundskolan ännu viktigare. Där skapas många värderingar, säger Tania.

Av kommunens runt 100 registrerade föreningar fick Tania telefonkontakt med ungefär hälften och träffade närmare 30. Men föreningslivet bygger på frivillighet och ideellt arbete. Det betyder att möjligheterna för projektet att kunna ställa krav eller framföra önskemål var begränsade.

– När vi frågade efter föreningarnas ungdomsarbete svarade många att de inte hade något. När vi så undrade om de ville starta något för ungdomar fick vi inte alltid positiv respons. Det är inte konstigt. Många eldsjälur i föreningarna känner sig ensamma.

Föreningslivet har i dag stark konkurrens, människor prioriterar helt enkelt annat. Eftersom Bjuv inte har något starkt skatteunderlag borde föreningarna vårdas bättre, resonerar Tania.

– Kommunen vinner på att människor är aktiva. Men det behövs annan dynamik och andra rutiner än för 50 år sedan plus investeringar i form av tjänstemannatimmar, föreningskurser, bidrag eller annat. Så det kostar lite på kort sikt.

För att stärka föreningarna bildades samorganisationen BFSO som ska göra det lättare för föreningarna att ordna prova på-dagar, värva nya medlemmar och nätverka. Den blir också remissinstans för kommunen.

– Vi såg till att BFSO fick en ordentlig kickoff med föreläsningar, musiker och lokala producenter så att de ideella krafterna skulle känna sig uppskattade. Det blev lyckat, vi fick med både tjänstemän, politiker och föreningsfolk.

De olika aspekterna av integration är inte nya för Tania som flyttade till Sverige från Vitryssland för sju år sedan. Däremot har hon blivit överraskad av hur revirtänkandet så kraftigt inverkar på människors beslut och agerande. Motståndet är kompakt mellan framför allt Ekeby, dominerat av villaboende och småföretagaranda, och Bjuv med större andel flerbostadshus och en djupt rotad bruksanda. Rivaliteten finns på alla nivåer: hos enskilda individer, föreningar och förvaltningar.

– Delvis handlar det om infrastruktur. Om du missar bussen i Bjuv kanske du måste vänta ett par timmar. Är du ung och befinner dig på "fel" ort riskerar du att mötas av gliringar från andra ungdomar.

Men orterna har också helt olika karaktär. Entreprenöranda, i bred bemärkelse, saknas i Bjuv. Det finns till exempel ingen tradition att vidareutbilda den kommunala organisationen. Vissa verksamheter är tätt förknippade med vissa personer och cheferna förmår inte styra upp dem. Den som vill förändra möter hårt motstånd.

– Vi har inte riktigt råd med det om människor ska stanna kvar i Bjuv, konstaterar Tania.

– Vi har skrapat på ytan

Otrygghet skapar främlingsfientliga tendenser som leder till mer otrygghet och ännu mer främlingsfientlighet. Så enkelt – och så komplicerat – beskriver Gabi Djorjevic situationen i Bjuv.

– När jag först läste ansökan till projektet var det något som inte stämde. Det fanns inget bevisat samband mellan ungdomar med utländsk bakgrund och några kriminella handlingar enligt ansökan. Ändå var det just den gruppen vi skulle jobba med. Dessutom skulle vi enligt Integrationsfondens kriterier arbeta riktat mot tredjelandsmedborgare mellan 13 och 25 år som varit i landet högst fem år, berättar hon.

Efter kartläggning och intervjuer blev det alltmer tydligt att samhällsklimatet är tufft med spänningar och oro och att man inte fullt ut analyserat frågan.

– Så det handlar egentligen om rädsla för det nya och

det annorlunda. Vi har sett det förr – hur låg utbildningsnivå i kombination med hög arbetslöshet ökar främlingsfientligheten. De utlandsfödda blir helt enkelt syndabockar.

Ungdomarna som intervjuades i projektet tyckte generellt inte att de var diskriminerade. De yngsta umgås i blandade grupper och är mest intresserade av konkreta saker som att skateboardrampen försvunnit och att mötesplatser saknas. Hos de äldre, både infödda och nyanlända, fanns det tydligare kopplingar mellan behov och kön än mellan behov och bakgrund. Till exempel kände sig tjejer i allmänhet otrygga kvällstid och vill ha bättre belysning, de talade inte om öppen rasism och diskriminering. De ser den inte i vardagen, förklarar Gabi.

Samtidigt uttrycker flera intervjuade ungdomar att de inte arbetat med frågorna eller med antimobbning i grundskolan generellt utan endast när något specifikt har hänt. Detta vittnar om att det trots allt händer saker.

– Projektet handlar därför om något djupare än att de unga ”ska ha något att göra”. Det handlar om värderingar sedan generationer tillbaka och det är ingen idé att klanka ner på enskilda individer, säger Gabi.

Gabi blev däremot förvånad över att det saknades en del kompetens hos den personal som möter människor med olika bakgrund.

– Genomgående saknade jag genusperspektivet. Det finns många gamla ”sanningar” om att ”sånt vill inte tjejer göra”. Tjejer bakar, killar sportar. Så är det. Det hade också behövts en annan medvetenhet och kompetens om interkulturell kommunikation. Vi höll i utbildningar vid ungefär sex tillfällen, men mer behövs. Ett riktigt lyft.

Att fritidsgårdarna är underprioriterade framgick tydligt i projektet. Men de kan ändå arbeta med sina tankesätt, trots klena resurser, menar Gabi som också noterat att ovanligt många killar i 20–22-årsåldern fortfarande besöker fritidsgårdarna i Bjuv och Ekeby.

– Genomsnittsåldern på svenska fritidsgårdar är 12–14 år. Men här kommer äldre killar in med en ruggigt främlingsfientlig jargong. Medan småttingarna står intill och lyssnar. Personalen markerar att språket inte är acceptabelt, men de yngre hakar förstås på, direkt.

Av Bjuvsborna generellt krävs det mer civillurage, tycker hon. Folk som vågar säga ifrån när negativa händelser skylls på ”invandrare” eller ”utlänningar” eller när något upplevs som annorlunda.

– Jag tror det behövs fler som markerar när någon luftar sina fördomar. Är den utländska bakgrunden egentligen relevant? Är det den som ska vara förklaringen till ett visst beteende eller är det andra faktorer, som socioekonomisk bakgrund? Det är framför allt ungdomar vi talar om. Hur vet den som klagar att de har utländsk bakgrund?

Gensvaret från politikerna har varit blandat, upplever hon. En del hävdar att projektet inte åstadkommit det beslutsfattarna ville.

– Vi förklarar att vi jobbar mest strukturellt. Kanske vi ändå har lyckats skapa en förskjutning i diskussionen. Kanske folk börjar fatta lite. Men attitydförändringar är svåra att mäta. Det krävs mer insatser. Mycket segregation kan till exempel byggas bort – det syns i Ekeby. Samtidigt har vi en enorm segregering mellan kommundelarna.

Om projektet kunnat fortsätta hade utbildning och värderingsövningar bland kommunens förvaltningar varit en viktig ingrediens, tror Gabi.

– Vi hade velat skapa hela program, kanske en utbildningsvecka varje termin. Värderingar avverkar du inte på en dag. Vi har bara skrapat på ytan. Vi måste också få med cheferna, tänket måste sippra ner uppifrån. Det finns så många åsikter och så många som inte vet vad de talar om. Ibland krävs det att man aktivt tittar efter vissa saker, för att se dem – ta på dig glasögonen du med, så ser du andra saker!

– Det finns olika vägar att gå

Dörren är stängd. Men ändå öppen. Till musikrummet på fritidsgården har alla varit välkomna.

Tomas Blom är musiklärare vid grundskolan i Ekeby och knöts till projektet det sista halvåret. Uppdraget var att genom musikaktiviteter på fritidsgården i Bjuv integrera unga mellan 13 och 25 år. Musikrummet fanns redan, utrustat med bland annat trumset, gitarrer, synth och bas. Men hade på grund av personalbrist inte utnyttjats på länge.

– Skillnaderna mot jobbet på skolan? Flera och stora. Här finns inga förutbestämda mål och kunskapskrav från andra. Här inne försöker jag förvalta, ge näring och plats åt varje individs eget/egna incitament för musikintresse. Jag har flera roller, inte minst att få dem att förstå och känna att det är deras rum. Fritidsgårdens anställda är viktiga, de har på ett föredömligt sätt fått nyfikna, unga människor att förstå att dörren som vi stängt av ljudnivåskäl i högsta grad är bildligt öppen, säger Tomas som berättar att han på grund av uppdragets formulering själv funderat en del runt begreppet integration och försökt hitta sin egen definition.

– Det är komplext. Det jag ständigt återkom till är att mötet individer emellan är centralt, för att inte säga avgörande. Dessutom att man i ett samhälleligt sammanhang förmår sig själv att vilja förstå och/eller acceptera skillnader människor emellan, och att kunna samexistera. Att man har en solidaritet med den kultur man befinner sig i.

Första besöket brukar börja trevande, beskriver Tomas. De flesta vet inte vad som ska hända, vad som förväntas av dem, eller vem han är. De har bara en allmän bild av att det kan vara kul med musik. Om de har svårt att uttrycka vad de vill, kanske de bara vill sitta med. Lyssna, ta in, titta. Efter en liten stund händer det ofta att någon sitter vid ett keyboard eller med en bas, och i all enkelhet plötsligt samverkar i ett aktivt musikutövande.

– Man får vara känslig för vad som passar var och en. Musik anspelar på känslor, och målsättningen är att få rumsbesökarna att känna trygghet och tillit i att befinna sig i just den känslan musiken ger, säger Tomas.

Tycker du att ditt och projektets arbete gett avtryck?

– Ja och nej, där ”nej” är det viktigaste just nu. Då avser jag att projektet inte har gett avtryck nog för att makthavarna ska tycka att det borde ingå i en ordinarie verksamhet. ”Ja”, i så måtto att jag upplever att flertalet av besökarna kommer att sakna rummet om det stängs igen.

För Tomas del borde musikrummet vara en lika naturlig del av utbudet på fritidsgården som innebandysalen och pingisbordet. Verksamheten kan sedan utvecklas efterhand. Kanske det utkristalliseras en grupp personer som spelar ihop. Eller inte.

– Jag är försiktig med att vara vägvisande. Det finns fler vägar att gå än vad jag känner till. Dock vill jag stärka dem i tron på sig själva. Ge dem tillit. Få dem att våga tro på att det de gör faktiskt är viktigt.

– De har så mycket att berätta

Efter ett hårt fysiskt pass i Varagårdsskolans gymnastiksal bryts gränserna ner och samtalet får plats. Basket handlar om så mycket mer än bollar och korgar.

Basketträningen med Stewart Johnson inleddes sent i projektet men lockade genast många ungdomar. Mellan sex och tio unga, av fem nationaliteter, brukar träna två gånger i veckan. Efter 1–2 timmars träning sitter de ofta ner tillsammans med Stewart, svettas och pratar om livets små men viktiga saker.

– Jag har alltid sett sport som ett sätt att bryta ner gränser. Jag är inte helt främmande för deras erfarenheter utan försöker hålla öronen öppna och inte prata för mycket själv. Det är smarta ungar med en massa erfarenheter. Jag frågar ibland vad de tänker göra efter skolan. Det är helt ok att inte veta sådant än – men jag ber dem tänka på saken. En dag finns chansen där, rakt framför ögonen – då måste du ta den! Jag brukar poängtera att de måste vara förberedda om de ska kunna den där chansen, säger Stewart som själv spelat i amerikanska NBA, en bakgrund som definitivt ökar intresset bland de unga spelarna.

Basketen ska vara både rolig och utvecklande, menar Stewart. I hallen gäller respekt och teamwork. Svordomar är inte tillåtna, det är viktigt att komma i tid, ta i hand och markera sportens regler och sociala sida.

– I början fick jag blåsa var femte sekund, men nu kan de rutinerna – även om de revolterar ibland. De ställer

frågor och man måste som vuxen vara beredd att svara. Visa att man är människa – trots att man är vuxen. Ibland har jag med en hjälptränare från Helsingborg. Vi predikar samma budskap, men i vissa lägen är det bra att vi är två, samma budskap kan uppfattas olika beroende på vem som framför det.

Stewart Johnson hade gärna gjort något även utanför baskethallen. Han nämner hur utvecklande det var för det lag han tränar i Helsingborg att hjälpa till på kommunens städdag.

– Det kändes bra för dem att bli synliga utåt, det skapar en stolthet.

Inför framtiden hade han gärna sett en fortsättning i Bjuv.

– Det hade varit fantastiskt om vi kunde fortsätta och ge ungarna något att göra. Projektledningen gör ett bra jobb och har verkligen fått igång en bra kommunikation med dem, det är långt ifrån alla projekt som lyckas med det. Sedan tar det lång tid innan folk får kläm på vad som händer – och då är det nästan över.

Pengar är ett argument han inte accepterar utan kontrar med frågan: vad är det mest värdefulla vi har? Våra barn, förstås.

– De här ungarna har mycket att berätta och politikerna borde vara öppna för dem. De gör dessutom allt för att få uppmärksamhet, även negativ uppmärksamhet. Därför är förebyggande arbete betydligt bättre än att försöka reparera i efterhand. Det är precis vad basket handlar om.

– Omöjligt att växa upp utan basket

Musik och basket. För Jerome passade projektets aktiviteter perfekt. Basket är sport nummer ett bland unga filippiner och i hemlandet hade han dessutom ett eget band som spelade på fester.

Jerome Ianmark Lanotan Calayag kom till Sverige hösten 2012. Han lärde sig snabbt grundläggande svenska genom språkinstruktionen på komvux, men föredrar än så länge engelskan när han ska beskriva sina upplevelser i Sverige.

Integrationsprojektet hittade han genom basketträningen och musikrummet på fritidsgården.

– Jag såg en affisch på Futurum om basket. Jag gillar verkligen basket, men har inte spelat sedan jag var tio ungefär. I Filippinerna är det omöjligt att växa upp utan basket.

I hemlandet hade han också ett band med sina kompisar som till och från fick spelningar på fester och liknande, även om det inte gav så mycket pengar. Därför följde han gärna med till musikrummet. Jerome räcker fram sin mobil och visar en video där han tillsammans med ett par andra killar tränar introet till Metallicas Enter Sandman.

– Första gången jag kom dit blev jag verkligen glad, eftersom jag har saknat musiken. Nu tränar jag hos Tomas varje vecka och träffar andra som också gillar musik, vi bestämmer via Facebook om vi ska ses. Tomas är bra, han har hjälpt mig fixa min egen gitarr.

Basketen är tuff men rolig.

– Jag gillar det fysiska och får lära mig mer teknik. Stewart är nice och en bra tränare men tuff om man går över gränsen. Värst är att komma för sent, då kan det bli 100 hopp med hopprep, 50 situps och 50 armhävningar. Vi som spelar är filippiner, romer, afghaner, peruaner och två svenskar. Några känner jag från Futurum, andra är nya.

Framtiden kommer dock varken att handla om musik eller sport för Jerome. Utan mat.

– Basketen är sport och träning, medan musiken är livet och nöjet. Men matlagning ska bli mitt yrke. Jag tänker lära mig tillräckligt mycket svenska så jag kan gå kockutbildningen på Rönnowska i Helsingborg. Jag vill bli kock.

Drama över alla gränser

Dramaövningar bland SFI-elever blev under projektiden ett omtyckt avbrott i den vanliga språkundervisningen. Och ett positivt sätt att korsa gränser mellan språk och bakgrund.

En bil skakar fram på vägen. Stannar och plockar upp en liftare. Som är så glad att alla börjar fnissa i bilen. Så kommer nästa liftare, som visar sig vara extremt arg. Och alla börjar skälla på varandra.

Bilen är i själva verket några stolar i en skolsal på Bjuvs vuxen- och SFI-utbildning Futurum. Det är onsdag eftermiddag och en grupp SFI-elever kastar sig ut i olika dramaövningar. En av deltagarna, Jojo Chen, får plötsligt en impuls och stämmer upp i kinesisk solosång. Skratten studsar och energinivån är hög.

Två dramagrupper, en för vuxna och en för ungdomar, startade hösten 2012 som ett led i integrationsprojektet och har slagit mycket väl ut.

– Vi håller på en timme i veckan och jag glömmer allt annat när jag är här. Jag blir väldigt glad av det, säger en av

deltagarna i vuxengruppen, Nazlija Husić.

Visst gör dramalektionerna det lättare att lära sig svenska. – De andra hjälper till om man inte förstår eller glömmer ett ord. Det är också lättare att komma ihåg ord man har lärt sig under de här timmarna, säger Lena Volgina.

– Annars fungerar kroppsspråket också bra, säger dramaläraren Anna Gynnhammar som går dramapedagogutbildningen på Sundsgården i Helsingborg. Här i Bjuv brukar hon anpassa övningarna efter gruppens behov och stämningssläge.

– Det är en mycket inspirerande grupp, alla har roligt och hjälps åt.

Vem som kommer på onsdagarna varierar. Vissa medverkar ofta, andra bara då och då. En som alltid är på plats är Marija Edström. Hon är SFI-lärare på Futurum och deltar gärna tillsammans med sina elever.

– Det är kul att kunna vara med, och inte bara vara lärare. Det är verkligen utvecklande! Jag hoppas vi kan behålla dramaövningarna som en fast punkt på schemat även när projektet är slut, säger hon.

– Svaret är att de inte vet själva.
De vill bara hänga här.

– Vi har lärt oss tänka större

Alla människor har rätt till kunskap. Det är bibliotekets rättesnöre. Och tack vare integrationsprojektet har medarbetarna börjat arbeta ännu tydligare för detta.

Till biblioteken i Bjuv kommer alla människor. Bakgrund, ålder, språktillhörighet spelar ingen roll. Därför är bibliotekets medarbetare redan vana att tillgodose olika gruppers behov.

– Vi tyckte vi var öppna men har ännu bättre bredd i dag än innan vi gick in i projektet. Projektet fick oss att tänka till och bli tydligare. Det hade tagit längre tid annars, säger kultur- och bibliotekschef Catarina Månsson.

När projektet kom igång bestämde biblioteksledningen att ägna ett helt år åt integration. En ungdomsbibliotekarie knöts till projektet och bidrog till nya nätverk och synsätt.

– Vi såg möjligheten att nå fram till de 13–25-åringar vi ändå möter varje dag. Vår soffa är deras vardagsrum. De får gärna vara här utan att göra något särskilt, så länge de respekterar andra som också vistas här.

Med gemensamma krafter har bibliotekspersonalen provat olika verksamheter för att fördjupa kontakten med ungdomarna. Vad vill de? Varför är ni här?

– Svaret är att de inte vet själva. De vill bara hänga här.

Det är förstås en utmaning för oss själva också. Det blir stökigt vid soffan och datorerna.

De insatser som testats under projektiden har även gällt andra åldersgrupper. Sedan tidigare har biblioteket hållit i språkcaféer och samarbetat med SFI-utbildningen och vuxenutbildningen, men man har nu utökat samarbetet och fått ett annat fokus. Personalen har blivit mer aktiv med att följa upp små barns boklån och föreslå mer läsning. Fler lättlästa böcker har tagits in. Personalen håller också bokcirklar med lättlästa böcker.

– Allt är möjligt med samarbete och kontinuitet. Samarbetet gör att det blir tydligare för andra förvaltningar vad vi kan bidra med. Samtidigt ser vi förstås vad andra kan tillföra oss. Biblioteken vore ingenting utan olika slags samarbeten. Vi kan aldrig slå oss till ro utan måste hela tiden söka nya infallsvinklar och medier. Biblioteken är

inte livsnödvändiga på samma sätt som barnomsorg eller sociala tjänster.

Kan du se ett tydligt ”före” och ”efter” projektet?

– Ungdomsgrupperna vi möter varierar och vi vet inte av vilka skäl de slutar gå hit. I vissa fall blir de helt enkelt äldre eller får bara andra intressen. Själva har vi lärt oss se integrationen i ett större sammanhang än tidigare. Vi har gått från att tala om ”problem” och påfrestningar till att fundera över vad vi kan göra annorlunda. Hur kommer vi bort från vi- och dom tänkandet?

Viktigt ta vara på de personer som är duktiga på att jobba med unga.

– Du kan inte som vuxen bara gå ut i en grupp och säga ”hej, vad ska vi satsa pengar på?” Du måste ha en relation för att kunna kommunicera.

Det är också viktigt att inte ge upp.

– Ingen kommer första, andra eller tredje gången du ordnar en aktivitet. Det visste vi från början. Vi har inte heller gjort några stora ekonomiska satsningar utan från början insett att vi ska kunna fortsätta med de resurser vi har i dag. Torsdagskväll på bibblan är en sådan sak. Vi håller öppet, utan krav. Ibland kommer det ett gäng, ibland ingen alls. Och det är ok.

Catarinas tips till andra som vill arbeta med integration:

* Förankra integrationsarbetet i arbetsgruppen.

* Skaffa ett stort nätverk – ni vill ju nå ut.

* Ge inte upp. Det tar tid. Det är till exempel ingen idé att försöka uppnå något på två år eftersom det tar ett år och åtta månader innan människor börjar lägga märke till vad som erbjuds.

* Politiker är ofta otåliga, men det finns inga mirakel-metoder. Det är också svårare att förankra arbetet i vissa verksamheter, till exempel skolan som har längre framförhållning i sin planering.

– Dialogen är det viktigaste

Till bibblan kommer många ungdomar för att bara hänga och slippa vuxen inblandning.

– Vårt viktigaste bidrag är att skapa en bra miljö och få igång en dialog, säger Martin Lind, ungdomsbibliotekarie.

Bibblan i Bjuv. Fristad och ”brottsplats”. Utanför, i parken, har fönster krossats och en utescen bränts ner – händelser som blev en utlösande faktor bakom beslutsfattarnas önskan att ”göra något” åt integrationsproblemen. Innanför skapar ungdomar av olika nationaliteter en kravlös mötesplats vid datorer och soffor.

Biblioteket har alltså inte aktivt behövt söka upp den målgrupp som inringats för projektet. Den kommer hit, berättar Martin Lind som började arbeta i Bjuv direkt efter

studierna på bibliotekshögskolan. 25 procent av sin arbetstid har han ägnat specifikt åt integrationsprojektet.

– För mig handlar integrationen om att föra en dialog med de ungdomar som är här, få dem att förstå att bibblan är mer än vad de ser här och nu, att de kan bidra till att forma verksamheten.

Vilket är lättare sagt än gjort. Han upplever bara glimtvis att han når fram. Det är svårt att skapa förtroende med en hel grupp och förmå enskilda personer att tänka utanför boxen.

– Det är samtidigt viktigt att förstå att de i första hand kommer hit för att bara hänga, utan vuxnas inblandning. Därför får biblioteket framför allt bidra med att skapa en miljö, inte bygga relationer, resonerar Martin.

Konkret har detta utmynnat i att sofforna möblerades om så att de unga kunde umgås mera ostört och i evenemanget ”torsdagar på bibblan”. Martin är alltid i tjänst på torsdagskvällarna och ser till att det händer något som kan intressera de unga.

– Tröskeln är låg. Vi kräver ingen anmälan, utan kör drop-in. Vissa saker har fungerat bra, andra inte. Film går bäst, oavsett vad vi visar. Jag väljer, enväldigt, och ingen vet

på förhand vad det blir. Folk kommer ändå. På biblioteket i Ekeby har vi fått en ny ungdomsbibliotekarie som är spelintresserad och som håller spelkvällar. Det har också fungerat bra.

Men när Martin ordnar något som kretsar kring böcker och läsande är det tomt. Troligen liknar det skolans sammanhang för mycket, funderar han.

Har projektet förändrat ditt synsätt på ungdomar och integration?

– Nej. Min grundsyn är nog densamma. Frågan är komplex och tyvärr blir synsättet snävtare ju högre upp i organisationen man går. Beslutsfattarna hade förväntningar på att projektet skulle ”rätta till” vissa problem, integrationen sågs som en rent polisiär fråga och ingenting man direkt diskuterar. Sådant sipprar ner och påverkar medarbetarna.

Hans viktigaste lärdom från projektet handlar därför om strukturer och attityder.

– Det är trögt att förändra attityder. Det är otroligt svårt och känsligt. Många är rädda för att säga fel även om de har en öppen inställning. De vet inte hur de ska bete sig i diskussionerna. Det är dessutom svårt att nå ut till skolorna, både i det här projektet och i bibliotekens övriga verksamhet. Lärarna är stressade och förlorar lätt sitt engagemang. Samtidigt finns det ändå eldsjälar som brinner för frågorna och som inte blivit desillusionerade.

Har projektet gjort nytta?

– Ja, i alla fall i den kommunala verksamheten, på tjänstemannanivå. Alla har nog tvingats reflektera. Däremot är jag tveksam till om något hänt på politisk nivå, konstaterar Martin som tror att biblioteken, tack vare en engagerad chef och en vilja i organisationen, nog blir den instans som kan fortsätta driva arbetet även efter projekttidens slut.

– Sök kunskap om varje individ

Med projektet fick fritidsgårdarnas samordnare Veronica Falk och hennes medarbetare en efterlängtnad möjlighet att återuppliva gårdsrådet som lagts ned på grund av bristande resurser.

När Veronica Falk började arbeta på fritidsgården var tiderna annorlunda. Det var 80-tal och ingen talade om personalbrist. I dag har hennes roll på fritidsgården förändrats. Med enbart tre anställda finns det inte så mycket utrymme att sitta ner med enskilda ungdomar. Än mindre lämna lokalen.

– Det är inte lätt att gå ifrån. Vi kan ha 20 besökare och allt känns lugnt. Sedan kan det plötsligt komma tio till och stämningläget ändras snabbt. Här i Bjuv har vi många besökare med utländsk bakgrund. Vi har också svenskfödda med starka åsikter om invandring plus många med olika typer av diagnoser. Så här får vi lära oss tackla det mesta, berättar hon.

Integrationsprojektet innebar att fritidsgårdarna kunde väcka liv i tanken på gårdsråd där en grupp ungdomar får chans att påverka verksamheten på fritidsgården.

– Syftet är att öka ungdomarnas inflytande och ansvarstagande. Nu kunde vi få vikarie så jag kunde gå iväg på möten med rådet, berättar hon.

Gårdsrådet fungerade bra i nästan ett år. Men sedan, under ett skollov, slutade de aktiva komma och mötena ställdes in.

Veronica kan ändå konstatera att ungdomarna blev stärkta av att kunna planera olika aktiviteter – och få igenom sina önskemål.

– De ville inte ha särskilt dyra saker, men uppskattade att någon lyssnade på dem. Nu har vi skrivit in i vår verk-

samhetsplan att vi bör ha gårdsråd så jag tror vi ska jobba på ett annat sätt framöver. Vi får ändra metod efter besökarna.

Musikrummet där Tomas Blom tack vare integrationsprojektet funnits ett par timmar i veckan har varit ett bra komplement till den vanliga verksamheten.

– Jag tror många kommer att sakna musikrummet. De tjejer och killar som hittat dit är inte samma som går på kommunala musikskolan. Här kan de komma och gå fritt.

Stolsprojektet vid fritidsgården i Ekeby var en annan populär insats. En av fritidsledarna hade fått tag på gamla pinnstolar som en grupp rustade upp och målade. Stolarna ställdes ut på kommunbiblioteken och i Ekeby möbelaaffär innan barnen fick ta med dem hem.

– Det var roligt att se skaparglädjen – alla stolar blev olika. Det var också bra för personalen att få vara med om något som blev både uppskattat och uppmärksammat. Barnen fick en annan kontakt sinsemellan och med personalen. Vi kan säkert hitta på liknande saker igen, men då måste vi stänga den ordinarie verksamheten medan vi ägnar oss åt en särskild grupp, säger Veronica.

Några exakta lösningar på hur integrationsfrågorna ska kunna lösas har hon inte.

– Man måste söka kunskap om varje individ och samtidigt vara beredd på att hamna i konflikt med sig själv, till exempel om man möter någon typ av familjevåld. Sedan finns det alltid vissa personer som aldrig ändrar uppfattning, såvida de inte får något slags uppenbarelse. Man kan påverka dem som inte är så låsta, som kanske uttrycker sig nedsättande men egentligen inte menar det. Då kan kunskap fungera.

– Nu kan vi bli starkare

Ett närmare samarbete med andra föreningar. Det är den största och viktigaste erfarenheten av projektet för Johnny Nilsson, Friluftsförbundet.

Inledningsvis var flera större idrottsföreningar knutna till integrationsprojektet. Men av olika skäl försvann flertalet. Friluftsförbundet Söderåsen löpte dock linan ut och hoppas att den nya samarbetsorganisationen BFSO (Bjuvs föreningsorganisation) ska stärka föreningslivet i kommunen.

– Friluftsförbundet blev kontaktat när projektledningen gjorde sin kartläggning av föreningarna. Senare fick vi veta att en samorganisation skulle bildas och gick med i det arbetet, berättar föreningens ordförande Johnny Nilsson.

Av sammanlagt 50 registrerade föreningar i kommunen anslöt sig så småningom 10–12 till BFSO.

– Jag hade hoppats på minst det dubbla. Men de förstår nog inte vitsen än. Samtidigt ser kommunen över sina bidrag, det kommer att vara många som drabbas av ändrade villkor. En del föreningar tror att BFSO ligger bakom kommunens översyn – men den hade gjorts ändå eftersom fördelningen av bidrag är sned, berättar Johnny.

För honom och Friluftsförbundet är fördelarna tydliga med BFSO. Förhoppningarna finns att samorganisationen kan bli remissinstans och förhandlingspart gentemot kommunen. Ett gemensamt hus står också på önskelistan.

– Det bör vara en fördel för kommunen att möta en samtalspart som sedan sprider informationen vidare istället för 50 enskilda. Om alla var med kunde vi enas om saker och sedan skicka delegationer till kommunen. Men eftersom uppslutningen än så länge är låg kanske vi inte kan

göra det. Var och en går säkert dit på egen hand ändå, som förr. Vi kan bara hoppas att kommunens tjänstemän håller en enad front, säger Johnny.

BFSO arrangerade prova på-kvällar under ett par skollov där flera föreningar visade upp sin verksamhet. Kanske kan organisationen även ta över kvällarna i Tivoliparken med dans, underhållning, sång och öppen scen som startade i och med projektet och som blev mycket omtyckta.

Friluftsförbundet Söderåsen har 357 medlemmar, varav ungefär två tredjedelar är barn och unga, aktiva som skogsmullar eller TVM-are. Vid projektets början fanns inga ungdomar med invandrarbakgrund – och inte heller vid dess slut. Projektet har i det hänseende inte gett något konkret resultat.

– Kanske inte skog och mark och friluftsliv är så intressant. När vi är ute på skolor och presenterar föreningen är reaktionerna också blandade. Ungdomar i fotbolls- och kampsportföreningarna är förstås pigga, men många unga hade nog behövt röra på sig mer. Naturen gör att man mår fysiskt och psykiskt bra, säger Johnny Nilsson som ändå inte ger upp hoppet om att bredda basen av ungdomar.

– Vi har arrangerat prova på-aktiviteter och riksorganisationen vill gärna att vi arbetar med utländska barn och ungdomar. Så vi ska inte ge upp.

Är du besviken över att ni inte fått fler medlemmar med annan bakgrund?

– Nej, jag har hög tålamodströskel. Jag kan jobba länge innan något slår ner mig!

*Jag vill stärka dem i tron på
sig själva. Ge dem tillit. Få
dem att våga tro på att det de
gör faktiskt är viktigt.*

*Många tar för givet att
allt ska funka som vanligt
trots att mycket bygger på
personligt engagemang.*

Det är ofta "trygga hörnet" som gäller.

*De gör allt för att få uppmärksamhet,
även negativ uppmärksamhet.*

*Integrationen sågs som
en rent polisiär fråga.*

*De ställer frågor och
man måste som vuxen
vara beredd att svara.*

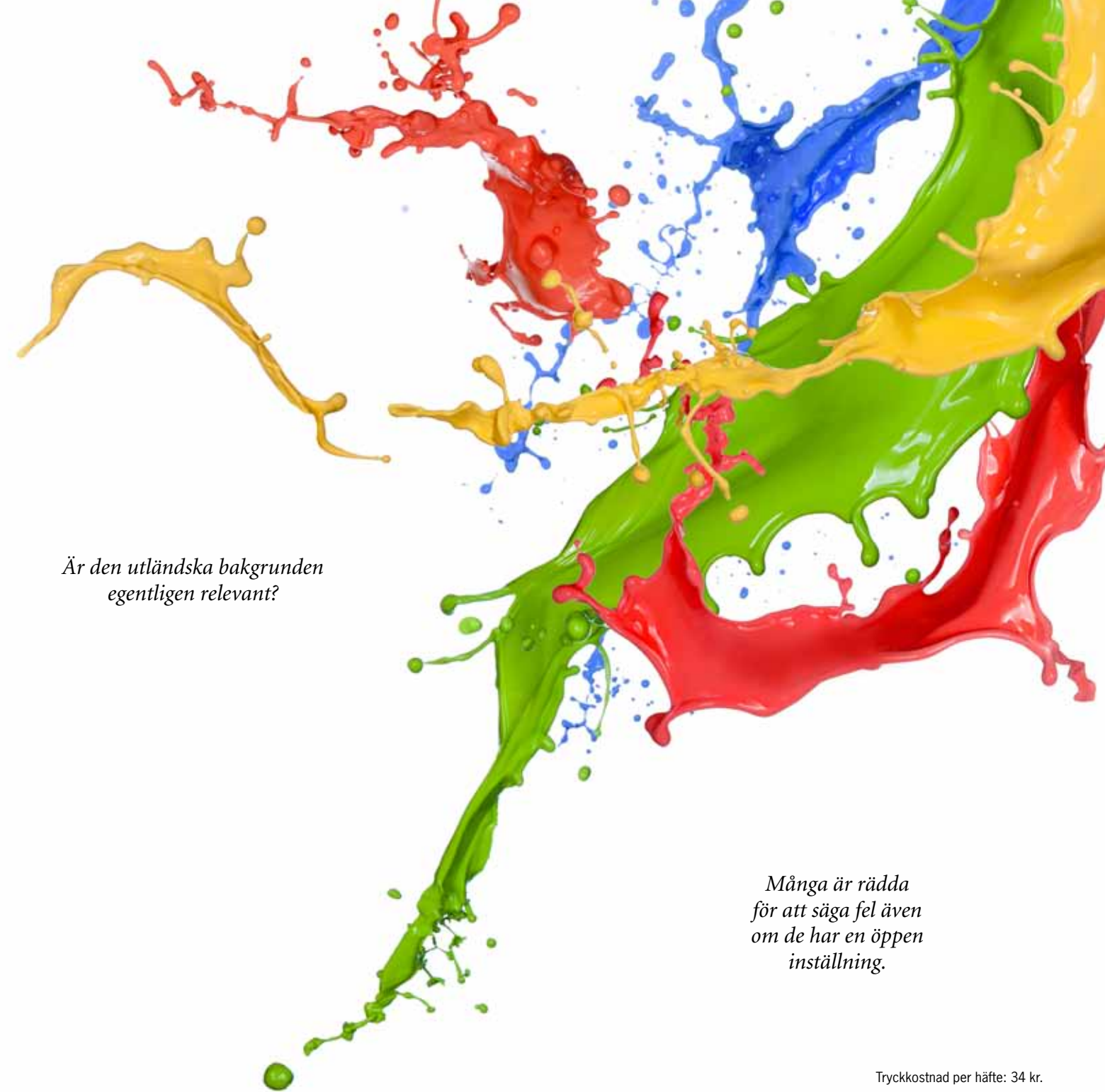
*Ingen kommer första,
andra eller tredje
gången du ordnar en
aktivitet.*

*Det finns alltid personer som
aldrig ändrar uppfattning.
Såvida de inte får något slags
uppenbarelse.*

*Många eldsjälar i föreningarna
känner sig ensamma.*

*Är den utländska bakgrunden
egentligen relevant?*

*Många är rädda
för att säga fel även
om de har en öppen
inställning.*

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska integrationsfonden

Projektet medfinansieras av
Europeiska integrationsfonden.

BJUVS
KOMMUN

www.bjuv.se

Mejerigatan 3
Box 501 267 25 Bjuv
Tel vx 042-458 00 00
Mail info@bjuv.se

